

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl: 7 / Sayı 76 / 15 Nisan 1989 / 2.50 DM

NEWROZ COŞKUSU DORUKTA

Ankara'da Newroz kutlaması

Ulusal direniş bayramımız Newroz'da, Ankara'da iki eylem gerçekleştirildi. 20 Mart 1989 gecesi aynı saatlerde (20.00-21.30) ERNK tarafından yurtseverler tarafından bir bankaya molotof kokteyli atıldı ve devlete ait bir su tankeri yakıldı.

Keçiören'deki Türkiye İş Bankası'na atılan molotof kokteyli patlayarak çevrede panik yarattı ve binada büyük hasar meydana geldi. Aynı saatlerde Mamak-Gölveren'de yapılan eylemde ise bir su tankeri tamamen yandı. Her iki eylem yerine de Newroz'a ilişkin ERNK imzalı bildiriler bırakıldı.

Eylemin ertesi günü basın bankaya yönelik eylemi, kimlerin gerçekleştirdiğini belirtmeden verdi; diğer eylemi ise vermedi. Ancak Ankara'da çıkan yerel Ulus gazetesi eylemi manşete çıkararak, eylemin kimler tarafından gerçekleştirildiğini duyurdu.

Türk polisininin tavrı ilginç oldu; elindeki bildirilere rağ-

men bir yandan, "Eylemi PKK'nin yaptığı doğru değil" derken, diğer yandan da Kürdistanlıların yaşadığı bölgelerde geniş güvenlik önlemleri aldı. Onun bu tavrının sebebi şu şekilde yorumlanabilir: Yaklaşık bir yıldan bu yana genelde mücadelelere karşı giriştiği saldırılar, özelde ise metropol örgütlenmemize karşı başlattığı operasyonlar sonuçsuz kalmıştır. İşte bunu kabullenemiyor.

Newroz haftası boyunca yaşanan bir diğer gelişme ise, yaygın şekilde bildirilerin dağıtılması oldu. ERNK-Ankara Temsilciliği imzasıyla hazırlanan bildiriler, hafta boyunca Kürdistanlıların oturduğu hemen bütün gecekondu mahallelerinde dağıtıldı. Mamak, Keçikıran mah., Araplar mah., Üregil, Tuzluca, Balgat, Erzurum mah., Karapınar mah., Ehlîbeyt mah., Yenidoğan-Çinçin mah. vb. yerlerle birlikte, üniversitelerin birçok fakülte-lerinde de bildiri dağıtımı yapıldı.

Batı Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılardan A. Haydar KAYTAN, H. Hayri GÜLER, Selahattin ÇELİK, İbrahim KADAH ve Selman ASLAN SÜRESİZ AÇLIK GREVİNDE

Batı Alman emperyalizmi tarafından, faşist Türk devletiyle işbirliği temelinde Şubat 1988 tarihinden itibaren çeşitli tarihlerde tutuklanan devrimci Kürt politikacılardan Ali Haydar KAYTAN 20 Mart'ta; Hasan Hayri GÜLER, Selahattin ÇELİK, İbrahim KADAH ve Selman ASLAN 10 Nisan 1989 tarihinde süresiz açlık grevine başlamışlardır. Gazetemize ulaşan haberlere göre, tutuklu bulunan diğer Kürt politikacılar da açlık grevine başlayacaklardır.

A. Haydar KAYTAN (Stammheim), H. Hayri GÜLER (Ossendorf), Selahattin ÇELİK (Frankfurt), İbrahim KADAH (Ossendorf) ve Selman ASLAN'ın (Ossendorf) başlattıkları süresiz açlık grevinin ortak amacı şudur:

— Agri Verlag yayınevinin ya-

yınlarının üzerindeki sansürün kaldırılması,

— Ayaklardan zincirlemelere son verilmesi,

— Ziyaretçilere yapılan baskıların kaldırılması,

— Bilimsel ve politik-teorik kitapların alınmasının serbest bırakılması.

Daha önce de duyurduğumuz gibi, devrimci Kürt politikacılar çeşitli sürelerle açlık grevine girerek, tutukluluk koşullarını protesto etmişlerdi. Devrimci Kürt politikacılardan bazılarının açlık grevini ölüm orucuna dönüştürmeleri, taleplerin yerine getirilmesi için gösterilen kararlılık ve Kürdistanlı yurtseverlerin yaygın dayanışma eylemleri sonucu, tutukluluk koşulları kısmi de olsa düzeltilmişti. Ancak devrimci Kürt politikacıların direnişleriyle elde et-

tikleri haklar adım adım gaspedildi. Bu, faşist Türk devletinin kendi cezaevlerinde sık sık başvurduğu bir yöntemdir. Bu yöntem, aynı zamanda Batı Alman devleti ile TC'nin, PKK'ye yönelik işbirliğinin ne denli ilerlemekte olduğunu da göstermektedir. PKK'li devrimci tutuklulara karşı biri diğerine akıl vermiyorsa; o zaman her ikisi de bu yönlü akıllarını birleştirerek ortak karara döndürüyor.

Tüm yurtsever, demokrat ve ilerici kamuoyunu, devrimci Kürt politikacıların Batı Alman emperyalizminin anti-demokratik uygulamalarına karşı başlattıkları açlık grevi direnişine destek vermeye ve Batı Alman emperyalizminin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik düşmanca tavrını kınamaya çağırıyoruz.

LÜBNAN'DA NEWROZ MİLİTANCA KUTLANDI

(Berkwedan Barilıyas muhabiri): 18 Mart 1989 günü Mahsum Korkmaz Akademisi'nde Newroz kızıl gösteriyle kutlandı. Sabah erkenden Kürdistan Devriminin öncü adayları başlanacak resmi kutlamaların yüksek coşku ve heyecanıyla son hazırlıklarını da tamamlayarak 8.15'e doğru merasim alanında toplandılar. Son provolar da tamamlanarak saat 9.00'a doğru komutan arkadaşın "dikkat" komutunu vermesiyle, halk ordumuzun komutan adayları harzırola geçerek verilen diğer komutlara göre selama geçtiler. Komutan arkadaşın selamlamasıyla bütün gözler pür-dikkat

şeref kürsüsüne dikilerek Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşu 21 pare atışlar eşliğinde yapıldı. Konuşmanın ardından yeniden komutan arkadaşın peşpeşe gelen komutlarıyla başlayan resmi geçit, bağımsız ve özgür geleceğin kızıl ordu gösterilerini bütün görkemliliğiyle gözler önüne getiren resmi geçit başladı. En önde Parti bayrağı, bir adım gerisinde Cephe-Ordu bayrakları ve dizilen Akademi öğrencileri kızıl ordu yürüyüşüyle şeref kürsüsünü oluşturan, Parti Önderliğinin resmi, sağında ve solunda şehit MK

Devamı 3. sayfa

Cephe birliklerini örgütlemeye görülen yanlış yaklaşımları mahkum edelim, doğru tarzı egemen kılalım!

ORTA SAYFADA

40 yıllık saldırganlık: NATO

4 Nisan'da NATO (North Atlantic Treaty Organizasyon-Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), 40. kuruluş yılını kutladı. NATO, İkinci Dünya Savaşı sonunda emperyalist devletlerin biraraya gelmesi ile 1949'da kuruldu. NATO'nun kuruluşu, emperyalist devletlerin Sovyetler Birliği'ne karşı başlattıkları "soğuk savaş"ın bir ürünü olarak ortaya çıktı. 40. yılına girmesi vesilesiyle, halklara karşı yürütülen saldırganlığın baş örgütü olan NATO'nun düdü ve bugününün kısaca da olsa değerlendirilmek istiyoruz.

Devamı 13. sayfa

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Bereketli ovanın ortasında bir şirin beldemiz

M U Ş

Gazetemizde başlattığımız "Adım Adım Kürdistan" adlı seri yazı yeni bir belдемizle devam ediyor. Şimdiye kadar tanıttığımız Hakkari, Siirt, Mardin, Van ve Bitlis beldelerimizin ardından bu sayımızdan başlayarak; Bingöl, Diyarbakır, Siirt, Bitlis, Agri

ve Erzurum'un sınırlarını çevrelediği Muş beldemizi tanıtaçağız.

Muş beldemizin bu ilk bölümünde, adının nereden geldiğini ve geçmişten günümüze kadarki kısa tarihçesini okuyacaksınız.

Yazısı 8. sayfa

Yurtseverler, ilericiler, demokratlar

ARGK İLE DAYANIŞMA KAMPANYASINA KATILALIM!

"Bir Parça Özgür Vatan Toprağı Yaratma" şiarı ile yükselen ulusal kurtuluş savaşı, Newroz atılımı ile yeni ve güçlü gelişmeler yaşıyor. ARGK gerillaları, Botan'dan Adıyaman'a, Mardin'den Kars'a kadar bütün Kürdistan'da silahlı direnişi yükseltiyor; faşist sömürgeci düşmana tarihinin en ağır darbelerini vuruyorlar.

Halkımız, ERNK bayrağı altında tarihinin en görkemli gelişmelerini yaşıyor. Düşmanın çağdığı bütün vahşetine, işkence uygulamalarına rağmen, halkımız ulusal kurtuluş savaşına desteğini esirgemiyor, daha fazlasını vermek için büyük fedakarlıklar gösteriyor.

Partimiz PKK, içten ve dıştan gelen tüm saldırılara rağmen, gelişmesinin zirvesini yaşıyor. Partili militanlar, çizgiye daha fazla hakim duruma gelmiş; çizgiyi uygulamada yetkinleşmişlerdir. PKK'nin proleter çizgisi daha da netleşmiştir.

Devamı 4. sayfa

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Partimizin militan kişiliğini sahsında somutlaştıran, komutanlık özelliklerine sahip Delil yoldaşı, mücadelemizi yükselterek yaşatabiliriz. PKK'de şehitleri yaşatmak, onların anılarına bağlı kalmak ancak yürüteceğimiz mücadeleyle olur. Delil yoldaşın anısına bağlılığın bir diğer gereği olarak da kısaca onu tanımak ve tanıtmak gerekiyor.

Delil yoldaş 1957 yılında Hali-feti'nin Vahna (Sırataşlar) köyünde topraksız ve oldukça yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Ailesinin eskiden beri meydana gelen kan davaları ve devletle olan çelişkilerinden dolayı, sürekli mahkumiyet ve sürgün hayatı yaşamışlardır.

Okumaya, öğrenmeye, sömürgeci eğitim kurumlarında da olsa, meraklı olmasına rağmen, yoksul olmalarından dolayı ancak ilkokulu bitirmiştir.

Kürdistan halkının bir parçası olan Delil yoldaş Kürdistan halkının yoksulluğunu, sefaletini ve sömürülüştüğü şu şekilde dile getiriyordu:

"Daha köyde iken yeni yeni açılan Adana ve Hatay'da pamuk toplama ve çapa ırtatlığına ailece bir iki yıl gitmiştik. Bu yoksullara açılan yeni bir 'ekmek kapaşı' idi. Ama diğer taraftan Kürdistan halkının ucuz işgücünün sömürgeci sermayelere akmasıydı. Diğer bir deyimle, kapitalist sermayenin daha örgütlü ve kurallı çalıştırılan serfeleri-ırtatları yediden yetmişe her yaştan Kürdistanlı insanlardan oluşurlar."

Emekçi yapısı, onda ilkel ve örgütsüz de olsa ulusal ve sınıfsal bilincin oluşmasına neden olmuştur. Bunu şu şekilde dile getirirdi:

"Bu emek taşıyıcılığı, köleliğin dehşet verici yaşam koşulları bende soylu bir ulusal ve sınıfsal bilincin yetersiz de olsa gelişmesinde itici bir rol oynamıştır... Çünkü insan hem kendi halk gerçekliğini, onun sefaletini, sömürülüştüğünü görüyor, hem de faşist Türk sömürgeciliğinin, toprak kapitalistlerinin iç yüzünü, sömürgeci düzenini daha iyi tanıyor ve görüyordu."

1976 yılında Antep'te Partimizle tanışan Delil yoldaş, bir dönem sempatizan konumunda kaldıktan sonra, 1979 yılından 1980'e kadar çeşitli faaliyetlerde bulunmuş, 1980'de Ortadoğu alanına çekilmiş, belirli bir eğitimden sonra ülkeye öncü grupta yer alarak girmiş, belli bir pratik ardından da tekrar Akademi ortamına gelmiş ve 1987'de ülkeye yönelmiştir.

Evet, Delil yoldaşla unutamayacağım bir anım oldu. Yıl 1987'ydı. Ben o zaman gerilla birliklerimize katılmışım. Grubumuz 11 kişi olup Botan Eyaleti-

Mehmet Ata ASLAN (Hogir) ve Veli YAŞAR yoldaşlar (sağ ve sol baştakiler) Mahsum Korkmaz Akademisi'nden ülkeye yönelirlerken...

tinin Eruh bölgesinde faaliyet yürütüyordu. Bu süreçte Partinin III. Kongre'de aldığı kararları ülkeye aktarmak ve pratikte uygulamak için büyük bir sevinç yaşıyorduk. '87 Haziran ayında Mardin bölgesinde sömürgeciliğe ve çeteciliğe karşı başlayan devrimci savaş, bir bütün olarak ülkemizi coşku ve sevince boğmuştu. Bu devrimci sevinç ve coşku sürerken, Temmuz ayında Mardin bölgesinden Botan bölgesine bir grup arkadaş gelecekti. Biz bu grubu karşılamak üzere üç kişilik bir grup olarak Gabar dağından yola çıktık. Yolculuğumuzun ikinci gününde, Karacadağ eteğinde bir köye vardık ve çevre hakkında bilgi aldık. Köylülerin çevrede düşmanın olduğunu söylemesi üzerine, ihtiyaçlarımızı karşılayıp dağı çıktık. Yalnız düşmanın çevrede olabileceği varsayımıyla o gece randevu noktasına gitmedik.

Sabah olunca keşif yaptık, herhangi tehlikeli bir durum olmadığı için randevu noktasına gittik. Noktada büyük bir grupla karşılaştık; bu bana büyük bir manevi güç vermişti. Bir müddet sohbet ettik. Saat dokuzda geliyordu, hava çok sıcaktı ve o gece uyumamışım. Bu sırada grubun içinden bir arkadaş tatlı bir dille; "Arkadaş biraz uyuşun, daha sonra konuşacaklarımız var" dedi. Daha sonra yine o arkadaş beni çağırdı. Kavuru-cu sıcaklığın olduğu bir yaz günüydü. Bir ağacın altında Delil yoldaşla ilk defa tanışıyordum. Bu yer Karacadağ'dı. Bu sıcak günde karşılaşmamız daha bir sıcak oldu ve bu benim beynime, yüreğime hiçbir zaman solmayacak bir nakış gibi işlendi.

O gün Delil yoldaş, bölgedeki devrimci çalışmalarımız hakkında soru sorup, bilgi aldı. Daha sonra düşman ve çetecilik ile bunların konumlanması hakkında bilgi toplamamızı istedi. Partimizin III. Kongre'de aldığı kararları bana aktardı. Bu kararları aktarırken Delil yoldaşın şahsında, fedakarlık, Parti kişiliğine layıklık görüldüyordu. Her kelimesinde Partiye ve halka nasıl bağlı olduğu somut ve net gözüküyordu. Hiç kuşkusuz bu gerçekliğin bilincinden hareketle, öz vatanımız olan Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen, güçlenen ulusal kurtuluş savaşımızın zaferle taçlandırılması için, halkımızın bağrından çıkan en yiğit, en fedakar Parti militanları bağımsızlık ve özgürlük fidanını kanlarıyla sulayarak ilerliyorlar.

PKK tarihi demek, çekilen acılara, baskılara ve zorluklara rağmen, halkımızın en değerli evlatlarının kanlarıyla tarhimizin bütün gerçekliklerini açığa çıkarmak ve insanlık için

Militan devrimciliğin seçkin timsali

VELİ YAŞAR

Bagok Direnişçileri silahlı eğitim sırasında...

mücadele etmek demektir.

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi uğruna şehit düşen her militanın yaşamı, günlük nefes alış verişini bile romanlara, şiirlere konu olacak değer ve soyluluktur. Öylesi halk kahramanlarımız vardır ki; yaşamı ve mücadelesi bir kaç romana sığmayacak boyuttadır. Bu soylu yaşamın en seçkin örneğini sergileyen ve çoğumuz üzerinde etki yaratan yoldaşlardan birisi olan Delil yoldaşla kısa bir beraberliğimiz olmuştur. Kısa sürede belirgin özellikleriyle kahramanlıklar sayfasında yer alan Delil yoldaşla bir anımı daha anlatacağım: Yıl 1987'nin 18 Ağustos'u. Eruh'ta çeteciliğe karşı, Delil yoldaşın tespit ettiği bir eylem gerçekleştirecektik. Eylem bir bütün olarak Delil yoldaşın komutasında başarıyla sonuçlandı. Köyde var olan çetecilik tümüyle imha edilip, silahları kamulaştırıldı.

Delil yoldaş iyi bir askeri eğitmen ve komutandı. Yapının gelişmesi için sarfettiği çaba, fedakarlık ve azim yoldaşlık bağlarına kendi damgasını vurmuştu. Her yönüyle bize örnek olan Delil yoldaşla kısa beraberliğimizden sonra ben onun grubunu Botan'dan Garzan'a götürdüm. Ayrılırken söylediği sözleri hiçbir zaman unutmam: "Biz, Parti Önderliğimizin önderliğinde, PKK'nin verdiği direniş mücadelesi bayrağını omuzlarımızda kanımızın son damlasına kadar taşıyacağımıza söz vermişiz ve bu söze bağlı kalacağız."

Komutanlık özellikleriyle Partiye ve halkına daha çok şey kazandırmak için bir grup arkadaşıyla birlikte 1 Nisan 1988 günü Bagok'ta 9000 kişilik düşman gücüne karşı günboyu savaşmış, düşmana büyük kayıplar verdirmiş, daha sonra şehit düşmüştür.

Delil yoldaş, düşmanla kurşun temasına geçtiği andan iti-

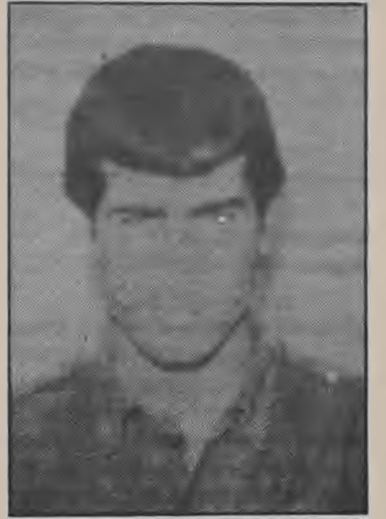
baren çatışmanın son aşamasına kadar yoldaşlarını sevk ve idare etmiş ve üstün manevra ve kabiliyeti dahilinde yönetmiştir. Bu, Delil yoldaşın en büyük komutanlık vasfı ve özelliklerinden kaynaklanan bir durumdur.

Delil yoldaş, Bagok direnişinde, kendi komutasında bulunan yoldaşlarını kanının son damlasına kadar düşman saldırılarından korumuş ve bu uğurda şehitlik mertebesine ulaşmıştır. Böylesi güçlü devrimci komutanlık özelliklerine sahip olan Delil yoldaş, ayrıca üç düşman helikopterin düşürülmesi ve bir o kadarının yara almasında bizzat rol oynamıştır. Ve bu rolünü sonuna kadar oynayabilen büyük bir halk önderi olarak tarihsel mücadelemizde adını altın harflerle yazdırabilmiştir.

Delil yoldaşın Bagok direnişinde ortaya koyduğu devrimci tavır, kelimelerle tasvir edilemeyecek kadar büyük bir devrimci direniş destanı yaratmıştır. O, bir yandan düşmanın 9000'i aşkın kara birliklerine karşı savaşırken, bir diğer yandan helikopter desteği altında hava indirme birliklerine karşı da aynı tavrı ve devrimci iradesini sürdürmüş, böylesine büyük ve gerçek bir halk önderine yaraşır bir durumu kendi şahsiyetinde somutlaştırmış ve aynı zamanda yoldaşlarına da büyük bir ilham ve cesaret kaynağı olmuştur.

Delil yoldaş, çatışmanın ikinci aşamasında düşürülen düşman helikopteri üzerine giderek içinde bulunan ve aynı zamanda yaralı olan bir yığın it sürülerini kurşuna dizerken, düşman güçleri tarafından helikopterin korumaya altına alınmaya çalışıldığı bir anda düşmanın kahpe kurşunlarına hedef olarak, orada şehit düşüp ölümsüzleşmiştir.

Şehit Hüseyin Grubu'ndan Serhad

Cesaretin en görkemlisinde Zaferi umut ettiler
Düşerken dirildiler birer birer
Filizlenen kurtuluşun toprağına
Demiri erittiler inançlarıyla
Bir özgürlük savaşında
Kahramanca düşerek
gömüldüler kalplere...

1 Nisan Bagok Direniş Kahramanlarını ölümsüzlüklerinin yıldönümünde anıyoruz

"1 Nisan 1988 tarihi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde en büyük savaşlardan birinin yaşandığı, o güne dek ulusal kurtuluşçu güçlerimiz ile sömürgeci-faşist kolluk kuvvetleri arasında yaşanan en kanlı hesaplaşmalardan biri niteliğinde olan Bagok direnişimizin gerçekleştiği gündür."

PKK-Avrupa Temsilciliği, "1 Nisan Bagok Direniş kahramanlarımızı, şahadetlerinin 1. yıldönümünde saygı ile anıyoruz" başlığıyla yurtsever Kürdistan halkına ve ilerici demokratik kamuoyuna yönelik yayınladığı bildiride, Bagok direnişinin bilince çıkarılması gereken esas noktasını yukarıdaki alıntıda aktararak açmıyordu. 1 Nisan 1988 tarihinde, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK) gerillaları ile sömürgeci Türk ordusu güçleri arasında meydana gelen muharebede, çeşitli rütbelerde 200'ün üzerinde Türk askeri öldürülmüş, 3 helikopter düşürülmüştü. Nusaybin'in Bagok alanındaki bu muharebede 20 ARGK savaşçısı kahramanca direnerek şehit düştü. Bağımsız bir vatan ve özgür bir yaşam için kan ve can vererek ölümsüzleşen Veli YAŞAR, Mustafa KAPLAN, Yaşar TALAY, Faysal ÇATIKKAŞ, M. Musbah YAVUZ, Cevat YAVUZ, Emin ÇEVİK, M. Emin KAYA, Mehmet KURT, Nurişan AY, Nesim ORAL, Cemal KARATAŞ, Veli KUMAK Koçero GÜLMEZ, M. Vahaç DOĞAN, Nevaf YILDIRIM, Umaettin METİN, Ayten TEKİN, Xebat ve Murat yoldaşlar Avrupa'da da Kürdistanlı yurtseverler tarafından toplanılarak düzenlenerek, bildiriler dağıtılarak ve afişleme yapılarak anıldılar.

Gazetemiz Berxwedan da 1 Nisan Bagok Direniş Kahramanlarını ölümsüzlüklerinin 1. yıldönümünde saygı ile anıyor...

LÜBNAN'DA NEWROZ MİLİTANCA KUTLANDI

Baştarafı 1. sayfada
Üyelerinin resimleri önünde Cephe bayrağıyla hazırlanan kızıl bir masa, masanın ardında komutanları selamlayarak geçtiler.

Merasimin tamamlanmasıyla sportif gösterilere peşpeşe yüksek tezahürat ve sloganlarla başladı. En yüksek tepede yakılan ateş ve dalgalandırılan ERNK bayrağı, bir yandan da Mazlum yoldaşın resmi, Newroz'un tarihsel ve güncel anlamını en iyi bir şekilde simgeleyen bir gurur tablosunu oluştuyordu. Daha sonra bütün yoldaşların grup grup yer aldığı yarışmalara geçildi ve çeşitli dallarda birincilik alan yoldaşlara ödülleri verildi.

Öğleden sonra başlayan kültür programı, ulusal-devrimci bir öz ve estetikle silahın ve kültürün sanatsal bütünlüğü bütün yoldaşlara unutulmayacak coşkulu anlar yaşattı. Sırasıyla Newroz özel programı; koro, folklor, tiyatro, devrimci türküler Akademi öğrencilerinin oluşturduğu Koma Serkevtin tarafından sunuldu.

Böylece sabah 9.00'da başlayan Newroz kutlama programı akşama doğru 16.30'da ancak tamamlanabildi ve ondan sonraki bölümü geniş bir saha üzerinde bütün yoldaşların "APO Hate Hîlvane" geleneksel oyunuyla sürdürüldü.

19 Mart günü Barliyas'ta yapılan gece ile Newroz kutlamalarına devam edildi. Akademideki kutlamalar militanlar topluluğunun katılımı ile olurken: Barliyas'ta, bütün şiddetleyle savaşın sürdüğü Lübnan'ın değişik şehirlerinden gelen kit-

lelerin katılımıyla kutlandı.

Sabahın erken saatlerinde görevli arkadaşlar hızla hazırlıkları tamamlayan yoğun bir çalışma içine girdiler. Saat 12.30'a doğru Lübnan'ın değişik şehirlerinden gelen kitleler Barliyas caddelerini rengarenk giysileriyle, coşkun sloganlarıyla bayram alanına dönüştürerek salona doğru ilerliyorlardı. Salona yaklaşırken tam bir halk ordusu gösterisine dönüşen yürüyüş kolu; slogan ve arabaların klakson sesleriyle PKK-ERNK-ARGK üçlüsü silahıyla ayağa kalkan bir halk topluluğunun zafer kutlamalarını tüm canlılığıyla gözler önüne getiriyordu.

Kitleler güvenlik kordonundan geçerek yerlerini aldıktan sonra saat 13.00'de perde açıldı. Sahnede yanan meşale Newroz isyan ateşini canlandırıyor ve 1000'i aşkın kitle ayakta "Bijl Newroz!", "Bijl Serok APO!", "Bijl PKK!" sloganlarını haykırıyordu. Ardından devrim şehitleri anısına yapılan saygı duruşuyla herkes dimdik ayakta, sağ yumruklar havada şehitleri anarken düşmana karşı kin ve nefret yüzlerde okunuyordu. Programın Kürtçe ve Arapça sunuluşu ardından koro grubu yerini aldı ve günün anlamını dile getiren marşları okudu. Ardından PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın mesajı Kürtçe ve Arapça okunduğunda kitleler "Bijl Serok APO" sloganını gür ve coşkun haykırımlarla atarak bağlılıklarını dile getiriyorlardı. Coşku tarif edilemeyecek derecedeydi.

Newroz'un halk tarihimizdeki yeri, Parti hareketimizin Newroz'a kazandırdığı çağdaş

anlamı, Mazlum yoldaşın 21 Mart 1982 direnişi, ERNK'nin kuruluşu, Ulusal Kahramanlık ve Agit yoldaşın direnişi, günümüzde Newroz gerçekliğinin bulduğu anlam ve yarattığı gelişmeler, ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı bugünkü boyutlar ve görevlerimiz vb. içeren siyasi konuşma ilgi ile dinlenerek coşkun sloganlarla destekleniyordu. Geceye katılan devrimci, dost güçler ve sundukları mesajlar güçlü bir dayanışma olarak anlam buluyor ve bölge çapında ulusal kurtuluşçu güçlerin mücadele birliğini simgeliyordu. Yine ERNK Botan, Mardin, Dersim, Serhed Eyalet Komiteleri, ERNK Avrupa ve Libya Temsilcilikleri, Mahsum Korkmaz Akademisi öğrencilerinin gönderdikleri dayanışma mesajları okundu.

Mesajların okunmasıyla dağıdaki gerillanın, yurt dışındaki emekçinin ve ülkemizin dört bir alanındaki halkımızın yürekleri birleşmiş, aynı duygularla, aynı amaçla birliği simgeliyordu.

Güney Kürdistan'dan gelen bir müzik grubu, sunduğu direniş marşlarıyla coşku ve sloganlar zirveye çıkıyordu. Koma Karkêr erkek folklorü ve çocuk korusu programa daha da zenginlik kattı. Koma Serkevtin folklor ekibi Kürdistan'ın değişik yörelerinden sunduğu birbirinden güzel oyunlarıyla unutulmaz dakikalar yaşattı. Gecenin en anlamlı sahnelerinden birisi de, "Bi navê Gel" adlı tiyatro oyunuydu. Dört perde halinde sunulan tiyatro, Kürdistan şehirlerinde "intifada" sürecini yaşayan bir halk ile düşmanın acizliğini sergiliyordu. Özellikle

bizzat halkın düşman birliğine yaptığı suikastler; esnaf, işçi, kadın ve gençlerin ortak direnişi, düşmanın içine girdiği çaresizlik ve sonunda ayaklanmayla hakettiği akibete kavuşturulması bütün kitlenin ayakta zafer sloganlarını haykırışı ile izlenen sahneler oldu.

En sonunda Koma Serkevtin'in sunduğu devrimci türkülerin ardından, "APO Hate Hîlvane" geleneksel oyunuyla bütün kitle kolkola ve sloganlarla halay çekti. Gecenin saat 18.30'da tamamlanmasıyla yine güvenlik kordonu eşliğinde kitleler salondan ayrıldılar. 19 Mart Barliyas Newroz gecesi, atılcı bir ruha uygun bir kitlesele kutlama olup; coşku, moral, disiplin ve doyurucu programıyla militanca gerçekleşen bir eylem oldu.

AVRUPA'DA NEWROZ GECELERİ COŞKUyla DEVAM EDİYOR

Bonn'da Newroz kutlaması

OSLO: Norveç'in Oslo alanında 19 Mart 1989 günü Newroz kutlaması yapıldı. Kürdistanlı emekçiler, dağınık yerleşim birimlerinde yaşamalarına rağmen, 400'ü aşkın kişi katıldı.

Devrim şehitlerine saygı duruşuyla başlayan gecede, program, 20 kişilik bir ekibin ellelerinde yanan mumlarla yaptığı gösterilerle geçildi. Çocuk Korusu, Koma Serxwebûn, Ozan Dîjwar, Ozan Xebat, Ozan Armanç, Ozan Berivan ve Koma Nujin kutlama programının müzik bölümünü oluşturdular. Folklorik gösterilerde çocuk folklor ekibi, Stavanger'den folklor ekibi yer aldı. Yapılan siyasi konuşmada günün anlamı ve son gelişmeler değerlendirildi. Botan'da gerilla yaşamından bölümler gösteren video kaseti seyreldi. Sahnelenen tiyatrodan ise, sömürgeciliğin asimile ve ajanlaştırma girişimleri konu edildi. Gece programı, Koma Nujin'in söylediği Apo Hate Hîlvane halayıyla sonuçlandı.

Newroz kutlaması, büyük coşku, şiddetli alkışlar ve sık sık atılan sloganlar eşliğinde geçti.

LIEGE: Belçika'nın Liege alanında ilk defa kutlanan Newroz'a 700'e yakın Kürdistanlı yurtsever katıldı. 26 Mart 1989 günü yapılan geceye ağırlıkla yeni kitlelerin katılımı sağlandı.

Kutlama programının zenginliği ve alanda ilk kez Newroz'un kitlesele olarak kutlanması büyük coşku ve etki yarattı.

Newroz kutlamasının açılışı, Newroz'un anlamını yansıtan özel bir programla yapıldı. Programda müziğin çeşitliliği, ozanların-müzik gruplarının fazlalığı

geceye renk katarak coşku yarattı. Koma Serhed, Xelil Xemgin, Dilgeş, Tirêj, Zozan, Şemdin, Koma Amed, Belçika'dan, Duisburg'dan ve Hollanda'dan müzik gruplarının söyledikleri direniş türkülleri alkışlar ve sloganlarla dinlendi. Kutlamanın folklorik gösteri bölümünde, yine Paris'ten gelen Koma Serhed, Belçika ve Almanya'dan folklor ekipleri başarılı oyunlar sergilediler. Sömürgecilerin ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik oyunlarının teşhirinin yapıldığı tiyatro da sahnelendi. Ayrıca gecede yapılan siyasi konuşmada günün anlamı ve son gelişme-

ruşuyla başladı. Daha sonra program, folklor ve müzikle devam etti. Tiyatrodan ise ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesini ve buna karşı geliştirilen sömürgeci komploları anlatan bir oyun sergilendi.

Gecenin anlam ve önemi üzerine yapılan siyasi konuşmada ise, Kürdistan'ın durumu, gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi ve düşman komploları üzerinde duruldu.

Konuşmalarda Newroz'un her yıl daha da yükselen bağımsızlık ve özgürlük ateşiyle kutlandığı belirtildikten sonra, ARGK gerillalarının bütün Kürdistan'da geliştirdikleri mücade-

Oslo'da Newroz kutlaması

ler aktarıldı. Newroz kutlaması geleneksel Apo Hate Hîlvane halayı çekilerek sonuçlandı.

BONN: Newroz birlik, isyan ve direniş gecesi B. Almanya'nın Bonn şehrinde 26 mart 1989 tarihinde 2000 kişinin katılımı ile kutlandı.

Gece, Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına saygı du-

leye değinildi. ERNK'nin 5. kuruluş yılına girmesinin, Mazlum ve Mahsum yoldaşların şahadetlerinin anlamı üzerinde de durulan konuşmalarda 1989 yılının mücadelemizdeki önemli yerine de değinildi.

Gece "Bi can, bi xwîn, em bi terene ey Serok" sloganı eşliğinde Apo Hate Hîlvane halayıyla sonuçlandı.

21 MART'TA NEWROZ KUTLAMALARI

Frankfurt'ta meşaleli yürüyüş

Avrupa'daki Kürdistanlı yurtsever emekçiler, yaygın şekilde 1989 direniş, isyan ve birlik günü Newroz'u kutluyorlar. Bir yandan Kürdistanlıların yoğun oldukları hemen tüm bölgelerde geceler düzenlenerek Newroz kutlanırken, diğer yandan Newroz tarihi olan 21 Mart günü meşaleli yürüyüşler ve mitinglerle kutlandı. Bu kutlamalardan gazetemize ulaşanlar şunlardır:

Nürnberg'de 100'ü aşkın Kürdistanlı yurtsever emekçi şehir merkezinde ellerinde meşalelerle yürüyüş yaptı.

Duisburg'da Newroz, 21 Mart günü bir toplantı düzenlenerek kutlandı. Kutlamaya 100'ü aşkın sayıda katılım sağlandı. Kutlamada kültürel gösteriler sergilendi.

Köln'de YJWK (Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği) üyesi 35 kişi kadar yurtsever ka-

dın, Türk konsolosluğu önünde protesto eylemi gerçekleştirerek Newroz'u kutladı. Polis müdahalesine rağmen, eylem engellenemedi. Eylemden döndükten sonra Newroz kutlamasına YKWK (Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği) derneğinde kültürel etkinliklerle devam edildi.

Frankfurt'ta, Newroz meşaleli bir yürüyüş düzenlenerek kutlandı. Yürüyüşe 150'ye yakın Kürdistanlı katıldı. Başarılı ve coşkulu geçen yürüyüşe, dayanışma amacıyla EKİM, Toplumsal Kurtuluş ve Dev-Sol'dan taraftarlar da katıldılar.

Göppingen'de de 150 civarında Kürdistanlı yurtsever, Newroz'u, mitingle sonuçlandırdığı meşaleli yürüyüşle kutladı.

Yunanistan'da ise 5 çeşit afişleme yapıldı, Newroz'a ilişkin Yunanca hazırlanan 3000'e yakın bildiri dağıtıldı.

Yurtseverler, ilericiler, demokratlar ARGK İLE DAYANIŞMA KAMPANYASINA KATILALIM!

Baştarafı 1. sayfada

PKK, ERNK ve ARGK silahlarına sahip olan ulusal kurtuluş mücadelemiz, tarihinin en görkemli zaferler dönemine girmiş bulunuyor. Bu gelişmeyi önlemek isteyen faşist Türk sömürgecileri, efendileri emperyalistler ve işbirlikçi uşakları dört bir yandan saldırarak yeni barajlar oluşturmaya çalışıyorlar. Ülkemizin dağlarında yükselen ulusal kurtuluş ateşini küllendirmek istiyorlar. Bunun için de sadece Kürdistan'da değil, Avrupa'da vd. alanlarda da mücadelemize saldırıyor, yeni komplolar geliştirmeye çalışıyorlar.

Düşmanlarımızın dört bir yandan saldırılarına karşı, halkımızı bağımsızlık ve özgürlüğe götürmek için, PKK, ERNK ve ARGK 1989 yılına daha fazla yükleniyor; bu yılı kazanmak için büyük bir çaba harcıyor. ARGK gerillaları geçmiş yılların verdiği tecrübeyle de 1989 yılını savaşın yaygınlaştırıldığı ve "Bir Parça Özgür Vatan Toprağı Yaratma" şiarının pratik gerçeklik kazandığı bir yıl haline getirmek için, büyük bir atılımı yaşıyorlar.

Yurtseverler, ilericiler, demokratlar!

1989 yılında savaşımızı daha da yaygınlaştırmak, bir parça özgür vatan toprağı yaratmak için, destek ve dayanışmamızı daha da arttıralım! ARGK'yi daha iyi donatımlı ve daha güçlü bir ordu haline getirmek için fedakarlığımızı daha da yükseltelim! Bunun bir gereğı olarak, 1 Mayıs-15 Haziran 1989 tarihleri arasında sürecek olan ARGK'yle dayanışma kampanyasına kitlesel olarak ve tüm olanaklarımızla katılalım! Maddi desteğimizi arttırırken, kampanyanın başarıya ulaşması için de aktif görev üstlenelim!

—Kendi özgücüne dayanmayan bir halkın mücadelesi yenilmeye mahkumdur!
—Yaşasın halkımızın şanlı ordusu ARGK!

İŞÇİ EYLEMLİLİĞİ SÜRÜYOR

Mart ayı çerisinde hızlanan işçi eylemlerine yenileri ekleniyor. Son dönemlerde artan zamlarla birlikte giderek pahalılaan hayat, işçileri sendika yöneticilerinin engelleme çabalarına rağmen eyleme sevk ediyor.

Yaşam koşullarının dayanılmazlığı karşısında işçiler "korkunun ecele faydası yok" diyerek, 12 Eylül faşist rejiminin yarattığı baskı çemberini parçalıyorlar. Gellinen nokta, işçilerin büyük bir patlama halinde bulunmasıdır. Nitekim 12 Eylül faşist rejimi de bu durumu göerek, yeni tedbirler almaya yöneliyor. İşçi hareketlerinin daha da büyümesini engellemek istiyor.

Ancak, yapılan tüm girişimlere rağmen, işçi eylemliliği büyüyor. 10 Nisan tarihli Hürriyet gazetesinde Çetin Emek işçi eylemleri için, "Fırtına 'Geliyorum' diyor" diye yazdı. İşçi eylemliliğindeki yükseliş dikkat çeken Çetin Emek bugünkü hareketliliğin, yüksелеcek olan işçi eyleminin habercisi olduğunu yazarak, iktidarı acil tedbir almaya çağırıyor. Bu çabalardan da anlaşıldığı gibi rejim, yükselen işçi hareketini ciddi bir tehlike olarak görerek, acil önlemler almaya çalışıyor. Bütün önlemlere rağmen, işçi eylemliliğinin yüksелеceğini görüyoruz. Yıllardır açlık sınırında ve ağır baskılar altında tutulan

işçiler uyanmış ve eylemliliğe geçmiştir.

10 Nisan günü 600 bin kamu işçisi toplu sözleşme görüşmelerinin gecikmesi nedeniyle birçok iş kolunda pasif direnişe başladı. MKE'de çalışan 8500 işçi toplu viziteye çıkarak işbaşı yapmadılar. Ayrıca sakal bırakarak da direnişlerini devam ettirecekler. İskenderun Demir Çelik Fabrikası'ndaysa işçiler, servis otobüslerine binmediler. Diyarbakır'da ise karayollarında çalışan 300 işçi greve başladı. İşçilerin toplu sözleşmeleri sonuçlandırmak için bu eylemlerini pasif direniş şeklinde sürdürecekleri açıklandı. Buna rağmen de sonuç alınmazsa, Mayıs ayında büyük bir grev dalgası gelecek. Bazı işkollarında grev yaşaının olması, katılımı etkilese de işçilerin bu işkollarında pasif direnişi (toplular viziteye çıkma, yemek almama, sakal bırakma, servis otobüslerine binmemek...) sürdürecekleri açık olan bir durumdur.

Önümüzdeki günlerin işçi eylemliliği açısından yeni gelişmeler getireceğini şimdiden söylemek mümkün. Hayati önemde olan birçok iş kolunda grevlere gidilmesi, faşist rejimi daha da sıkıştıracaktır. Bu grevler, giderek işçi hareketinin doğru bir temele oturmasını da sağlayacaktır. Önümüzdeki günlerin buna tanıklık edeceğini söylemek kehanet olmaz.

Sizlere sesleniyoruz!

**İnsan hak ve özgürlüklerini savunan ilerici güçler!
Sosyalizm ve demokrasi mücadelesi yürüten devrimci güçler!
Onurlu ve insanca yaşamdan yana olan mert ve şerefli tüm insanlar!
Dünyanın Müslüman halkları ve islami güçler!
Tüm halkımız!**

PKK'nin önderliğinde sürdürülen ulusal kurtuluş mücadelesi, silahlı savaşımın 5. yılına girerken sömürgeci-faşist rejim her alanda büyük bir çıkmazı yaşamaktadır. Ordumuz ARGK'ye bağlı gerilla güçlerinin amansız darbeleri altında dağılıp gerileyen sömürgeci güçler olurken, halkımızın ise, her geçen gün öncüsü olan Partisine güveni daha da artmakta, sunduğu destek ve katılımı onu daha da güçlendirmektedir. Mücadelenin son dönemlerde büyük gelişmeler kaydetmesi ve ARGK'ye kitlesel katılımın olması, sömürgeci rejimi ve onun Amerika uşağı general ve subaylarını alabildiğine telaşlandırmıştır. Öyle ki, bu telaşın yol açtığı çözümsüzlükle, hiçbir insanı sınır tanımadan kudurmuş köpekler misali masum ve savunmasız Kürt halkına yaş ve cinsiyet gözetmeksizin saldırmaktadırlar. Sömürgeci faşist rejim ve onun silahlı güçleri, günlük olarak uyguladıkları iğrenç baskı, işkence ve katliamlarının kamuoyu tarafından duyulmasını önlemek için her çareye başvurmakta. Ancak kısmi başarılarına rağmen, bunu önleyememektedirler.

Son dönemlerde Kürdistan'ın belli alanlarında sömürgecilerin dünya kamuoyuna yansıyan iğrenç baskı ve saldırı örnekleri yaşandı. Örneğin, 15-16 Ocak 1989 tarihinde ARGK'ye mensup gerillaların Mardin'in Cizre ilçe merkezinde gerçekleştirdikleri başarılı bir pusu eylemi sonucunda 2 polis ölmüş, birkaç polis de yaralanmıştı. Bu olayı bahane eden TC ordusu, büyük çaplı operasyona girişti. Cizre ilçe merkezi ve çevre köyleri kapsayan operasyon esnasında rastladıkları her Kürt insanını genç-yaşlı, kadın-erkek demeden meydanlara toplayarak dünyada eşine ender rastlanan iğrenç ve insanlık dışı işkence yöntemlerine ek olarak bu insanlarımıza zorla insan pisliğinin yedirilmesi, uygulanan baskı ve işkencelerin dozajının ne olduğunu gösteren bir örnektir.

Bu insanlık dışı uygulamalar sözde insan haklarına saygılı, Müslüman oluğuyla övünen ve demokratik olduğunu iddia eden, yüzüne taktığı bu sahte maskelerle dünya kamuoyunu aldatmaya çalışan sömürgeci-faşist TC devletinden başkası değildir. Halkımız yüzyıllardan beri bu ve benzeri uygulamalara maruz kalmış ve hala da kalmaktadır.

Diğer yandan halkımızın maddi ve manevi değerlerini zorla gasbetmekte, kendi çıkarları için kullanabileceklerini kullanmakta, gerisini tahrip etmektedir. Yok edilmeye çalışılan milli kültürümüz, latismar edilen dini inanç ve duygularımız açıkça göstermektedir ki, TC, bizi bir halk olarak yok etmeyi hedeflemiştir. Bu amacı ulaşmak için de hiçbir çabasını esirgemiyor. TC'nin bu uygulamaları karşısında kendisine Müslümanım, ilericiyim,

insan haklarının savunulmasından yanayım diyenlerin tavrı ise, hep susmak olmuştur. Kendi gerçek yüzünü sahte maskeleyen TC'nin tavrına bir düşman olarak anlam vermek mümkündür. Ancak, haksızlıklara karşı susmadıklarını iddia edenler açısından bu suskunluk son derece utanç vericidir. Dünyanın başka alanlarında en küçük bir haksızlık olayı karşısında fırtına koparanlar, daha dün Halepçe vb. yerlerde, bugün Kürdistan'ın değişik alanlarında sergilenen vahşet olayları karşısında adeta gözleri görmez, kulakları işitmez ve dilleri konuşamaz bir şekilde suskunluğu tercih ediyorlar. Susmamaları gerekenler, bu suskunluklarıyla genelde insanlığa, özde ise Kürt halkına karşı büyük bir suç işliyorlar. Bu bir gerçektir ve bunun böyle bilinmesi gerekiyor.

Yurtsever Kürdistan halkı!

Biz kendimize, hangi din ve -ya mezhepten olursa olsun, yüce Allah'a, peygamberlerine ve kutsal kitaplarına inanan bir halkız diyoruz. Halk olarak hiçbir konuda ayırım yapmıyoruz. Hangi kutsal kitaba bakarsak bakalım, zulme, baskıya ve haksızlıklara karşı direnmeyi emretmektedirler. Bu konuda bir ayet-i kerimde: "Bir millet veya bir insan zulüm ve vahşete karşı direnmiyorsa, o, sürdürmeye layıktır" deniliyor. Bir hadis-i şerifte de yüce peygamberimiz; "Her kim ki zulme karşı savaşmazsa o bizden değildir" diye buyuruyorlar.

Gerçekten de, eğer bizler Allah'a, peygamberlerine ve kitaplarına inanıyorsak zulme, baskıya ve her türlü haksızlığa karşı maddi-manevi tüm varlığımızla karşı çıkmamız, canımızla, malımızla hiçbir fedakarlıktan kaçınmamamız gerekmektedir. Yoksa hangi yurtseverlikten, hangi insanlıktan ve de hangi inançtan bahsedebiliriz? Haksızlığa karşı direnmeyi bir görev olarak ele almazsak, yapacağımız ibadetlerin ne kadar anlamı olabilir? Bakın, bir ayette belirtilen şu söz ne kadar anlamlıdır: "Kim özgür değilse, onun yapacağı ibadetler Allah tarafından kabul edilmez." Bir köle olan Zeyd'in azad edilerek peygamberimiz tarafından evlat edinilmesi bu konuda basit bir örnektir. Kaldı ki, biz halk olarak şu anda köle durumundayız. Eğer birileri bizi azad etmiyorsa —ki bu mümkün değildir— bizim özgürlük için direnmemiz gerekiyor. Bunun ibadet kadar kutsal bir değeri vardır. Direnmenin, ayrıca insanca bir yaşam için de son derece önem taşıdığını vurgulayan ve büyük bir alim tarafından söylendiği rivayet edilen şu söze kulak verelim: "Ölüm için yaşama, yaşam için öl, canını feda et." Evet, yaşam önemlidir, ama insanca yaşam... "Bir günlük onurlu yaşam, bin günlük onursuz yaşama bedeldir" bu kısa sözde bile direnme

salık verilmektedir.

Bugün PKK, Kürdistan halkına onurluca yaşamı vaad eden, bu uğurda muazzam bir savaş veren tek önder güçtür. PKK, halkının emrine verdiği Parti, Cephe ve Ordu büyük bir görevi yerine getirmiştir. Faşist TC, ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisiyle nihai sonuna hızla yaklaşmaktadır. ARGK gerillalarının ateş kusan namluları yüzyılların intikamını alıyor. Bu kogullarda bile hala seyirci kalıyorsak, onurlu, insanca yaşamdan ne kadar uzak kaldığımızı belirtmeye fazla gerek yoktur. Gün direnme günüdür. Gün her türlü teslimiyetten, suskunluktan sıyrılarak ayağa kalkmanın, var olan mücadeleye destek vermenin günüdür.

Değerli Kürdistan halkı!

Gerçeklerin bu kadar açık olduğu bir dönemde, gerçeklerden kaçmanın hiçbir anlamı yoktur. Sömürgeci faşist TC'nin son uygulamaları göstermektedir ki, artık saflar ayrılmıştır. Halkımız kendi önderliğine ve mücadelesine sahip çıkıyor. TC büyük çıkmazlar içinde olmasına rağmen, insanlık dışı uygulamalarını gizlemeye gerek duymuyor. Daha önce uydurdukları bahanelerle nisbeten kendilerini inandırabiliyorlardı. Bugün ise, kendi söylediklerine kendileri de inanmıyor. Bu durumda bile suskun kalyonsak mertliğimiz, yiğitliğimiz, inanç ve namus sahibi oluşumuz neredede kaldı? Yüzyıllardır cennet vatanımız kirli çizmeler altında çiğnenmektedir. Hala buna sessiz mi kalacağız? Bunca yıldır süren suskunluk yetmiyor mu?

Evet, bugünden sonra "artık yeter" diyoruz. Bize reva görülmeyen özgürlüğü biz de tatmak istiyoruz. Bu istem tüm halkların, tüm insanların hakkı olduğu gibi bizim de hakkımızdır. Gellinen aşamada suskun kalmamız bizim halk olarak ölümümüz demektir. Kendimize böylesi bir ölümü mübah göreceksak insanlığımızın, dini inancımızın, şan, şeref ve vicdanımızın artık ne değeri olabilir ki? Tüm dünya kamuoyu bizim gerçekliklerimizi tartışıyor; biz ise seyirci kalıyoruz. Hayır, biz de artık seyirci kalmayacağız. Bizim PKK gibi güçlü bir Partimiz, Abdullah ÖCALAN gibi yüce bir önderimiz, ERNK gibi geniş kitleleri çatısı altında toplayan bir cephemiz ve ARGK gibi binlerce gerilladan oluşan ordumuz var. Halkımızın ve ülkemizin kurtuluşu için kanla, emekle büyük değerler yaratılmıştır. Bu değerlere sahip çıkalım, destek ve yardımlarımızla değer katalım. ARGK saflarına katılarak ordumuzu güçlendirelim. Evet, güçlendirelim ki, yurdumuzu emperyalistlerin, faşist TC'nin uşaklarının kirli çizmelerinden bir an önce temizleyebilelim.

**Yurtsever bir ERNK üyesi
Sabri**

Başkanımıza ve Partimize...

Halkımızı, tarihsel başaşağı gidişten var oluşa, ulusal direnme, başkaldırı ve kurtuluşa götüren, halkımızı ERNK'de cepheleştirip ARGK'de savaştıran, bizlere direnmeyi, insan olmayı, değerlere bağlı kalmayı; düşkünlüğe, kölece yaşama karşı koymayı öğreten büyük Öğretmenimiz ve Partimizin; teslimiyet ve ihanete başkaldırı; direnişe, bağımsız ve özgür yaşama çağrı olan Newroz bayramlarını kutlar; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelemizdeki belirgin-belirleyici öneme sahip olan ve bize yeni günleri yaşatan mücadelelerinde başarılar diler; bağlılık duygularımızla saygılar sunarız.

"DİRENMEK YAŞAMAKTIR!"

Yaşasın Newroz'daki atılım ruhu ve ona bu özelliği veren Başkanımız ve Partimiz!

Çağdaş Kawa Mazlum yoldaşın yaktığı direniş ateşi sönmeyecek!

Partilli Tutsaklar

YENİ GÜNÜ HIÇ BÖYLE COŞKULU YAŞAMAMIŞTIK

Yeni gün çok güzeldi. Hava, bizleri kutlarcasına kışa inat sıcağı. Böylece bahçeyi kullanma olanağımız oldu, yoksa koğuşların küçük boyutlarına sıkışmak zorunda kalacaktık.

Neler mi oldu? Aslında tahmin edeceğin şeyler. Tatlı başta olmak üzere bol çerez ve yemek. Türküler, şiiirler, ve halay. Halayın coşkusu yaşanmadan yeni günün tadı çıkmaz bilirsin. Küçük bir korumuz vardı. Üç saz, bidondan oluşan bir davul ve sekiz-on kişilik koro ile ekip tamamdı. Tabii kaşıkcıyı da unutmamak gerekir. Bildiğin iki tah-ta kaşığın çıkardığı sesi ritme uydurmaya çalışan bir beni adem. Ekibin eşliğinde çekildi halay, okundu şiir. Şimdiye kadar böylesine güzel, coşkulu ve sevinçli olarak geçirmemiştik bu günü. Tabii ne kadar olsa da dışarıya kadar olmuyor. Sizlerinkine yeti-tişmiyor. Duyumlarla yeti-niyoruz, can atarak o heyecanı duymak için.

Metin Uluca

Değerli yoldaşlar...

Halkımızın ulusal birlik ve direniş bayramı olan Newroz'u en iyi dileklerle kutlarım.

Aachen Cezaevi'nden
Mustafa Erbil

Tutsak evlatların

Devrimci Tutsaklardan Newroz Mesajları

Değerli dostlar...

Halkımızın ulusal diriliş ve yeniden doğuş günü olan 21 Mart Newroz bayramında, siz değerli dostlara ve tüm yurtsever halkımıza direnme ve birlik temelinde sağlık, direniş, neşe ve mutluluklar dilerim.

Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN yoldaşın kutsal kanıyla kızışan ve yeni bir dönemin adı olan bu anlamlı günde, fiziki olarak aranızda olmasak da, kalbimiz ve onurumuzla yanınızda olduğumuzu, sizlerle aynı duygu ve umutları paylaştığımızı, Newroz'u gerçek anlamıyla karşılayacağımıza ve yaşadığımız koşullar ne denli insanlık dışı olursa olsun, coşku ve sevincimizi hiçbir an eksik etmeyeceğimize, hep zafer naralarıyla gelecek güzel ve mutlu günlere yürüyeceğimize dair halkımıza söz veriyoruz.

Şehitlerimizin anıları yolumuzu aydınlatıyor. Yaşamları onurumuz, mücadeleleri meşalemizdir.

Ossendorf-Köln Cezaevi'nden İbrahim Kadah

Değerli arkadaşlar,
Ulusal birlik, isyan ve direniş bayramımız Newroz kutlu olsun.
Halkımızın birlik, isyan ve direniş geleneğinin sembolü olan Newroz'u daha da pekiştirilmiş zafer inancı, sarsılmaz bağlılık, coşku ve onurla kutluyoruz.

Yasemin Gedik

Değerli dostum!

Koğuşlarda yoğun bir çalışma bulunuyor. Koğuşlar temizlenip yıkanıyor. Arkadaşlar tıraş oluyor, yarın güzel elbiselerini giymek için temizlik yapıyor, hazırlanıyorlar. Koğuşlara çeki düzen veriliyor.

Bir görsen hazırlıklar, öyle canlı ve kolektif bir şekilde yürütülüyor ki, canlı bir ortam egemen. Newroz'u böyle karşılamaya hazırlanıyoruz.

Hepinizin Newroz'unu kutlar, yaşamınızda başarılar dilerim.

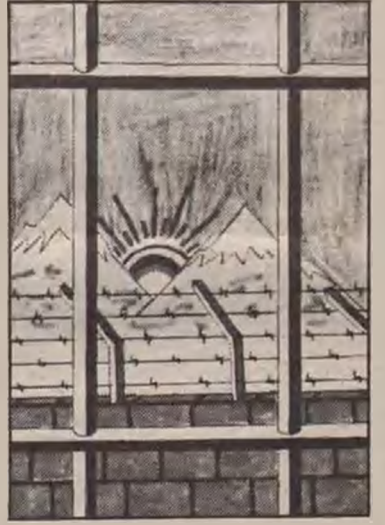
Ali Oruç
Eskişehir Özel Tıp Cezaevi

Arkadaşlar...

Bizlerle çağdaşlaşan, tüm bölge halkının mutluluk ve direngenliğini dile getiren böylesi bir günde sizden bedenlen uzak ama hep sizlerle birlikte olarak; canla, kanla yoğrulmuş, dağların doruklarında özgürlük ateşi olarak şahlanan yeni günü en derin duygularım ile kutlarım.

Eskişehir Cezaevi'nden
Cevdet İnək

Sevgili arkadaşlar...

Ulusal direniş bayramımız 21 Mart Newroz'u kutlar ve bu Newroz'da daha güçlü olmanızı dileyerek devrimci selamlarımı iletirim.

"Direnmek yaşamaktır!"

Selman Aslan

Halkımıza...

Büyük Başkan ve Partimizin yol göstericiliğiyle ERNK'de cepheleşen, ARGK'de ordulaşarak savaşan halkımızın Newroz bayramını kutlar; haklı davalarına olan inanç ve bağlılığımızla saygılar sunarız.

Yoldaşlarımıza...

"Bir parça özgür vatan toprağı için" savaşan, direngenliği, cesaret, atılganlık ve büyük dava adamlığıyla yaşamamızda, özgürlük kavgamızda saygın-yaşatılır bir yer edinen, davanın ve dağların gerçek sahipleri yürekli yoldaşlarımızın Newroz bayramını kutlar, mücadelelerinde başarılar diler, yoldaşça kucaklarız...

Eskişehir Özel Tıp Cezaevi'nden tutsak dava arkadaşlarımız

A.Haydar KAYTAN:

“Ellerime kelepçe, ayaklarıma prangalar vuruluyor”

Gönderdiğiniz dayanışma meşajını aldıktan sonra, bir mektupla size karşılık vermek istemişim. Ne yazık ki mektubum sansür barajını aşamadı. Ellerinde yeterli belge bulunmadığı kanısına varan yetkili organlar, zarfın içindekileri zimmetlerine geçirdikten sonra, boş zarfı bana geri gönderdiler. Bu mektubumun da ilkinin akibetine uğramasını istemiyorum. Bu yüzden konuşmasını pek beceremediğim Ezop diline dönmek zorundayım. Abdülhamit Han hazretlerinin ruhunu şad etmek isteyenlerin huzuru kaçmasın diye bazı sözcükleri kullanmayacağım. “Direniş, devrimci savaşı, zafer, psikolojik işkence, faşizm” ve daha bir yığın sözcüğü kendime saklayacağım. Artık siz de baktınıza çıkana razı olacaksınız. Bu yaklaşımından ötürü beni anlayışla karşılayacağınızı umarak satırlarıma devam ediyorum.

Bildiğiniz gibi 16 Aralık 1988 tarihinde Stammheim cezaevine aktarıldım. Ağırlandığım yeni cezaevinin ölümlü duymuşsunuzdur. Yeni zindanımın Germen uygarlığının cezaevleri üzerindeki yansımalarının en somut örneği biçiminde tanımlanmasında bir sakınca yoktur sanırım. Herhalde bu yüzden olacak, bu uygarlığın her alandaki ilerleyişine daha yakından tanık olmam için beni buraya postaladılar. Yeni cezaevine taşınmam tam bir tören havasına sokuldu. Bindirildiğim cezaevi arabasına iki polis otosu eşlik etti. Bu tantanalı güvenlik önlemleri yetmezmiş gibi, ellerime kelepçe ve ayaklarıma prangalar vuruldu.

Cennetten çıktığı söylenen hazreti sopa'ya sarılmak ilk atalardan kalma bir gelenek olduğu için, bu yıldırma aletinin kullanılmasını bir marifet olarak değerlendiremeyiz. Asıl marifet sopanın yerini katbekat fazlasıyla dolduracak görünmez sopalarla sonuç almasını bilmekte yatar. Kemal Paşanın çocukları bu ata yadigarının üzerine kutsal emanetler gibi titrerken, Avrupa burjuvazisi daha uygar araçlar icat etti. Kurşundan tasarruf etmek için, binlerce insanı birden ve birarada imha edebilecek gaz odalarını ve fırınları buldu. Eğer günümüzde bu çağdaş imha araçları işlevini yitirmiş gibi görünüyorsa, bunun nedeni burjuvazinin eski huyundan vazgeçişine bağlanamaz. Hele bir tehlike çanları çalmaya başlasın, o zaman can çıkmadan huyun çıkmayacağı daha iyi anlaşılacaktır.

Demin de belirttiğim gibi, yeni mekanıma taşınır taşınmaz, uygarlığın ilerleyişine yakından tanık oldum. İlerleyen teknik sayesinde birçok zahmetten kurtulmuştum. Hücremin elektrigi kendiliğinden yanıp söndüyordu. Hücremden uzakta bulunan bir yerde ve düşmeye basılınca, sabahın saat altısında ışıklar yanmaya başlıyordu. Gece yarısından sonra enerjisi tasarrufu uygulanıyor ve ışıklar söndürülüyordu. Eni iki ve boyu dört metre olan ve biraz genişçe bir tabutu andıran hücrenin içinde her şey vardı: Lavabo, tuvalet, dolap, masa, sandalye ve somya. Gündün 23 saati böyle bir hücrenin içinde tutulan bir insan, teknik gelişmenin kerameti sayesinde yaşıyabiliyordu.

Bütün bunlar iyiydi ama, bay gardiyanların tuhaf bir alışkanlığı vardı. Çoğunlukla zengin petrol şeyhlerine özgü olduğunu sandığım bir alışkanlık, bay gardiyanlara da sırayet etmişti. Eğer havalandırmaya çıkmak istiyorsam, bir tür “striptiz” yapmak zorundaydım. Havalandırma önce-

sinde başka bir elbise giymek için Adem Babanın ilk haline dönecektim. Aynı sahneyi havalandırmada döndüğünde de tekrarlayacaktım. Adem Babamın hiç olmazsa ayıplarını örten bir incir yaprağı vardı. Ancak ben ondan da yoksundum. Ne de olsa serde Kürtlük var. Kendi payıma, başkasının yanında pantolonumu dize kadar sıyırmaya bile utanırdım. “Striptiz” yapmayı kabul etmedim tabii. Dört haftaya yakın hiç havalandırmaya çıkmadım. Şöyle böyle derken, ben inadımı bıraktım, gardiyanlar alışkanlıklarından vazgeçti. Böylece bu yaştan sonra günde iki kez Adem Baba rolüne çıkmaktan kurtulmuş oldum. Şimdi durumlar biraz daha iyidir.

Koşullarımdan şikayetçi olmakla bir sonuca ulaşamayacağımı biliyorum. Zaten böyle bir niyetim de yoktur. Bizde bir halk deyişi var; keçi bile toprağa uzanmadan önce ayaklarıyla düzeltir derler. Ben de insan olduğuma göre, yattığım yeri düzeltmekle yükümlüyüm. Ama her şey birden bire düzeltilemiyor. Adım adım kazanmak, kazanılanı sağlamlaştırmak ve yeni kazanımlara yürümek gerekiyor.

Şimdi artık çeşitli başlıklar altında birkaç cümle ile değişik sorunların değerlendirmesine geçebilirim.

1. Salman Rüşdi Olayı: Aslında bağışın böyle olmaması gerekirdi. Ama daha uygun bir başlık bulmakta zorlandığım için bunu yazdım. Salman Rüşdi'nin olağanüstü yeteneklere sahip bir yazar ve kitabının da bir sanat şaheseri olduğunu sanmıyorum. Gerçek benim düşündüğüm gibi olsa da, yazar ve kitabı dünya çapında ciddi politik gelişmelerin doğmasına neden oldu. “Bir kaşık suda fırtına koparmak” deyiminin en çok bu olaya yakıştığı inancındayım.

Hemen hemen bütün ülkeleri olayların akışı içine iten gelişmelerin başlamasını sağlayan ilk vuruşu Ayetullah Humeyni yaptı. Salman Rüşdi'yi katletmenin vacip olduğu kararına vardı ve kararını bütün dünyaya duyurdu. Şeytan Ayetleri kitabına karşı, İran yönetiminin katı bir ideolojik tutum takınması son derece doğaldı. Humeyni, İslam devriminin yolunu açan bir yönetimin liderinden beklenebilecek tavırı ortaya koydu. Hem şeriat hükümlerine göre yönettiğini söyleyeceksin, hem de başkaları gıcunabilir endişesiyle bu hükümleri yumuşatmaya çalışacaksın. İşte bu olmaz. Bana kalırsa, kendi mantığı içinde Humeyni'nin tavrı tutarlıdır. İran'ın kitaba ve yazarına karşı takındığı tutumu onayladığım sanılmasın. Kaldı ki İran yönetiminin benim onayına gereksinimi yoktur. Bir yönetim temel aldığı ilkeleri uygulamada tutarlı davrandığında, başkalarında bir ölçüde saygınlık uyandırır. Resmi sosyalizm ideolojilerinin sosyalist ideolojiye yönelen görülmemiş saldırılar karşısındaki suskunluklarını gördükçe, bu inancım daha da pekişmektedir.

Salman Rüşdi ve Şeytan Ayetleri kitabı kadar Ayetullah Humeyni'nin fetvası da, emperyalistler için belli politikaların hayata geçirilmesinde bir araç oldu. Batı Avrupa'nın Salman Rüşdi'yi ve Şeytan Ayetleri'ni koruma altına alarak düşüncü özgürlüğüne sahip çıkması aldatıcı bir görüldüden ibaretti. Düşünce özgürlüğü adı verilen ölümlü düşüşeğindeki hastayı dinin dogmatik ilkelerinin hişamından koruma çabası için bahanesiydi. Asıl amaç, ideolojik mücadeledeki katı tutumunu ol-

duğu gibi dış politikasına yansıtan İran yönetimini, bu tutumundan yararlanarak köşeye sıkıştırmak da değildi. Kanımca asıl amaç bir ideolojik akım olarak dinin öne çıkarılmasıydı.

Ateşkes kararının alınmasından sonra, Batı Avrupa emperyalizmi İran İslam yönetimi ile yeni ilişkiler kurmanın yollarını arayarak, bu devletin İslami karakterine karşı olmadığını ortaya koydu. Bu yönetimle arasındaki çelişkilerin uzlaşmaz nitelikteki çelişkiler olmadığını göstermiş oldu. Daha yakından izlediğiniz gibi Batı Avrupa, İslam yönetimi içindeki —liberal diye tanımlanan— Rafsancani kligini öne çıkarmaya çalışıyor. Emperyalist burjuva basını Rafsancani'yi ve izlediği politik çizgiyi övüp duruyor. Bunu yaparken, Rafsancani'den İslami ilkelerden ayrılması isteminde de bulunmuyor. Bu nokta önemlidir. Emperyalizmin İslami ilkeler temelinde örgütlenmiş yönetimlere karşı olmadığını gösteren çok daha belirgin kanıtlar var. “Komünist düzeni yıkarak bir şeriat devleti kurma”ya çalışan silahlı Afgan gericiliğinin arkasında Batı Avrupa'nın desteği bulunuyor. Yine şeriat yasalarına göre yönetilen Suudi Arabistan Krallığı emperyalizmin güvenine en çok mazhar olmuş Arap devletlerinden biridir. Örnekler daha da çoğaltılabilir. Yine Sovyetler Birliği içinde yaşayan Müslüman kökenli halklar arasında ayrılıkçı eğilimleri canlandırmak isteyen CIA, İslam ideolojisini bir kalkan olarak kullanıyor.

Kuşkusuz sosyalizmin karşısına çıkarılan sadece İslami akımlar değildir. İslami akımlarla birlikte Hristiyanlığa da büyük iş düşüyor. Bunun en somut örneği, yıllardan beri Polonya'da yaşananmakta olan gelişmelerdir. Bu ülkede emperyalizmin tam desteğini sağlayan kilise, sosyalizmin inşası önündeki en büyük handikaplardan birini oluşturmuyor. Onca tanınmış din görevlisi dururken, Hristiyan dünyasının en büyük dinsel temsilciliğinin başına Polonyalı bir kardinalin getirilmesi boşuna değildi. Hatta Papa'ya karşı düzenlenen suikast olayının başlıca amaçlarından biri de, Hristiyanlığın yeniden canlandırılmasına ivme kazandırılmasıydı.

Burjuva devriminin gündemde olduğu bir dönemde, egemen sınıf olarak örgütlenmek isteyen burjuvazi bilime gereksinim duymaktaydı. Oysa feodalite ile kilisenin evliliğinden doğan engizisyon bilimsel ilerlemenin düşmanıydı. Bu yüzden burjuvazi başlangıçta dinin dogmatizmine karşı savaşmak zorunda kaldı. Dinde reform yaptı. Hristiyanlıkta değişik mezhepler ortaya çıktı. Bu mezhepler çoğunlukla burjuvazinin ideolojik bayrağı haline geldi. Feodalizmi yiktıktan sonra kilise ile devlet birbirinden ayrıldı. Ardından burjuvaziye karşı proletaryanın devrimci hareketi gündeme gelince, din yeniden değer kazandı. Burjuvazi dinin ideolojik sığınagina koştı. Ama böyle sanıyorum ki, hiç bir dönemde din günümüzdeki kadar öne çıkmadı. Sonuç şu: Bütün ideolojik dayanaklarını yitiren emperyalist burjuvazi, sosyalist ideolojiye karşı dine sarılıyor; dinsel ideolojinin kara bayrağını gönderin en üstüne çekiyor.

2. Emperyalist-kapitalist sistemdeki bu gelişme, etkilerini Türkiye'deki faşist-sömürgeci yönetimin politikası üzerinde de gösteriyor. 12 Eylül rejiminin sarıldığı Türk-İslam Sentezi, sistemdeki bu gelişmelere denk dü-

şüyor. Son dönemlerde Türkiye'de türban yasağı etrafında gelişen olaylar, yeni ideolojinin pratiğe döktüğü anlamını taşıyor. Protesto eylemlerinin ulaştığı boyutlar ve sürekliliği seçim havasına galebe çaldı. Burjuva basını olayların gerisinde İran ajanlarının bulunduğunu yazıyor. Bunun gerçekleri yansıtmadığı kanısındayım. Eylemlerin gerisinde İran değil doğrudan doğruya faşist yönetimin kendisi bulunuyor. Bizat Evren-Özal yönetimi tarafından, İslami akımlar, devrimci halk hareketi ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı alternatif olarak çıkarılıyor. Sosyalizme karşı din; emperyalizmin ve Türk devletinin devrimci kurtuluş hareketlerine karşı dört elle sarılmak istedikleri yeni silah budur.

Karşı-devrimin yeni çözüm yöntemleri, en çok devrimin yükseldiği alanlarda hayata geçirilmek istenir. Bu yüzden dinsel ideolojinin bir alternatif düzeyine çıkarılması çabaları, etkisini en çok Kürdistan'da duyuruyor. 15 Ağustos Atılımının hemen sonrasında, faşist sömürgeciler halkın dinsel duygularını sömürmek için yoğun çaba harcadılar. Dinsel içerikli bildiriler, pullar ve broşürlerle Kürdistan'ın her tarafını doldurdu. Gerilla savaşının sürekliliğinde bir kesilme gerçekleşmeyince, bu çabalar daha örgütlü ve sistemli bir biçim kazandı. İşbirlikçi Kürt gericiliği sözcüğüne İslami ilkeler etrafında yeniden örgütlenmeye çalışıldı. O klasik “Kürt yoktur” tutumundan önemli oranda vazgeçildi. Milletten önce ümmet vardı; Türk-Kürt ayrımı yapılmamalıydı; çünkü her ikisi de İslam dinine mensuptu. Şimdi bu misyona Refah Partisi'nin soyunduğu belirtiliyor. Ancak RP'nin misyonunun uzun süreli olması pek olanaklı değildir. Sırada hazır bekleyen başka güçler vardır. Halk savaşı biraz daha gelişim kaydettiğinde bunlar hemen devreye sokulacaklardır.

Kürt sorununun emperyalistlerin ve sömürgecilerin arzularındaki doğrultudaki “çözüm”ünde, ilkel milliyetçi güçlere de epeyce görev düşüyor. Eldeki planların hayata geçirilmesinde Kürdistan'ın diğer parçalarındaki güçlerin de rol üstleneceğine kesin gözüyle bakılabilir. Türkiye, Güney Kürdistanlı peşmergelere boşuna kucak açmadı. Türk devleti yarın Ortadoğu'da “Büyük Kürdistan”ın yaratılması için kolları sıvarsas şaşmamak gerekir. Afgan gericiliği nasıl Afganistan'ı Pakistan'a bağlamış bir eyalet olarak görmek istiyorsa, Kürt ilkel milliyetçiliği de Türk devletine bağlanmış bir “Birleşik Kürdistan” için hareket geçirilebilir. Böyle bir olasılık hem Türk devletin yayılmacı emelleriyle, hem de Kürt milliyetçiliğinin işbirlikçi karakteriyle tam bir uyum arzettiğidir. Önemli bir nokta Kürdistan'da halk savaşı daha da yaygınlaşacaktır. Şimdi suskun görünen bu güçler, o zaman ulusal kurtuluş hareketine karşı silaha sarılabilir.

3. Dinsel akımların Kürdistan'da taban bulması olanaklıdır. İslam'ın ülkemizdeki etkinliği küçümsenemez. Dolayısıyla yurtseverlik adına dine karşı cephe almak sakıncalıdır. Bu bilinen bir gerçektir ve pratiğimiz de buna denk düşmektedir. Yalnız böyle bir tutum tek başına yetmez. Alternatifin karşısına alternatif çıkarmak gerekir. Bunun için yurtsever din adamlarının örgütlenmesi acil bir zorunluluktur. Böyle bir örgütlenme bu alandaki boşluğu bir ölçüde doldurabilir. Sömürge-

ciler dinsel temeller üzerinde yükselen bir örgütlenmeye yönelecekleri için, bu ortamda bağımsız küçük dinsel gruplaşmalar da doğabilir. Bunlarla işbirliğinin yollarını aramak ve kendilerini cephe bayrağı altına çekmek yanlış olmayacaktır kanısındayım. Sömürgecilerin örgütlediği dinsel gruplaşmalara karşı tavır açıktır. İşbirlikçi ve ajan örgütlenmelere karşı kullanılan yöntemler bunlara karşı da kullanılabilir.

Dinsel gericiliğin hortlatılmasının çok daha değişik amaçları da vardır. Buna dayanarak mezhep çelişkileri kışkırtılabilir. Yeni türden Maraş katliamı denemelerine girilebilir. “Böl-yönet” eski taktiği uyarınca kitleler birbirine düşürülebilir. Özellikle Kürdistan'ın Türkiye ile sınır kentleri buna yakın özellikler sunmaktadır. Dolayısıyla dinsel gericiliğin oynayacağı rol, ülkemizin değişik alanlarında değişik görünümlere bürünebilir. Bu farklılık bizim mücadele taktiğimiz üzerinde de etkilerini gösterecektir.

4. Sosyalist sistemde ve özellikle Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler beni yakından ilgilendiriyor. Yorumlamakta en çok zorlandığım sorunlardan biri de budur. Sovyetler Birliği ve ABD şahsında iki sistem arasındaki yakınlaşma acaba hangi ödümler temelinde gerçekleşti diye düşünüyorum. Sovyetler Birliği iki karşıt sistem arasındaki ilişkilerin sınıf mücadelesi ile açıklanamayacağını ilan etti. Bunun hemen ardından, hemen hemen aynı üslupla iki sistem Stalin'e karşı yükselttiği saldırı kampanyası gündeme geldi. Hiç kimse Stalin'in liderliğindeki partinin pratiği üzerine “eleştirilemez” kaydını koyamaz. Ama Stalin eleştiriciliği bir dönem toptan inkarı düzeyine vardırılırsa, orada mutlaka bir bîl yeniği vardır. İşte ben de bu kanıyı taşıyorum.

Günümüzde artık kimse devrimin fazla sözünü etmiyor. İki sistemin lider güçlerinin ortak müdahaleleri, devrimin yerine geçiriliyor. Emperyalizm artık emperyalizm olmaktan çıkmış gibi bir eğilim var. “Emperyalizm çürüyen, can çekişen ve çöküşe giden kapitalizmdir” tanımını bir kenara bırakılıyor. Kautsky'nin emperyalizm teorisi ile bu yaklaşım arasında ciddi benzerlikler göze çarpıyor. Her ulusun kendi egemenlik alanını korumaya hakkı vardır. Her sistem kendi içindeki bazı pürüzleri giderdiğinde sorunlar kalmayacaktır. ABD emperyalizmi emperyalist-kapitalist sistemdeki faşizm eğilimini törpülemeli; Sovyetler Birliği de sosyalist sistemde çoğulcu demokrasiye geçiş için önyak olmalıdır. Yaklaşım budur. Çok ilginç değil mi? En azından bana ilginç geliyor. “Devrim öldü. Stop. Herkes başının çaresine baksın.” İki sistem arasındaki yakınlaşmanın bir ekonomik bütünleşmeye doğru gideceğinden söz edenler bile mevcut. Bu rüya gerçekleşirse, ortaya çıkan şey yeni bir ekonomik düzen olmayacak, kapitalizmin restorasyonu olarak kalacaktır herhalde. Bu noktada Stalin düşmanlığı daha çok anlam kazanıyor. Stalin'in reddi devrimin reddi ile eşanlamlıdır.

Dönem insana İkinci Enternasyonal'in çokdış koşullarını animatıyor. Araştırıp incelemeye o denli istek duyuyorum ki anlata-mam. Ancak bunun için gerekli materyali edinmeye izin verilmiyor. Bu konuda bir-iki paragrafta beni aydınlatırsanız sevinirim.

5. Reagan-Gorbaçov doruğu sonucunda ulaşılan kararlar pra-

Devamı 15. sayfa

Türk basınında MİT parmağı ve / KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNE KARŞI KİRLİ SAVAŞ

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, her yeni dönemde, yeni atılımlarla gelişmesini daha da üst boyutlara vardırıdıkça, faşist Türk sömürgeciliğinin bu paralelde sahtekarlığa ve gerici taktiklere başvurduğunu belirtmek belki de gereksiz. Çünkü bu dürüst olan herkes tarafından bilince çıkmış bir gerçek. Ancak bu durum ulusal kurtuluş mücadelemizin geçtiği aşamalara, yeni dönemlerde yarattığı ya da yaratacağı olası gelişmelere göre bir seyir izlemektedir. Türk sömürgeci egemenliğinin mücadelemizin gelişim seyrine göre bagajındaki bayatlamış taktiklere başvurmasının bir anlamı da PKK-TC savaşında inisiyatifin PKK'de olmasıdır. Elbette, ulusal kurtuluş mücadelesinin hedeflediği güç, tarihin tanık olduğu en barbar, gerici ve faşist Türk rejimidir; ancak o, tüm çürümüşlüğüne ve çıkmasına rağmen kolayca pes edecek değildir. Dolayısıyla hep piyanogvari taktiklere başvuracaktır.

1989 yılı mücadelemiz açısından güçlü atılımlarla başladı; Newroz'da atılım daha da boyutlandı. Tabii faşist-sömürgeci rejim, bu ulusal kurtuluşçu etkiye karşı boş durmayacak ve en büyük destekçisi ve borozanlığını yapmaya amade olan basınına harekete geçirecekti. Partimizle ilgili, basına dikte ettirilen yalan ve hayali demeçlerden bazılarına dikkat çekmek gerekiyor.

Türk basını okuru olan herkes Hürriyet gazetesinin en yüksek tirajlı gazete olduğunu bilir. Doğal olarak, Hürriyet uşaklıkta da Babiall'de en büyüktür. Bu konuda özellikle "Palme Olayı"nın PKK üzerine yıkmaktaki yoğun çabaları küçümsenemezdir. Bu çabalarının başına koyduğu M. Ali Yula adlı muhabirinin ise en azından MİT, SÂPO ve B. Alman istihbaratının işbirlikçisi bir ajan olduğu şir değil. Bu ajan gazeteci, son aylarda "Palme Dosyası" adlı seri yazısında, kendisinin de, istihbarat örgütlerince bilgi verilen özel birimden olduğunu belirtiyordu. Söz konusu yazının amacı, sadece PKK'yi karalamaktı. Bu yazıda, Avrupa'nın birçok devletinde Türk veya Kürtlerle ilgili ne kadar öldürme olayı olmuş ve faili bulunamamışsa, tüm bunların PKK tarafından gerçekleştirildiği belirtiliyordu. Bu yönlü bilgiler tamamen B. Alman istihbarat örgütünden alınmıştır. Nitekim, B. Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılarından Selahattin Erdem, dışarıya ulaştırdığı bir mektubunda, "Federal Savcılıkça hazırlanan iddianamede, Avrupa'da bildiğimiz ve bilmediğimiz ne kadar olay olmuşsa, bunların tümünden bizler sorumlu tutuluyoruz" açıklamasını yapıyordu.

Yine, Hürriyet'in 18 Mart '89 tarihli sayısında yayınlanan "PKK'da yaprak dökümü" başlıklı bir haberin, PKK'yi emperyalist çevrelerin saldırılarına hedef gösterme veya en azından böyle bir saldırının zeminini hazırlamaya yönelik olduğu çok açıktı. Sözde PKK'nin "kanlı eylemleri"ni tasvip etmeyen tabanının başka bir Kürt örgütüne kaydığı belirtiliyordu. PKK içerisinde —provokatörler kast edilerek— muhaliflerin çıktığı, bu nedenle güç kaybına uğradığı

işlenerek, "Özellikle İsveç ve Fransa kanlı çarpışmalara sahne olabilir" açıklaması yapılıyordu. Bu haber de tamamen istihbarat örgütleri kaynaklıydı. Bir kere, provokatör H. Yıldırım'ın isminin anılması ve PKK tabanının kendisine kaydığı belirtilen PPKK adlı küçük-burjuva reformist örgütün Kemal Burkay isimli işbirlikçisi tarafından kurulduğunun belirtilmesi, amacın neye yönelik olduğunu daha net ortaya koymaktaydı. Söz konusu örgütün, adı geçen reformist-işbirlikçi tarafından kurulmadığı da biliniyor. Amaç, Partimizin saldırı çemberine alınmasıdır. PKK'nin direnişçiliğinin ve ihanete özgürlük tanımayan çizgisinin çok açık olduğunu belirtmek, bilinen gerçeğin tekrarıdır.

Sömürgeci rejimin diğer bir borazanı olan Milliyet gazetesi, 19 Mart '89 tarihli sayısının üçüncü sayfasında iri puntolarla verdiği "PKK'nın eroın ağı" başlıklı haberi ile okuyucusuna büyük bir saygısızlık yapıyordu. Haberde başka bir örgütün ismi ve daha birçok isim veriliyor; uyuşturucu satıcılığı yapan birinin eski bir PKK kuryesi ile ilişkisi olduğu belirtiliyor. Hepsisi bu kadar. Fakat bu yeterli gelmiş ve haberin, Partimizi karalayan başlığına gerekçe yapılmıştır. Kısacası haberle başlığı büyük bir çarpıklık içerisinde. Bu da Türk gazeteciliğinin basının yüzkarası tutumuna bir diğer örnek. Amaç, kamuoyuna haber iletmek değil, PKK düşmanlığını yerli-yersiz her fırsatta işlemek...

Türk basını böyle "atlatma" haberlerle, hem efendilerine olan bağlılığını yerine getiriyor ve hem de tiraj kazanmaya çalışıyor. Ancak bu denli yalan haber ve uşaklık temelindeki yayın çizgilerinden ötürü tiraj kaybının önüne geçemiyorlar. İçeriği boş olan iri puntolu manşetler Türk gazetelerinin tiraj kayıplarını daha da hızlandırıyor. Okuyanlar hatırlar; 1-2 yıl önce bir gazetede şöyle bir haber geçmişti: Haber muhabirliği yapan bir gazeteci, kendi kafasına göre üretilip, bağlı bulunduğu gazeteye bir operasyon haberini geçirir. Haberin kendisi tamamen hayal ürünü. Nasıl olsa her gün gazetelerde, "Mehmetçik operasyonda", "Dağ-taş didik didik", "Mehmetçik enselerinde... Çember daralıyor" vb. gibi haberler birbirini kovalıyor. İşte, ekmek parası derdinde olan muhabir, bu türden haberiyle amacına ulaşır. Operasyon haberinde, izlenecek güzergah da belirtildiği için, yöredeki operasyon grubu bunun üzerine operasyonu ertelemek zorunda kalır. Operasyon grubu komutanı, araştırıp muhabiri bulur ve neden böyle bir sırrı açıkladığını sorar. Muhabir hayret ederek, "Amakomutanım, o bir atlatma haberi" karşılığını verir. Kirk yılda bir de olsa yalan haber tutmuş, gerçeğe denk düşmüştür! Ancak bu kez de iğler alt-üst olmuştur! İşte Türk basınının utanç verici durumu böyle.

Aynı şekilde, Milliyet'in 28 Mart '89 tarihli sayısında, "Şer zirvesi" başlıklı bir haber veriliyordu. Haberde, 'PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan, Mesut Barzani ve Celal Talabani'nin bir araya geldiği' belirtili-

yordu. Aynı haberde, 'Apo'nun ısrarı üzerine Kürdistan'ın Türkiye parçasının eylem alanı seçildiği' açıklanıyordu. Mesut Barzani ve Celal Talabani'nin Kürdistan kitlesi içerisinde büyük bir tecriti yaşadıkları biliniyor; uşaklıkları, işbirlikçilikleri her gün daha da netleşiyor. Bu durumlarıyla tutunamamak tadırlar. Dolayısıyla efendilerine arzulanan düzeyde yardımcı olamayacak kadar düşmekte-dirler. İşte bu durumun ortadan kaldırılması için yalan haberlerle, bu iki işbirlikçi feodal ve küçük-burjuvaya prestij ve Kürdistan kitlesi nezdinde meşruluk kazandırılmak istenmektedir. Yine eylem alanının Kuzey Kürdistan seçildiğinin belirtilmesi şu gerçeğe dayanmaktadır. Partimiz, çok güçlü hazırlıklarla '89

mücadele yılını başlattı. Nitekim bu yılda gerçekleşen güçlü eylemler bunu açıkça kanıtladı da. Bu yıl Kürdistan'da yoğun eylemler yaşanacak; bu Partimize büyük bir prestij kazandıracaktır ve Kürdistan'daki otoritesine muazzam güç katacaktır. Tabii ki TC de tersi şekilde yıpranacaktır. İşte burada amaçlanan, bu gelişmenin etkileri önüne geçmektir. PKK'nin bu güçte olmadığı, Barzani ve Talabani uşaklarının desteğinde ancak böyle eylemler yapabil-diği imajı yaratılmak ve halk kitleleri bu şekilde şartlandırılmak isteniyor.

Mart ayında Türk televizyonunda, "Haberdan Habere" programında işlenen "Güneydoğu raporu"nda belirtilenlerin ne kadar klasikleştiği, aynı programdan alınacak bir alıntıyla açıkça görülebilecektir.

"Gördüğümüz şu ki, PKK tarlası kurmuş. Artık yöre halkı bu örgüte eleman vermiyor. Köy koruculuğuna ilgi daha da artmış... PKK da militan eksikliğini yurtdışından temin ediyor."

Her yeni dönemde rejim temsilcilerinin sıraladıkları mücadelemize ilişkin demeçlerinden hiçbir farkı yok bu alıntının. Bu alıntı, programın ana temasını oluşturuyordu. Dikkat edildiğinde, gerçeğin tersayüz edildiği bu alıntıdaki itiraflarda görülmektedir. Eğer "PKK tarlası kurmuş" deniliyorsa, bu tarla zamanında neden inkar edildi? "Yöre halkı bu örgüte artık eleman vermiyor" deniliyor; demek ki halk eleman vermiş, veriyor. Fakat bu da zamanında inkar edildi. Bu TC'nin bilinen çarpık politikasıdır. Hemen her yeni dönemde, "PKK'nin eski gücünü kaybettiği" belirtilir. Bir sonraki yeni dönemde de bu yönlü demeçler verilir. Kısacası, isteseler de istemeseler de, bir dönemi bir sonraki dönemde itiraf etmek zorunda kalıyorlar. 2000'e Doğru dergisinin 26

Mart '89 tarihli haftalık sayısında, "PKK haberleri nasıl üretiliyor?.. MİT'ten basına özel servis" başlığıyla yayınlanan haber, Türk basınının Partimize yönelik yalan ve karalama haberlerinin, dar da olsa bir belgesi niteliğinde. Söz konusu yazıda adı geçen Yaşar Soycan adlı MİT işbirlikçisi, büyük gazetelerden birinin Van muhabiri. Bu muhabir, MİT'le birlikte hazırladığı haberleri için, "nasıl olsa, PKK haberlerini kimse yalayamaz. Çünkü ispat edemez" diyor.

2000'e Doğru dergisinin muhabiri Soner Yalçın'ın, MİT işbirlikçisi ile söyleşisi yorumu gerektirmeyecek nitelikte. Söz konusu yazıdan bazı bölümler şöyle:

"MİT Başkanı Osman Kara bir gün Soycan'ı çağırır, 'Bir iş var arkadaşlarla hallediver' der. İş, akşam PKK adına slogan yazmaktır. Fotoğraf çekilen slogan hemen siliniyor. Her zaman olduğu gibi Soycan, sabah Osman Kara'nın yanına gidiyor. Aldığı haber metnini aynen gazetesine geçiriyor. Bir gün sonra da gazetede PKK Van'da haberleri çıkıyor.

"Soycan, Van'la ilgili haberlerin hep yazılı olarak ellerine verildiğini de söylüyor. Zaten onların yardımı olmasa Doğu'dan haber çıkmayacağını belirtiyor. 'Ben en az 10 tane böyle haber yazdım' diyor.

"Haberlerden sonra başlatılan gözaltına alma olayları da Soycan'ı fazla etkilemiyor.

"Teybe alınan sohbet sırasında Soycan sık sık, 'sana güvenebilirim, değil mi' diye soruyor. 'Evet' veya 'hayır' yanıtını almadan anlatmaya devam ediyor: 'Ben eskiden MHP'li idim. Kimse benim MHP'den koptuğumu bilmez. Ben istikbalimi, yolumu bulmuşum arkadaş. Ben gazeteciliği kendi kaynağımla yapıyorum... Konuştuğum MİT'teki insanları iyi insanlar. İşte Mehmet Arı, Mehmet Dokur, Yaşar Paydemir, Muh-sin Şefik, Yaşar Polat..."

MİT'in sadece yerel muhabirlerle ilişkisi böyle. Bir de muhabirlerin mensup oldukları basın patronları vardır. Yukarıya aktarılan alıntılar, Türk basınının hayali haberciliği, rejime uşaklığı, şovenizmi, MİT ve Özel Harp Dairesi ile ilişkisinin düzeyi konusunda fikir verebilir. Bu, Türk burjuva basınının kanına işleyen büyük bir onursuzluktur. Bu örnek, TC'nin Partimize ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı basın vasıtasıyla yürüttüğü kirli savaşın belgelerinden biridir. Yalan yazıfın en temel silahlarından biridir, ama hiçbir zaman sahibini kurtarmaya yetmemiştir.. Yetmeyecektir de... Sömürgeci-faşist Türk devleti bizzat kendisinin yarattığı yalan deryasında boğulacaktır.

ABD'den cezaevi projesi

●Bursa E Tipi, Eskişehir E Tipi, Ankara Merkez Kapalı ve Yarıaçık Cezaevi ile Sağmacılar Cezaevi'ni gezen ABD'li müfettiş, cezaevlerinin ve personelinin yenilenmesini istedi.

Cezaevlerinde devrimci tut-saklar üzerinde uygulanan baskı ve işkencelere yeni oyunlar eklenmek isteniyor. Devrimci tutsaklar üzerinde en son 1 Ağustos Genelgesi'ni uygulamaya koyma sürecinde baskılara ağırlık verilmiş, yeni saldırılar geliştirilmiştir. Devrimci tutsaklar yükselttikleri direnişlerle bu saldırıları geri letmiş, kazanımlarını çoğaltmış ve gasedilmesinin önüne geçmişlerdir.

Cezaevlerinde faşist Türk sömürgecilerinin 1 Ağustos Genelgesi ile yapmak istedikleri ve 12 Eylül sonrası koşulları yeniden getirmeyi hedefleyen girişimlerine, son olarak ABD'nin cezaevlerinde yapmak istediği değişiklik projesi eklendi. Geçtiğimiz günlerde Türkiye'ye gelen ABD'li bir müfettiş, çeşitli incelemelerde bulundu. Türk asıllı olan ve ABD vatan-daşlığına geçmiş bulunan Melda Türker, önce Adalet Bakanlığı yetkilileriyle görüştü, daha sonra Bursa, Eskişehir E Tipi cezaevleri, Ankara Merkez Kapalı ve Yarıaçık Cezaevi ile Sağmacılar Cezaevi'ni gezdi. ABD'de "Criminal Justice Planner Stade Jair" cezaevinde müfettiş olarak çalışan Melda Türker incelemeleri sonucunda bir rapor hazırladı.

Hazırlanan rapora göre, cezaevlerinde personel, fiziki yapı ve iç koşulları bakımından yenilenmeye gidilmesini istedi. İncelemeleri sonucunda Adalet Bakanlığı ve Devlet Planlama

Teşkilatı'na bir brifing de veren ABD'li müfettiş, cezaevlerinin yenilenmesini istedi. Basına sı-zan bilgilere göre, Adalet Bakanlığı, bayan müfettişin hazırladığı önerilere sıcak bakıyor.

Amerikan sistemine göre cezaevlerinin yeniden yapılmasını isteyen müfettiş, devrimci tutsakları o bilinen rehabilitasyon politikasına tabi tutmak için yeni önerileri de beraberinde getirdi. ABD sistemine göre cezaevlerinin yeniden inşa edilmesi, yeni koşulların getirilmesi anlamına da geliyor. 1 Ağustos Genelgesi ile faşist rejimin devrimci tutsaklar için ne tür "iyilikler" istediği de açık olarak ortaya çıktı. Bu yeni girişimle 1 Ağustos Genelgesi'nin değişik biçimlerde uygulanmak isteneceği açık olan bir durumdur.

Her gün "demokrasiye geçtim" diyerek sahtekarlık yapan faşist rejim bu yeni girişimle nasıl bir demokrasiye geçmek istediğini de gösteriyor. ABD cezaevi sisteminin tutuklular için tam bir baskı, işkence ortamı olduğu biliniyor. Bu sistemin Türkiye'ye de getirilmek istenmesi, aynı koşulların burada da uygulanmasıdır. Faşist rejim uygulayamadığı 1 Ağustos Genelgesi'ni cezaevi yapısında, personel ve iç koşullarda yaptıkları değişikliklerle sinsi bir şekilde uygulamak istiyor. Bu politikanın da başarısızlığa mahkum olacağını hemen belirtelim. Devrimci tutsaklar, hiçbir uygulama karşısında geri adım atmayacaklardır.

Bereketli ovanın ortasında bir şirin beldemiz

M U Ş

- I -

ADI NEREDEN GELİYOR

Bu konuda çeşitli söylentiler olsa da, daha çok bunlardan ikisi üzerinde duruluyor.

Birincisi, Urartulara ilişkin olanıdır. İlk olarak Muş beldemizi, Urartular yerleşim alanı olarak kullanırlar. Muş, Urartuların ünlü bir komutanı olan Muşet tarafından inşa edilir. Ve kente, Urartular bu komutanların ismini verirler. Bu isim halk arasında bazı değişikliklere uğrayarak son halini almıştır.

Diğer bir söylenti ise, İbrani boylarından olan Süryanilere ilgilidir. Yöreye yerleştikleri dönemde, topraklarının sulak ve verimli olduğunu görürler. Süryanilerin dilinde "Muşa"nın sulak ve verimli anlamına geldiği söylenmektedir.

KISA TARİHÇESİ

Muş ilimizin tarihi, Kürdistan'ın önemli bir parçasıdır. Yörede yaşanan işgal, istila ve sömürgeci egemenlik tarihi, halkımızın tarihi boyunca yaşadığı trajik yaşamı yansıtmak biçimindedir.

Muş tarihi ile ilgili yazıtlarda, alanı ilk olarak Urartuların kendileri için yerleşim merkezi olarak kullandıkları belirtilir. Urartuların yöre topraklarına girişleri M.Ö. 2000 yıllarına rastlar. Urartular alana egemen oldukları dönemde, Asurlarla birçok çetin savaşa girerler. Asurların, alana egemen olmak için sık sık başlattıkları saldırılar, zaman zaman Urartuları zor durumda bırakır. M.Ö. 800 yıllarında Urartu Kralı II. Saduri'nin ölümünden sonra yerine geçen I. Rusa, bu dönemde bir yandan Asur tehlikesiyle, diğer yandan ise krallık içerisinde ortaya çıkan ayrılıklarla uğraşmak durumundadır. Rusa, bu durumda Asurları direkt karşısına almamak için komşu devletlerden bazılarıyla antlaşmalar yaparak krallığının sınırlarını güvenceye almak ister. Bu taktik hedefine ulaşsa da krallık içerisindeki karışıklıklar, ayaklanmalar ve Kimmer-İskit akınlarıyla oldukça yıpranır. Zaten teyakkuzda bekleyen Asur Kralı Sargon, I. Rusa'ya son darbeyi vurarak Urartu ordusunu yenilgiye uğratar, çoğunu da esir alır.

Asur yenilgisine rağmen, Urartu krallığı tümten ortadan kaldırılamazdı. I. Rusa'nın ölümü üzerine oğlu II. Argişti yerine geçer. Yine bu dönemlerde Asur kralı da ölür ve Asur devletinde karışıklıklar başlar. Bunu fırsat bilen Urartular, güçlerini önemli ölçüde arttırarak bir süre için rahat nefes alırlar. Ancak bu kez de ikinci bir tehlike belirir Urartular için; İskitlerin akınları başlamıştır. Urartular çeşitli taktiklerle zaman zaman bu tehlikeyi oyalasalar da, en sonunda, M.Ö. 585'te yıkılmaktan

kurtulamazlar.

İskitlerin egemenliğinden fazla bir süre geçmeden, Medler, M.Ö. 612 yılında Asur İmparatorluğunu yıkarak yeni bir güç olarak ortaya çıkarlar. Medler, Muş'u da içine alacak şekilde Mardin topraklarına kadar ilerlerler.

Bu dönemde, Mezopotamya'da uygarlığın şekillenmesi henüz yeni yeni başlamaktaydı. Medler bu yıllarda bölgede önemli güç olarak gelişimlerini sürdürürler. Ancak bu gelişme o kadar uzun yılları almaz. Persler, Med İmparatorluğu içine çeşitli taktiklerle sızarak, onu içten çökertirler.

Muş merkezi

Perslerin alana egemenliği 200 yıla yakın sürer. Uygarlık beşiği Mezopotamya, elverişli coğrafik ve verimli topraklarıyla hemen tüm imparatorlukların dayanılmaz bir ağırlıkla yutmak istedikleri şirin bir lokma durumundadır. Bu konumuyla adeta, her istilacı güç tarafından bir diğerine karşı yer edinmek istenen bir durumu yaşar. Bununla birlikte egemenlikler tesis edilir ve aynı şekilde peşpeşe de yıkılıp yıkılırlar. Bilindiği gibi, bugünkü mevcut Kürdistan toprakları da Mezopotamya'nın düğümünü oluşturan toprak parçası durumundaydı.

M.Ö. 4000 yıllarında Makedonya Kralı Büyük İskender Asya Seferine çıkar. Bölgede egemen olan Pers İmparatorluğuyla girdiği savaştan zaferle çıkar. Dolayısıyla Muş topraklarını da ele geçirir. Büyük İskender'in amacı Helenizmi geliştirmektir. Hatta söylentilere göre, Pers İmparatorluğu yenilgiye uğratıldığında, Yunanlı erkeklerle, Persli bayanlar evlendirilerek o dönemde bir asimile politikası da gerçekleştirilmeye çalışılır.

M.S. 7. yüzyılda İslamiyetin doğuşu ardından, Arap ordularının saldırıları başlar. Arapların egemenliği 10. yüzyıla kadar çeşitli biçimlerde devam eder. 1071 yılında, Oğuz Türk boyları Muş'un Malazgirt ilçesinden Anadolu'ya açılırlar. Malazgirt'ten Anadolu'ya kapı açan Türk boyları yörede ege-

men Bizanslılarla savaşa girip, Bizans ordularını yenerler. Türk egemenlerinin hep andıkları ve övdükleri "Malazgirt Zaferi" sadece bundan ibaret. Kaldı ki o dönemde, Türk boylarının komutanı olan Alpaslan, yayılcı amaçları gereği İslamiyeti kabul etmiş olarak Araplık adına saldırı başlatır. Kemalizmin ve Turancı Türkçülüğün dem vurduğu o meşhur "Türklük ruhu" henüz söz konusu değildi. Türk boyları Arap feodallerinin paralı askerliğini yapıyorlardı. Çünkü amaçları herhangi bir toprak parçasında yerleşik hayata geçmek değildi; gaspçılık ve talancılıktır.

Türk boylarının egemenliğini Pers İmparatorluğu takip eder. Ancak bu egemenlik 16. yüzyıla kadar devam eder. Bölgede yeniden beyliklerin bir araya gelişine oluşan Osmanlı İmparatorluğu egemen güç haline gelir.

Osmanlı egemenliğinde Muş, Van eyaletine bağlı bir sancaktı. Yine Muş'un ilçesi olan Malazgirt ise Erzurum'a bağlıydı. Tanzimat Fermanı'ndan sonra Bitlis'e bağlanarak yeni bir idari düzenlemeye tabi tutulur.

Malazgirt Kalesi

I. Dünya Savaşı öncesinde, Muş, Rus Çarlığı'nın işgaline uğrar. Ancak bu işgal, Sovyet devrimiyle 17 Ekim 1917 yılında son bulur. Bölgede bu dönemde bir otorite boşluğu doğar. Bu boşluğu kaçırmayan Türk egemenleri, burada tekrardan ken-

di otoritelerini tesis ederler. Türk egemenlerinin Muş'a giriş tarihi, 29-31 Nisan 1918 günleridir. Bugünleri Muş'un "kurtuluş günü" olarak her yıldönümünde kutlarlar. Bu yıldönümü kutlamalarında, Rus Çarlığı'na karşı çetin savaşlar geliştirdiklerini, çok kan döktüklerini vb.'ni yaptıklarını anlatır dururlar. Gerçek ise, anlatılanların yalan-yanışlardan mevcut olduğudur. Kısacası "kurtuluş günü" dedikleri tarih Türk egemenlerinin Muş beldemizde askeri egemenliklerini tesis ettikleri gündür. Dolayısıyla bu tarih, halkımızın bu toprak parçasını da kaybettiği gündür. Bu nedenle, Muş beldemizin de kurtuluş gününü PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelemizin nihai zaferi ilan edecektir.

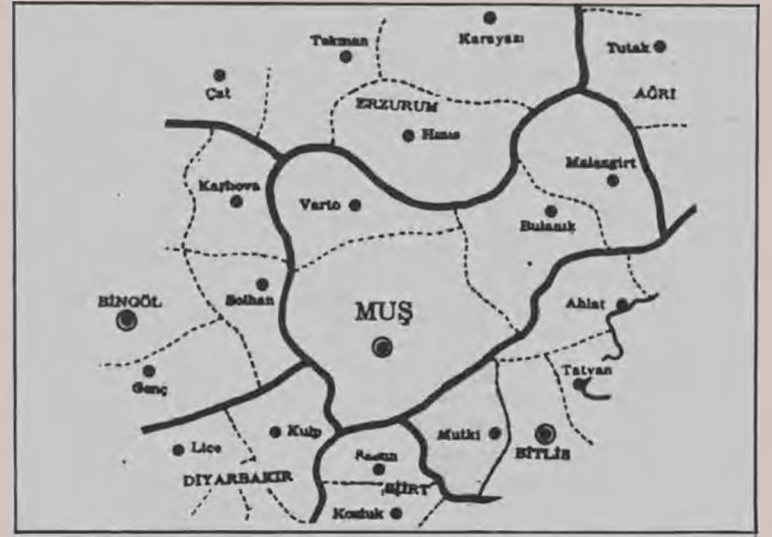
Muş beldemizdeki bu askeri vd. tüm alanlardaki egemenlik, Türk egemenlik sisteminin de ötesine geçmiştir. NATO'nun askeri güç kapsamına da alınarak, Ortadoğu'daki diğer halklara ve ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik olarak, havaalanları ve çeşitli askeri tesisler inşa edilmiştir. Şehir merkezinde alaylar düzeyinde, ilçelerde de taburlar, özel tim ve işkenceci polisler kapsamında takviyelerin yapıldığı ordu gücü konumlanmış durumdadır. Burada konumlanan askeri güç, bölgede olası gelişmelere anında müdahale için hazır durumda beklemektedir.

Tarihi yapılar

Bölgede yapılan çeşitli arkeolojik kazılar sonucu, yörede

egemenlik kurmuş imparatorlukların izlerine rastlanmıştır. Ancak, Muş beldemizin tanık olduğu egemenlikler fazla uzun ömürlü olmadıkları ve sürekli şiddetli çarpışmaları yaşadıkları için, tarihi yapıların çoğu harabe durumundadır; bunlar-

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

ÇAĞRI

"Adım Adım Kürdistan" sayfası, Muş beldemizle devam etmektedir. Daha önce de duyurduğumuz gibi, ülkemiz Kürdistan'ı tanıtarak daha çok sevmek ve bunun gereklerini yerine getirmek doğal görevlerimiz arasındadır. Aynı zamanda bu dizi yazımızla, sömürgeci egemenlerin halkımıza kapalı tutarak, "yaşanılacak toprak parçası değil" dedikleri vatanımızın, en çok yaşanılır bir ülke olduğunu göstermeyi amaçlıyoruz. İşte, yerine getirilmesi gereken bu görevi önüne koyan gazetemize, okuyucularımızın bu konuda yapacağı katkılar güç verecek ve Kürdistan'ın tanıtımında daha da başarılı olacaktır.

Bu nedenle tüm Kürdistanlı yurtseverlere ve tanıtmaya çalıştığımız Kürdistan'ımızın dağlarında, ovalarında ve şehirlerinde, vatanımızı sömürgeleştiren düşmanlarımıza karşı savaşan militanlara çağrımızı yineliyoruz: Kürdistan'ın çeşitli alanlarına ilişkin bilgilerinizi, gözlemlerinizi, belgelerinizi Berxwedan'a ulaştırın ve "Adım Adım Kürdistan" köşemizi zenginleştirin.

BERXWEDAN

dan çok azı ayakta kalıp günümüze kadar gelebilmiştir.

ÇENGEL KİLİSESİ: Bu kilisenin diğer bir adı da Surp Karabet Manastırı'dır. Ermeniler tarafından yapılmıştır. Şerafettin dağlarında olan kilisenin 360 odası vardır. Bu odalar bir yılın gün sayısını simgelemektedir. Üçüncü yanlarından biri duvarındaki kabartmalardır.

KAYALIDERE KALESİ: Varto ilçesinin 20 kilometre güneydoğusunda, Kayalidere (Aşağı Hınzor) köyündedir. M.Ö. VIII. yüzyılda inşa edilmiş bir Urartu eseridir. Burada 1965 yılında yapılan arkeolojik kazılar sonucu bulunmuştur. Bu kale dışında çeşitli metal gereç, süs eşyası vb.'ne de rastlanmıştır.

Bu kaleden başka Malazgirt ve Muş kaleleri de yıkık durumdadırlar.

MURAT IRMAĞI KÖPRÜSÜ: Muş ile Varto'yu birbirine bağlayan yol üzerindedir. Uzunluğu 143 metredir. Murat suyunun aktığı bu köprü yapısı 12 göz-lüdür.

Bu yapılar dışında Ulu Cami, Hacı Şeref Camii ve Alaeddin Bey Camisi de günümüzde ayakta olan önemli yapıtlardandır.

SÜRECEK

NEWROZA WE PÎROZ BE

Değerli dostlar, Kocgiri aşiretinden gelme bir Kürdüm. 47 yaşımdayım. Ömrümün çoğu diyarı gurbette geçti. Sadece 20 senedir Avustralya'dayım. 1 nüfusla beraber 7 yaşımdayken Kürdistan'dan ayrıldım. Geçimimi bana vatan olmayan ellerin vatanında işçilikle temin ediyorum. Ama yine de hiçbir zaman Kürtlüğümüzü unutmadık ve unutmayacağız da. Şunu da belirtmek isterim: Ben aşiretlere karşıyım. Sadece Kürdüm ve Kürt kanını taşıyım.

Değerli Kürdistanlılar, hepimiz de biliyoruz ki, çoğumuz Kürdistan'da kendi topraklarımızın üzerinde dünyaya gelmişiz. Annelerimiz Kürtçe ya lo lo, ya da le le gibi bağrıyanık ağıtlarla bizi uyuturdu. Veya işinde-gücünde bizleri sırtına vurup öyle işini yaparlardı. Biz bu öz anadilimizi nasıl unutabiliriz? Fakat 7 yaşı-

dan sonra zorbalar kendi menfaatleri için bize dilimizi unutturup, kendi dillerinde "yat yat uyu" Kemalizmin alfabesini öğrettiler.

Bir de şu vardı Kürdistan'da: Askerlik, vergi ve seçime gelince vatandaş derlerdi, ama yol, elektrik, hastane-doktor ve suya sıra gelince götürmüyorlardı. Dostlar, PKK'ye dua edin, onun sayesinde her köye, her kasabaya yol ve elektrik gidiyor. Neden sadece bunlar? Neden hastane-doktor, su götürülüyor; zindanlar yapılıyor?

Yurtsever Kürdistanlı dostlar, yoldaşlar; hepimiz bir olalım. Gece gündüz demeden çalışalım Kürdistan için. Savaşan peşmergelerimize, hapisanelerde tutuklu yatan yoldaşlarımıza ve yüce önderimize yardımcı olalım ki Kürdistan kurtulsun. Yoksa devamlı hainlerin ellerinde kalır.

Bir bilsen seni ne kadar özledim Kürdistan dağları
Gezer dolaşırdım ta yirmi sene öncesi
Duymuşum, olmuşsun peşmergelerin mevzi yerleri
Şimdi daha çok severim seni, olmuşsun kalbimin eğlence köşesi

Sanırım bütün kuşların hepsi Kürdüm Kürdüm diye seslenir
Koca gövdeli ağaçlarına peşmergeler yaslanır
Senin eteklerinden nice Kürdistanlı beslenir
Genç-İhtiyar çağırır ben Kürdüm Kürdüm diye

Yol verme sakın ağacını kesen düşmana
Yolar çiçeklerini zarar verir Kürdistan'a
Önderimiz APO'dur, yiğitleri emanet etti sana
Koru onları göğsünde sakın gösterme düşmana

Sayın Berxwedan'ın yazar yoldaşlarım, ben daha çok şeyler yazar gönderirim. Sizlere kucak dolusu

selamlar ve Newroz'u piroz eder, işlerinizde başarılar dilerim.

Avustralya'dan Nur Hat

MÜCADELECİ ARKADAŞLAR

Kürdistan'da verdiğiniz mücadele nedeniyle sizleri bir kez daha selamlarım. Ben fakir bir ailenin mensubuyum. Sizlere, yani PKK'ye sevgimi anlatmak istiyorum.

Ben 32 yaşımdayım. Evli, 5 çocuk babasıyım. Şu anda S. Arabistan'da çalışmaktayım. Allem çok fakir, geçim derindeyim. Sizlere hiçbir yardımım olmadığı için çok üzgünüm ve kendimi affetmeyeceğim. Sizlere yemin ederim; 5 tane çocuğum var. 4'ü erkek 1'i kız. Bu çocuklarımı PKK elemanları olarak yetiştirmek için elimden geleni yapacağım ve kısa bir zamanda PKK içinde yerlerini alacaklar. Benim PKK'de yerim olmadığı için üzgünüm, ama bu evlatlarım Kürdistan kurtuluş mücadelesinde seve seve yerlerini alacaklar.

Bir Kürdistanlı yurtsever

DÜŞTÜ TOPRAĞA

Bir can düştü toprağa
Fidan oldu fidan
Ne güzel bu can
Ne güzel bu toprak

Selam sana Cudi'den selam
Susamış namlular susmamış
Barış için susmamış

Bak bu arılara
Bak bu karıncalara
Bak bir de bu halka

Ya bir de bu halk elde silah
Savaşır durmadan
Ne kadar benzerliği var yoldaşlar

Bu can toprağa
bu can Kürdistan'a
Düşün bu can yoldaşlar uğruna

Arnhem'den Şoreş

Diyarbakır'dan Y. A.

Keklik öyküsü

Halk arasında anlatılan acıklı bir keklik öyküsü vardır. Bunu bilenler, öykünün ne kadar ders verici olduğunu kavrarlar. Çünkü Kürdistan tarihine şöyle bir baktığımızda, kafes keklığının rolünü oynayan hainler çokcadır. İdris-i Bitlîsi'den tutalım da Rayberlere ve günümüzdeki mirasçılara kadar tüm bunların konumları da buna uygundur. Bunlar işgalciler tarafından seçilerek satın alınmış ve kendi türünü köleleştirmek, yok etmek için kullanılan uşaklardır.

Biz Kürtler uyanalım, özgürlüğümüze kasteden hainleri tanıyalım ve kurulan tuzaklara kendilerini düşürelim. Unutmayalım ki, düşmandan çok bu hainler tehlikelidir. Uşaklar ergeç yaptıklarının ne kadar alçakça bir şey olduğunu anlayacaklardır. Fakat o zaman da bunlar pis canlarını kurtaramayacaklardır.

Şimdilik, çaptan düşmemeye baksınlar. Unutmasınlar ki, çaptan düşen keklığın kafası kopartılır.

Yunanistan'dan
bir ERNK taraftarı

PÊŞMERGE

Dağ demex taş demex savaşırın
Kimbilir ne günler görmüşsün
Senin adın düşmanlara yeter
Zaferin pek yakındır bilesin.

Biliriz düşmanın çoktur senin
Ha bugün bitecek ha yarın
Gerçeği anlayacak tüm dünya
Zaferi alkışlayarak senin.

Umutlar dolusun güç dolusun
Yüreği ile aşlar dolusun
Mustafa Kemaller nedir ki
Sen kahramanlıklarla dolusun.

Ozanım peşmergeyi düşlerim
Onu hep şürlere işlerim
Onu bir gün düşünmezsem eğer
Belki bu dünyadan göçerim.

Hacı Çelik

Değerli Berxwedan okuyucuları,

Berxwedan dünyanın her tarafındaki Kürdistanlılarla bağ içinde olmaya çalışan bir yayın organıdır. Sayfalarını okuyucuları ile paylaşarak ulusal kurtuluş mücadelesinin kitlelerle elele zafere gidecek bir mücadele olduğu gerçeğini kendisine rehber edinmektedir. Okuyucu mektupları sayfasında yayınlanan yazılar her ne kadar içerik olarak Berxwedan'ın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bakış açısıyla belli yönlerden ortaklık taşısa da esas olarak yazarının sorumlu olduğu yazılardır. Gerçek bu iken, özellikle denetlenmesi mümkün olmayan bazı durumlarda dile getirilen yanlış bazı haberleri vb. Berx-

wedan'ı mahkum etmenin aracı haline getirmek isteyenler var. Sağduyu sahibi insanlar bu alçakça saldırıların amaç ve geçersizliklerini şüphesiz ki anlamakta zorlanmayacaklardır. Ancak, yayınladığımız iki okuyucun mektubunda dile getirilen görüşlerden de daha iyi anlaşılacağı gibi, Berxwedan'a gönderilen mektuplar ulusal kurtuluş mücadelemizin düşmanlarının en küçük bir şekilde kullanamayacağı kadar objektif ve doğrulara dayanan mektuplar olmalıdır. Tüm okuyucularımızın bu örnekten dersler çıkarıp oyunlara karşı uyanık olmalarını bekliyoruz.

Berxwedan Redaksiyonu

Berxwedan'ın artan etkisi bazı çevreleri alçakça saldırılara sürüklüyor!

Berxwedan ve Serxwebûn bulunduğu alanda da itibar kazanıyor. Kitleler tarafından okunur ve aranır birer gazete olmaları bazı çevreleri çok kızdırıyor, rahatsız oluyorlar... Nitekim, açılan mektup kampanyasından da çok rahatsız olmuşlar. Neden her taraftan ilişkili oluyor, neden kopuk hareket edilmiyor düşüncesi içerisinde-dirler. Bunlar değil mi, neden PKK dağda savaşıyor diyen? Bunlar değil mi sömürgeci askerler öldüğü zaman PKK'yi suçlayan? Bunlar değil mi PKK gerillaları şehit olduğunda seven ve PKK bitti diye kitap üstüne kitap yazan; ihanetçileri kahraman-devrimci ilan eden,

devrimcilere ise terörist diyen? Şimdi aynı sarhoşlar burada Berxwedan ve Serxwebûn'a saldırıyorlar. B.T.'nin mektubu Berxwedan'da yayınlanır yayınlanmaz buradaki sarhoşlar takımı hemen gazeteye çamur atmaya başladılar; "nerede var 5000 kişilik salon" vb. diyerek.

Aklı başında bir insanın zayıflığı ve hatayı mektubun sahibinde bulması gerekirken, Kürdistan koşullarından uzak, içki masalarından kalkmayan ve kız peşinde koşan lümpenler devrimci kesilip gazeteyi eleştiriyorlar ve suçluyorlar.

Bulgaristan'dan M. Ç
23.2.1989

Berxwedan'a

Son mektubuma başlarken Berxwedan'da emeği geçen tüm arkadaşlara en içten sevgiler. Daha önce yayınlamış olduğunuz iki mektubum gibi bunu da yayınlamanızı istiyorum. Bu mektubum aslında bir özeleştiri-dir.

Ben herşeyden önce Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına tüm içtenliği ile inanmış bir Kürt yurtseverim.

15 Ocak 1989 günü Berxwedan'da yayınlanan 6.12.1988 tarihli mektubum şahsında Berxwedana karşı çirkin saldırılar ve karalamalar yapılmaktadır. Bu saldırı ve karalamaların sorumluluğu benim içine girdiğim zaaf-tan gündeme gelmiştir. Bu hatanın düzeltilmesi için, daha doğrusu devrimci dürüstlük içerisinde olmam için dostça eleştiriler olduğu gibi, bu zaafımdan ötürü benim şahsıma ait olan bu eksikliği Berxwedan'a mal etmek isteyen düşmanlar da olmuştur.

Böylesi saldırılar, yani benim zaafarımdan, daha doğrusu yazdığım mektubu abartmamdan kaynaklanmaktadır. Bazı çevrelerin bunu fırsat bilip gazeteye saldırmaları bir tesadüf değildir. Bundan dolayı; benim bu davranışım diğer mektup gönderenlere bir örnek olmalı. Meseleleri a-bartmadıkları gibi küçültmemelidirler de. Yani olduğu gibi olayları yansıtmalıdır. Bu çevrelerin fırsat kollayıp, mücadelenin gelişimini engelleme çabası içerisinde oldukları gibi bu mücadelenin kitlelere aktarılmasında rol oynayan Berxwedan'ın itibarını sarsarak benim gibi sıradan bir insanın hatasını bir örgütün davranışımıyış gibi değerlendirmeleri de aptallıktır.

Bulgaristan'dan Barış Tan
23.2.1989

ÖZLEM

Benim çizdiğim APO'nun resmi ve yazdığım şiiri biz Kürdistan halkının ve biz çocukların dili, eğitim, vatan postası Berxwedan'da yayınlamanız için şimdiden teşekkür ederim ve tüm Berxwedan çalışanlarına selamlarımla, görevlerinde başarılar dilerim.

Tabii büyük yarış sömürgecilere ve emperyalizme hesap sormak için. Sabırsızlanıyorum, bir an önce kavuşmak için sıcak toprak anaya, KÜRDİSTAN'ıma
Pinneberg'ten (Hamburg) 1975 doğumlu Murat / 20.3.89

Büyüyorum Kürdistan'ımla
Vatan sevgisiyle besleniyorum
Yalçın Kürdistan dağlarında
Savaşan kahraman gerillayla

Zafere ulaşmak için
Görüyorum yakında
Bağımsızlığa
kavuşacak Kürdistan'ım
Zafer yakındır

Büyük bir hızla savaşa
Her yıl kısa zamanda
Uzun mesafeyi kaydederek
Bağımsız-özgür bir yaşam
Yakalamak için

Önder APO'yu
Başkent Diyarbakır'da görmek için
Can atıyorum can atıyorum
İşte o güne ulaşmak için

O özgür ve özlem dolu
Anları tüm boyutuyla yaşamak için
Yakın yakın koşuyorum
Yakalamak için

Prestroika ve Glasnost son yıllar içerisinde dünya kamuoyunun gündemine en fazla giren kelimeler. Bu her iki kelimenin bu kadar sık telafuz edilmesi, SSCB'deki gelişmelere yakından bağlı. Prestroika ve Glasnost, sadece SSCB'nin iç gelişmelerini ilgilendirmiyor, dünyamızın kaderini de yakından etkiliyor. Bu iki kelimenin sık sık dillerde yer almasının nedeni de burdan ileri geliyor.

Prestroika ve Glasnost, Sovyet iç ve dış politikasında yeni değişiklikler de meydana getirdi. Bu değişikliklerin SSCB'de ne gibi yeni gelişmelere yol açacağı konusunda kesin bir görüşleri sürmek erken olacağı gibi, kehanette bulunmaya kalkışmak anlamına da gelir. Ancak, bugün yaşanan birçok gelişme özellikle de Prestroika ve Glasnost çerçevesinde ortaya çıkan olaylar, bazı konular hakkında görüş belirtmeyi kehanet olmaktan çıkarıyor.

SSCB'deki gelişmeleri "SSCB sosyalist mi değil mi? SSCB'de geriye dönüş var. Kapitalizm yeniden getirilmek isteniyor" gibi tartışılan sorunlar çerçevesinde ele almıyoruz. SSCB'de sosyalizmin varlığı sağlamdır. Ülke 70 yıllık bir sosyalist geçmiş sahibidir. Öyle kolay kolay bu sosyalist geminin kapitalizm limanında demirleyeceğini de beklemiyoruz. Daha doğrusu bunu bekleyecek kadar bir ham hayalcilik içinde bulunmuyoruz. O halde mesele, SSCB'de sosyalizm var mı yok mu? tartışmasından öte, SSCB'de sosyalizmin sorunlarını çözme yöntemlerinin doğru bir tarzda yürütülüp yürütülmediğini tartışmadır. Marksizm-Leninizmin yaratıcı özü ne kadar temsil ediliyor ve uygulanıyor. İşte, bu noktayı tartışmak, yanlışları ortaya koyup, doğruya sahip çıkmak, SSCB'deki gelişmeler karşısında takınılacak en doğru tutumdur.

Marksizm-Leninizmin yaratıcı özü, bugün her zamankinden daha fazla sorunlara çözüm getirebilecek bir güçtedir. Bu silaha sarılıp, sorunların doğru çözümüne ulaşma çabası göstermemek, meselelere dar gözlükler arkasından bakmak, yanlışla götüren temel hususlardır.

Prestroika ve Glasnost politikalarının, SSCB'nin gerek iç, gerekse de dış politikasına uygulanışını da bu temelde ele alıp değerlendirmek gerekir. Ekim devriminin 70. yıldönümü vesilesiyle SSCB'de bir tartışma başlatıldı. Bu tartışma, 70 yılı değerlendirmek, bu süreçte işlenen hata ve yetersizlikleri ortaya çıkarmak açısından önemliydi. Hakkıyla yürütülecek böylesi bir tartışmanın, sosyalizmin uygulama sorunlarını çözmede de önemli bir güç vereceği açık olan bir durumdu.

Tarihte her şeyin yerli yerinde değerlendirilmesi, kendisini çevreleyen dış koşullarla ele alınması diyalektiğin de bir

GORBAÇOV'UN KÜBA GEZİSİ VE SSCB'DEKİ GELİŞMELER

kuralıdır. Çünkü, bir olayı, olguyu kendisini çevreleyen koşullardan ayırmak mümkün değildir. Bu dış koşullar olayı ve olguyu etkilerler. Gelişmesini hızlandırır veya yavaşlatırlar. Tarih üzerindeki tartışmaların bu kapsamda ele alınıp, götürülmesi önemlidir.

Prestroika ve Glasnost politikaları ile birlikte SSCB'de tarih üzerine de yoğun tartışmalar geliştirildi. Halen bu tartışmalar devam etmekle birlikte, yer yer sağa kayan yaklaşımlar da görülmektedir. Bu tartışma sürecini, Stalin aleyhtarlığı bir kampanyaya dönüştürmek isteyen bazı kesimlerin çabalarını arttırdıklarını da görüyoruz. Emperyalist yönetimlerin de bu konuda ateşin üzerine körükle gitme misali Stalin aleyhtarlığını yaygınlaştırma çabası içinde olduklarını görüyoruz.

Tarih konusundaki tartışmalar, Prestroika ve Glasnost sürecinin sağa kayma tehlikesinin varlığını da açık bir şekilde gösteriyor. Açıklık ve Yeniden Yapılanmanın geliştirilmesi gerekli, ancak bunun sağ bir çizgide değil, gerçekten sosyalizmi güçlendirecek ve dışta emperyalizmin saldırılarını geriletecek bir temelde yürütülmesi gerekir. SSCB'deki gelişmeleri biraz daha yakından inceleyince, mevcut durumun ulaştığı aşamanın ne olduğunu daha iyi görme imkanımız da olacaktır. SSCB'deki gelişmeler üzerine çeşitli yorumlar geliştirilmekte, şu veya bu şekilde yaklaşım gösterilmektedir. Bizim temel alacağımız yaklaşım, Marksizm-Leninizmin yaratıcı özüdür. Merceğimiz budur. Gelişmeleri bu mercek altında incelemeye alacak ve ona göre de tutumumuzu belirleyeceğiz. Bunun için, tüm gelişmeler olmasa da bugün önemli sayılan bazı gelişmeler üzerinde duracağız.

Üzerinde durmak istediğimiz gelişmeler arasında, SSCB'de yaşanan iç huzursuzluk, özelleştirme, SBKP Genel Sekreteri ve SSCB Devlet Başkanı Mihail Gorbacov'un Küba ve İngiltere gezisini sıralayabiliriz.

SSCB, son günlerde gerek iç politikada gerekse de dış politikada meydana gelen gelişmelerle yeniden siyaset gündeminin ağırlık merkezine oturdu. Mihail Gorbacov'un Nisan ayının ilk haftası içerisinde Küba'ya yaptığı gezi büyük bir ilgi topladı. Bu ilgi, Küba ile SSCB arasındaki Prestroika ve Glasnost konusunda başgösteren ayrılıkların nasıl giderileceği ve görüşmenin sonucunun nasıl olacağı noktasında toplanmıştı. Küba Lideri Fidel Castro'nun SSCB'deki gelişmeler üzerine çeşitli konularda eleştirisi olduğu da bilinmekteydi.

Fidel Castro'nun, 1 Ocak'ta Küba Devriminin yıldönümü vesilesiyle düzenlenen törende yaptığı konuşma görüş ayrılıklarının var olduğunu da ortaya çıkardı. Castro bu konuşmasında, Marksizm-Leninizme inancını dile getirerek, kararlılığını bir kez daha ifade etti. Castro bu konuşmasında şunları söyledi: "Bugün her zamankinden daha iddialyız... Devrimi yenilgiye uğratmayı düşünenler, ne yazık ki, kendilerini kandırmaktan öteye gidemiyorlar. Bu devrimin 40., 50.

ve hatta 100. yıldönümü kullanacaktır, bundan hiç kuşkunuz olmasın... Bugün her zamankinden daha güçlü bir şekilde söylüyoruz: Ya sosyalizm ya ölüm, ya Marksizm-Leninizm ya da ölüm." Castro konuşmasında sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilere de değinerek şunları belirtti: "Düşmanlarımızdan gelen güçlükler nedeniyle olduğu kadar dost kamptan gelen güçlükler nedeniyle de sorunlarımız olabilir."

Fidel Castro'nun bu konuşması SSCB ile aralarındaki ilişkiye dikkat çeken bir açıklamaydı. Castro'nun Küba'da da reformların yapılmasını isteyen Sovyet önerilerine karşı çıktığı ve bunların Küba'da uygulanamayacak reformlar olduğunu söylediği öteden beri bilinmekteydi. Castro, Küba devriminin 30. yılında yaptığı konuşmada bu konudaki yaklaşımlarını bir kez daha ortaya koydu. Castro'nun bu tutumu üzerine, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaşın Ocak Çözümlemeleri'nde yaptığı bir değerlendirmeyi konumuza ışık tutması açısından alıyoruz: "Kendini dogmatizm mahkum eden sosyalizm, kaçınılmaz olarak tikanır. Bu nedenle sosyalizmin eleştirel bir temelde uygulanması ilerlemeyi sağlayabilir. Küba örneğinde olduğu gibi, Fidel Castro 'Ya sosyalizm ya ölüm' diyerek, sosyalizmden vazgeçmenin ölüm demek olduğunu açıklıyor. Bu belirleme doğrudur. Eğer Küba da bugün sosyalizm yerine reformlara yönelirse, Fidel Castro da çok iyi biliyor ki, bu sosyalist Küba'nın sonu olur."

Mihail Gorbacov ile Fidel Castro'nun bu konu üzerinde duracakları açık olan bir durumdu. Bu nedenle, görüşme önemli bir ilgi noktası haline geldi. Fidel Castro ve Mihail Gorbacov arasındaki görüş ayrılıklarının, Batı basınında yer aldığı gibi, birbirine karşı iki güç arasındaki ayrılıklarla bir ilişkisi yoktur. Bu ayrılıklar daha çok sosyalizmin uygulanma sorunlarına ilişkin, kendi somut ülke koşullarından kaynaklanan farklı yaklaşımlardır. Nitekim, M. Gorbacov, gazetecilerin, "Görüş ayrılıklarınız nedir?" biçiminde yönelttikleri soruya cevap verirken, bir ayrılıkları olmadığını açıkladı. Fidel Castro da Gorbacov'dan sonra söz alarak bir ayrılıklarının olmadığını belirtip, "Her halkın ve ülkenin bağımsızlığına saygı göstermesi, Marksizm-Leninizmin altın değerindeki ülkelerindendir" dedi.

Küba Lideri Fidel Castro ile M. Gorbacov arasındaki yapılan görüşmeler, Küba ve SSCB'nin farklı koşulları nedeniyle, sosyalizmin kendi ülke özgülleriinden kaynaklanan farklı uygulama biçimleri de açık olan bir durumdur. Bu konuda her iki liderin belli bir görüş birliğine vardıkları Gorbacov'un şu sözlerinde dile geldi. "Her ülke kendi yolunu seçmeli. Bunu yaparken, kendi gerçeklerini göz önüne almalı. Bir başka ülkeye gidip şunları şunları yapın diyemeyiz." Castro ise bu konuda yaptığı konuşmada şunları söyledi: "SSCB ile uyumsuzluklara düşmemiz için bir neden yok. Her sosyalist ülke, bir tür laboratuvarıdır ve burada, siyasal, ekonomik ve toplumsal deney-

ler yapılır."

Yapılan bu açıklamalarla birlikte, her iki ülke liderinin sosyalizmin uygulanma sorunlarına yaklaşımlarını içişlerine müdahale etmeme temeline oturtukları görülmektedir. Tek bir ülkenin değil de, genel sosyalizmin çıkarı temelinde oturtulan ilişkiler, sosyalizmin doğru uygulanmasıdır. Bir ülkenin kendi ulusal çıkarlarını gözetken bir temelde diğer sosyalist ülkelere yaklaşması ve ilişkilerine bu temelde yön vermesi, Fidel Castro'nun da belirttiği gibi Marksizm-Leninizmin altın değerindeki halkların bağımsızlığı ilkesi ile çelişir.

SSCB ve Küba arasında varolan ilişkilerin bu temele oturması ve bu konuda şimdiye kadar ortaya çıkan olumsuzlukların eleştirel ve yaratıcı bir temelde giderilmesi, günümüz Küba-SSCB ilişkilerinin de mihenk taşıdır. Kaldı ki böyle bir yaklaşımın tüm sosyalist ülkeler, ulusal kurtuluş hareketleri ve komünist partileri arasındaki ilişkilere de egemen olması gerekir. İşte, Fidel Castro ile Mihail Gorbacov'un görüşmelerinin bu gerçeği bir kez daha ortaya çıkarmış olması önemli bir noktadır. Bu, aynı zamanda Fidel Castro'nun reformlara yönelmeme ve sosyalizmden taviz vermeme yaklaşımının doğruluğunu da ortaya çıkardı.

Mihail Gorbacov, Küba gezisi dönüşünde Londra'ya uğrayarak Margeret Thatcher ile de bir görüşme yaptı. Gorbacov ile Thatcher'in görüşmesi, silahsızlanma sonucunu bir kez daha gündeme getirdi. Silahsızlanma görüşmeleri ve girişimlerinin inisiyatifi elinde bulunduran Gorbacov Londra ziyaretinde yeni önerilerde bulundu. Gorbacov'un inisiyatifi elinde bulundurarak öneri üzerine öneri yapması, hem ABD ve hem de NATO çevrelerinde büyük şaşkınlık yaratıyor. Örneğin, NATO'nun 40. yılını kutlama vesilesi ile yapılan toplantılarda ve değerlendirmelerde NATO'nun Sovyet inisiyatifi karşısında tavır koyamaz durumda olduğu vurgulandı.

Silahsızlanma görüşmelerinin inisiyatifi elinde bulunduran SSCB karşısında, ABD ve diğer emperyalist ülkelerin de yeni bazı girişimlerde bulunmak isteyecekleri açık olan bir durum.

Esasında silahsızlanma ABD ve SSCB'nin geliştirmek istediği, diğer ülkelerin de katıldığı bir gelişmeyi oluşturuyor. ABD ve SSCB'yi böylesine bir uzlaşma içerisine götüren birçok neden mevcut. ABD ve SSCB karşılıklı dayatmalar yerine bugün uzlaşarak ve daha uzun süre "barış içerisinde birarada yaşamaya" politikalarını yürütmek istiyorlar. Devrim ve karşı-devrim dayatmaları ile bir sonuç alamamaları uzlaşma eğilimini daha fazla geliştiriyor. Yine günümüzde insanlığı defalarca yok edecek düzeyde nükleer silahlara sahip bulunulması ve çıkması muhtemel bir savaşın galibinin olmaması, her iki ülkeyi uzlaşmaya götüren diğer bir neden. Gorbacov, Küba'daki konuşmasında "devrim ve karşı-devrim ihracına karşıyım." derken, bu yumuşama sürecine de atıfta bulunuyordu.

Gorbacov'un nükleer silah-

sızlanma konusu başta olmak üzere, diğer sorunlara ilişkin olarak ne gibi yeni görüş ve öneriler getireceği ve buna karşılıklı ABD'nin yakın izleyicisi olan Thatcher'in ne gibi bir tutum takınacağı merakla beklendiği için, Londra görüşmeleri de büyük önem verilen bir gelişmeydi.

Gorbacov, Londra'da yaptığı konuşmada "nükleer silahlardan arındırılmış bir dünya kurmanın mümkün olduğunu" söyledikten sonra SSCB'nin nükleer silah yapımında kullanılan zenginleştirilmiş uranyum üreten iki reaktörünü daha kapatacağını açıkladı. Gorbacov, ayrıca kimyasal silahların yok edilmesi için özel tesis kurduklarını da söyledi. Buna karşı, Thatcher yaptığı konuşmada Sovyet önerilerini önemle ele aldıklarını açıkladı.

Bu konuda da, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaşın Ocak Çözümlemeleri'nde yaptığı değerlendirmeden bir pasajı aktarmak istiyoruz. PKK Genel Sekreteri yoldaş yaptığı değerlendirmede, ABD ile SSCB arasındaki yumuşama sürecine değindikten sonra, şu belirlemeleri yaptı: "Bütün bunlar dünya gerçeği olmayıp, daha çok ABD ile SSCB önderliğinde yürütülmek istenen dünya politikasının varlığı düzeyidir. İşte bu durum ABD'de Reagan Devrimi olarak adlandırılan dönemle, Sovyetler Birliği'nde Gorbacov Reformları denilen dönemin maddi temelidir. Devrim ve karşı-devrimi dayatma ile sonuç alamayan ABD ve SSCB, bunun yerine geçebilecek politikaları sarılıyorlar. Bu kez tamamen uzlaşmayı esas alan, 'barış içerisinde birarada yaşamayı' uzun süre mümkün kılacak düzenlemelere başvuruyorlar. Bir de buna nükleer silahlar gibi, kullanıldığında yeryüzünü birkaç kez imha edebilecek silahların varlığını eklenmesi, sistemler arasında çıkacak böylesi bir savaşın galibinin olmaması ve her iki tarafın da kaybeden olması eklenince bunun her iki gücü nasıl bir süreç içerisinde girmek zorunda bırakacağı da açıktır. Bu süreç, nükleer silahsızlanma ile birlikte, bu politikanın yol açtığı diğer alanlarda —politik, ekonomik, askeri vd. — bir yumuşama ve işbirliğini esas almaktadır.

Bu konuda Gorbacov, daha fazla inisiyatif sahibi olmak ve rol almak istiyor. Böylesi bir inisiyatif kapitalist-emperyalist sistem de beklemiyor."

Gorbacov'un ABD ile ilişkilerini izah etmek sadece nükleer silahsızlanma ile açıklanamaz. İlişkilerin diğer birçok yönü de var. Bunların da gözönünde bulundurulması bugünkü mevcut ilişkilerin durumunu daha iyi görmemizi sağlayacaktır. İlişkilerin diğer yönleri üzerine yine, Genel Sekreter Abdullah Öcalan yoldaşın Ocak Çözümlemeleri'nden ilgili pasajı aktararak, değerlendirmelerimizi sürdürmek istiyoruz.

Genel Sekreter yoldaş, bu konuda da şöyle diyor: "Merkeziyetçi yanı ağır basan, giderek bürokratik kurumlaşmayı ağır-laştıran ve geniş bir demokrasiyi uygulama imkanı vermeyen sosyalizm, bugün eleştiriliyor. Eleştirinin boyutları henüz tam

Devamı 15. sayfada

Emperyalist pazarda siyaset tüccarlığına soyunanlar halkımıza hesap vermekten kaçamayacaklardır!

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tarihine şöyle bir bakan birisi, bu tarihin sayfaları arasında sömürgeci faşist düşmanın saldırı ve komplolarının hiç de gerisinde kalmayacak şekilde yoğun ve alçakça geliştirilmiş küçük-burjuvazi damgalı sayısız saldırıya tanık olacaktır. Dünyanın hiçbir ulusal kurtuluş hareketinde tanık olunmamış boyutta alçakça ve sürekli bir saldırganlık Kürt küçük-burjuva örgüt ve örgütçülerine yön veren temel olgudur. Ve elbette ki bu saldırganlığın hedefi Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi ile onun öncüsüdür. Yoksa, sömürgeciler ve uşakları sözkonusu olduğunda bu güçlerin takındığı bir tek tutum vardır; o da, mide bulandıracak denli bir alçalış, boyuneğme ve uşaklıktır.

Kürdistan'da PKK Hareketi önderliğinde ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin başlaması ile birlikte, uşaklık karakteri daha da belirginleşen ve tüm gücüyle bu mücadeleye karşı savaşa girilerek bu kirli savaşta her türlü yol ve yöntemi deneyen Kürt küçük-burjuvaları tüm çabalarına karşın mücadelenin yükselmesinin engellenmemesi karşısında giderek artan bir düşmanlık histerisine tutulmuştur. Bu çevrelerin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı giriştikleri saldırılar bugüne kadar birçok yazıda ele alındığı için bir kez daha bu konuya kapsamlıca girme gereği duymuyoruz. Biz daha çok, bu kesimlerin azılı bir sözcüsü ol-maya soyunan, bunun için de her türlü kirli yonteme başvurmaya bir marifet sayan ve "Kurdistan Press" adlı paçavranın ardına saklanarak zehir kusan güruh üzerinde durmak istiyoruz.

Bu güruhun bugün temsil ettiği konumu ve oynadığı rolü daha iyi açığa çıkarabilmek için kısaca geçmişlerine bakmakta yarar var. Cunta öncesi dönemde "Komal Yayınevi" adı altında faaliyet yürüten bu güruh "Rızgari" adı ile bir örgütçük olarak şekillenmiş, ancak cunta sonrası mahkemelerde kendilerinin bir örgüt olmadıkları ve ticari amaçla dergi çıkardıklarını savunmuştur. Dünya siyasi tarihinde bir eşi daha olmayan bu tutumu almakla ne kadar gayriciddi olduklarını ortaya koymakla birlikte bir sıfatlarına da doğru parmak basmışlardır: Siyaset tüccarlığı! Evet, onlar Kürdistan davasının ve Kürdistan halkının özelemlerinin tüccarlığını yapmış; bu değerleri haraç-mezat satmanın çabası içinde olmuşlardır. Bugün de bu mesleklerini(!) icra etmek için her fırsattan yararlanmaya çabalamaktadırlar.

Bu güruhun cezaevi pratiği tam bir utanç belgesidir. Dışarıdayken Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini engellemek ve Türk sömürgecilerinin çıkarlarına uygun olarak rayından saptırmak için gösterdikleri çabalar cezaevlerinde uygulanan baskılar ve rehabilitasyon politikasıyla birleşince daha da çirkin biçimlere bürünmüştür. Sömürgeciler karşısında en küçük bir direniş sergilemedikleri

gibi, direnenleri de "provokasyon yaratmak"la suçlayacak kadar alçalmışlardır. Ama bu konumlarını dürüstçe itiraf edip çapsizliklarına denk düşecek bir konumla yatınmedikleri, üstelik PKK direnişçilerinin kanı üzerinde ve kendilerinin tüm engellemelerine rağmen yükselen Diyarbakır şanlı direnişini kullanma ve bu temelde parsa toplama çabasına giriştikleri görülmektedir. Cezaevlerinde içine düştükleri utanılası durum hatırlatıldığında ise, düşmanın alçakça uygulamaları ardına sığınarak, utanç verici durumlarının meşru görülmesi gerektiği üzerine bol bol demagoji yapmaktadırlar. Bununla da yetinmeyip, maskelerinin düşürülmesinin verdiği hırçınlıkla sağa-sola küfredip zehir saçmaktadırlar. Eğer düşmanın uygulamalarının korkunçluğu teslimiyet, ihanet ve alçalış meşru gösterecek bir şey olsaydı o zaman direnmenin bir anlamı kalmazdı; direnenler ile direnmeyenler arasındaki ayırım çizgisi kalkardı. Bazıları bunu istemiyor da değil! Hele hele düşmana teslim olmanın, alçalmanın toplumdaki en sıradan dürüst insanda bile yarattığı tiksinti böylesine belirginleşmişken bazıları siyaset arenasında boy gösterebilmek için ortamın bulanıklaşmasına, direnişle-teslimiyet arasındaki ayırımın ortadan kalkmasına fazlasıyla ihtiyaç duyar olmuşlardır. Ancak şu da bir gerçektir ki, siyaset alanı her tipten, her boydan ne iddügü belirsiz anlayış ve tiplerin cirit atacağı bir alan değildir. Hele hele ulusal kurtuluş mücadelesi alanı bu bulanıklığın asla kabul edilmeyeceği bir alandır. O halde, devrimciler bu alanda ona layık olanların yer alması için tüm çabalarını göstermek zorundadırlar, göstermektedirler ve göstereceklerdir. Kocakarıvari yakınmalar, salya-sümük iç dökerек gözyaşı akıtmalar ve düşmanın vahşetinin ulaştığı boyutları hatırlatmalar bazılarını kurtarmaya yetmeyecektir. Bir halk, kendisine karşı suç işleyenlerin bu suçlarının utancını bile duymaksızın yeniden siyaset arenasına fırlayarak ortalığı bulandırmalarına seyirci kalmayacak, onları layık oldukları yere oturtacaktır. Ulusal kurtuluş alanı tüccarların, düşmana diz çökenlerin ve üstelik de bunun felsefesini yaparak teslimiyete meşruluk kazandırmaya çalışanların değil; mertlerin, kendilerini olumsuzluklarından arındırıp yeniden yaratma gücünde olanların ve yaşamaya hak kazananların yer alacağı bir alandır.

Eğer düşmanın uygulamaları karşısında direnmeyip diz çökenler toplumdaki sıradan insanlar ya da bir dönem liderliğe soyunup kendi gerçeğini tanıdıktan sonra edebiyale yerinde oturmayı bilenler iseler bunların durumu anlaşılabilir. Ama böyleleri kokuşmuş gerçekliklerine rağmen, hiçbir özeleştirici veya yenilenme gereği duymadan büyük iddialarla meydana çıkıp kendi tükenmişliklerini bütün bir halka bulaştırmaya kalkarlarsa bunlara "dur" diyecekler çıkacak ve tüm gerçekliklerini halka gösterecekler-

dir. O halde, bu kokuşmuşluklarına rağmen meydanı terketmemekte direnenler kendilerine karşı verilecek haklı savaşta göğüslemek zorundadırlar. Kendini yere atıp sızlanmalar, ağlamalar ya da etrafa küfür saçmalar belki onların düşmana şirin görünmelerini sağlamış olabilir ama, her bir karışık kanla, direnişle kazanılmış olan ulusal kurtuluş alanında oynayabileceği fazla bir rolü yoktur.

İdeolojik mücadeleden çokça sözeden ama teslimiyet ve uşaklığı örgütlemekten ve temsil etmekten başka hiçbir "ideolojileri" olmayanlar, eğer PKK'nin doğuşundan bu yana teslimiyete, işbirlikçiliğe, otonomi-ci anlayışlara ve küçük-burjuvazinin her türlü siyasi cambazlıklarına karşı verdiği tutarlı mücadeleden kendilerine düşen payı hala almamışlarsa bu onların sorunudur. PKK bugüne kadar her alanda verdiği doğru-devrimci savaşım-ladır ki bugünkü yerine ulaşmış; Kürdistan halkı tarafından öz örgüt olarak kabul görmüş ve bu gerçeği dost-düşman herkese kabul ettirmiştir.

PKK her türden ulusal bağımsızlık ve özgürlük düşmanına karşı mücadeleda safları tüm dürdü ve Kürdistan halkının gerçek dostu olanlara sonuna kadar açmıştır; ulusal kurtuluşçu kişi ve güçleri ortak mücadeleye içine çekmeye çalışmıştır. Bu konudaki ilkeleri ve çabası nettir, gözler önündedir. Ancak bazıları bu çabaları kendi çürümüşlüklerini ulusal kurtuluş saflarına taşıma yönünde bir açık kapı olarak değerlendiriyorlarsa, bilmelidirler ki, bu bir hamhayalden öteye bir şey değildir. Ulusal kurtuluş karşı kullanılmak istenen birliklere karşı PKK'nin tavrı çok nettir. Aynı şekilde, birliklerin hangi temelde ve hangi hedefler doğrultusunda kurulabileceği konusundaki belirlemeleri ve pratiği de defalarca gözler önüne serilmiştir. Birlik çabalarını Mevlana'nın "kim olursan ol, yeterki gel" çağrısı ile özdeşleştirilenler, bu soylu amacı böyle değerlendirenler bilmelidirler ki, kendilerinin yıllardır temsil ettikleri anlayışın ta kendisi budur. Ancak bir farkla ki, o da çağrının başına eklenen "eğer PKK düşmanı isen" şeklinde somutlaşmaktadır. Yani bizzat "Kurdistan Press" kalemgörlerinin de içinde yer aldıkları ve 5'li, 7'li, 11'li şeklinde sıralanan "anti PKK'ci" birliklerin sahipleridir; bu bir tek şarta bağlı olmak kaydıyla her önüne gelenin koynunda kendilerine yer arayanlar.

"Kurdistan Press" kalemgörlerinin, PKK'yi kastederek, "Binlerce insanın uğruna can verdiği ulusal kurtuluş alanı, Avrupa'yı mesken seçen ve bir konsomatris rahatlığı ile o siyasetin masasından kalkıp, bu siyasetin masasına yığılan hastalıklı kafaların histeri nöbetlerinden kurtarılmalıdır" şeklinde dile getirdikleri görüş bizzat kendi gerçekliklerinin en güzel aynasıdır. Herkes bilmektedir ki, Avrupa'yı ve özellikle de İsveç'i mesken seçerek kendilerini satışı sunanlar, PKK ve önderliğini yaptığı ulusal kurtuluş mücadelesinin imhası için her

şeylerini emperyalistlere, sömürgecilere ve uşaklarına giderek daha ucuz şekilde peşkeş çekenler ve ulusal kurtuluş mücadelemizin durdurulamaz gelişmesi karşısında çılgına dönerek histeri nöbetlerine kapılanlar bizzat "Kurdistan Press" kalemgörleri ve suç ortaklarıdır. Ve bu alçaklar salt kendilerini satarak "konsomatris" sıfatını hak etmekle de kalmamakta ama, Kürdistan'ı ve ulusal kurtuluş mücadelemizi de satışa sunarak aynı zamanda en has "pezevenkler" olmaya da soyunmaktadırlar. Ancak bilmelidirler ki, ulusal kurtuluş alanını bizzat kendi soylu kanı ile sulayan PKK ve onun önderlik ettiği Kürdistan halkı bu soysuzları ulusal kurtuluş alanından süpürmeyi bilecek, koynunda beslendikleri emperyalist efendileri ve kendilerinin hülyalarını kursaklarında bırakacaklardır.

"Kurdistan Press"ın ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında giderek derinleşen "konsomatrislik" ve "pezevenklik" rollerini nasıl oynadığını bizzat bu paçavranın sayfaları arasında görmek mümkündür. Adeta "İsveç'in Sesi"ne döndüsen "Kurdistan Press" bu ülkenin Kürdistan'daki hesaplarının bir piyonu ve en has suç ortaklarından biri durumunda. İsveç devleti ve yetkililerinin Kürdistan sorunu ve halkına karşı nasıl "derin bir sempati" ile dolup taşıklarını propagandasına adanmış kendini. Peşpeşe yayınladığı demeciler ardından son olarak 23 Mart 1980 tarihli sayısında "Hükümet örgütlerle görüştü" başlığı altında bir habere yer veriyor. Habere göre, İsveç devleti, "Kürtler'in İsveç ve kendi ülkelerindeki sorunlarına bakışını anlatmak ve Kürt örgütlerinin de görüşünü almak için" bir toplantı düzenlemiş ve toplantıya, "Irak Kürdistanı Cephesi, Komela, Kürdistan Kurtuluş Hareketi (Tevger), Kürdistan Kurtuluş Partisi (Rızgari), Suriye Kürtleri Derici Demokrat Partisi ve İsveç Kürt Dernekleri Federasyonu" katılıp taleplerini ve Kürdistan sorununa bakış açılarını ortaya koymuşlar. Bir süre önce "Stockholm Konferansı" adıyla gerçekleştirilen ve aynı çevrelerin İsveç devletinin öncülüğünde "Kürdistan'a otonomi" talebiyle bir çatı altında toplanması hedefinin bir parçası olarak geliştirilen toplantının bir devamı niteliğinde bu görüşme. Bu tür görüşme ve toplantılarda Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi satışa sunulur, otonomi karşılığında Kürdistan'a nasıl sahip olunabileceğinin hesabı yapılmakta. Ve yıllardır kendilerini satan bu güruhlar bu kez bir adım ileriye giderek Kürdistan'ı satmanın çabası içine girmektedirler. Otonomi etrafında dönen emperyalist oyunların bu bir numaralı piyonları, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinin bağrına saplanan birer ihanet hançeri olarak, tarihimizin en kara sayfalarının mimarları olan öncülerinin papucunu dama atacak denli gözü kara davranmaktadırlar. "Anti-PKK'li", "anti-bağımsızlıkçı" bu güruhlar amaçlarına ulaşmak için en kirli işbirliklerini gerçekleştirmekten dahi kaçınmamaktadırlar.

Ancak kokuşmuş varlıkları ile ortamı ne kadar bulandırsalar da tarihin kendi rotasında en ileriye akışının önüne engel dikemeyeceklerdir.

Kamuoyunun bakış açısını ulusal kurtuluş mücadelemiz ve önderi PKK aleyhine şartlandırma hedefi güden ve tüm çabalarını buna yönelten "Kurdistan Press" kalemgörleri peşpeşe inciler dizmekten de geri kalmıyorlar. Örneğin, M. Ali Birand ile yaptıkları bir röportajda şöyle bir soru yer alıyor: "Öcalan'la yaptığınız röportajda 'Öcalan, TC ile PKK arasında arabuluculuk' yapmanızı istedi mi?" Bu provokatif sorunun yerleştirmeye çalıştığı imaj, PKK'nin TC ile anlaşma yolları aradığıdır. M. Ali Birand gibi bir burjuva gazetecisi bile bu alçaklardan daha dürüst davranmaktan kendini alamıyor ve, "Hayır böyle bir şey istemedi..." şeklinde cevap veriyor. Gerçekleri bile bile çarpıtma uğraşı içinde olmayan herkes, PKK'nin TC'ye karşı tavrını ve mücadeleye yönteminin ne olduğunu gayet iyi bilir. Ancak bilinen bir şey daha var ki, geçmişte ve bugün TC'ye şirin görünüp kendilerini pazarlamak için çaba içinde olanlar "Kurdistan Press" kalemgörleri ve benzerleridir. Onlar her fırsatta PKK'ye karşı zehirlerini kusarak sömürgeci düzen içinde kendilerine bir yer açması için çırpınıyor ve TC ile işbirliğine yatkin bulunuyorlar. TC'ye yalvarıp el etek öperek şefaath dileyenler kendileridir ve hem cezaevi pratikleri ve hem de sonraki pratikleri bunun en açık kanıtıdır. Bu konuda da örnek vermek gerekirse, Güney Kürdistanlı halkımızın TC'ye peşkeş çekilmesine nasıl alkış tuttuklarına bakmak yeterlidir. Ve bugün bu sefiller, TC'ye, halkımıza politik iltica hakkı tanınması için yalvarmakla uşaklıkla sınır tanımadıklarını bir kez daha gözler önüne seriyorlar. 16 Şubat 1989 tarihli "Kurdistan Press"te yer alan "Türkiye'deki Kürt mültecilere politik iltica hakkı" başlıklı bir yazıda şunları belirtiyorlar: "İçinden geçtiğimiz günlerde, Kürt göçmenlere politik iltica hakkının verilmesi büyük önem taşıyor. Buna bağlı olarak, Avrupa'daki Kürt örgütlerinin, uluslararası kuruluşlarla birlikte, KÜRT GÖÇMENLERE POLİTİK İLTİCA HAKKI verilmesi için geniş çaplı çalışmalar başlatacakları beklenmekte!" Dünyada benzeri görülmeyen bir alçaklık daha! Bir halka kendi toprakları üzerinde "iltica hakkı" tanınması için çaba içine girmek ve üstelik de bunu sanki büyük bir siyasi-insani mücadelemiş gibi lanse etmek! Kürdistan'ın sahibi olan Kürt halkına bu topraklara sahip çıkmanın yolları yerine, düşmanın sömürgeci egemenliğini meşru sayarak onlardan "barınma izni" alma yolunu önermek ve üstelik de buna komünistlik, ilericiilik demek, ancak Kürt küçük-burjuvazisi gibi uşaklıkta sınır tanımayan bir güruhtan beklenebilir. Dünyanın hiçbir yerinde hiçbir zaman bu denli alçakça ve kara mizah örneği bir tutum görülmemiştir, görülmeyecektir.

**Cephe birliklerini örgütlemeye görülen yanlış yaklaşımları mahkum edelim,
doğru tarzı egemen kılalım !**

Ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı aşamada, halkın siyasal birliği olan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin örgütlendirilmesi görevi dönemin en temel görevi durumundadır. Bu görevin önemi ve aciliyetine ilişkin olarak, Parti Önderliğimiz şu belirlemeleri yapmaktadır:

“Partimizin en önemli bir özelliği de, kitleleşmede ısrarlı olması, bunsuz bir gelişmeyi kabul etmemesidir. Daha grup aşamasında bile hemen halka yönelme bizde bir özelliktir. PKK'nin attığı bütün adımlar halkta yankısını bulmuştur. Halk PKK'nin bütün atılımlarına ilgi ile karşılık verdiği gibi, PKK de daha çok bu ilgiye dayanarak gelişmesini sürdürmüştür. Temel halk gücüne dayanarak PKK kitleleşme sağlanmıştır. Özgüç ilkesini konuşturmuştur. Partimizin geçmişinde, halka yönelik politikası; önce umudu uyandırma, uyanışa yol açma ve bu gelistিকে yavaş yavaş örgütlülüğe çekme biçiminde olmuştur. Daha önceki dönem, özellikle ilk dönem, umut ve uyanışa çağrıdır. Bu dönemin örgütsel birliğinden fazla bahsedemeyiz. Kitleleşme dönemimizde —1985'lerde— örgütlenme sorunu daha fazla bir biçimde kendisini ortaya çıkardı. Yanlış kitle politikasından ötürü, halka yaklaşımın doğru örgütsel esasları uygulanmadığından halkın kısmen öncüye yabancılaşması ve soğuk davranması, düşmanın etkisine girmesi sözkonusu oldu. Bunun telafi edilmesi kolay olmadı. Şimdiki dönem, yakın dönem her zamankinden daha fazla umut kazanmış, uyanmış ve yüksek bir ilgi ile Partiye, çizgisine değer biçen ve Parti Önderliğinin kendi başlarında eksik olmaması için bir bekleyişi içinde olan, 'Önderliğinde kalkar savaşınız' diyen bir konumdaki halkı örgütlenme dönemidir. Tarihi açıdan halkın geldiği nokta, aşama budur.” (Ocak Çözümleri)

Evet, bugün mücadelemizin geldiği boyut, bulundukları her alanda kitleleri Ulusal Kurtuluş Cephesi saflarında örgütleyip mücadeledle seferber etmeyi, kiteselleşen halk savaşımızı örgütlü kitlelerin halk savaşına dönüştürmeyi şart kılmaktadır. Bugün artık, ne kadar güçlü olursa olsun, öncünün tek başına mücadeleyi sürdürmesi, aşama kaydetmesi koşulları kalmamıştır. Dönem, kitlelerin öncünün etrafında kenetlenip onun yol göstericiliğinde savaşa kalkması dönemidir.

Dönemin bu özelliği, kitlelerin örgütlendirilmesi görevini en temel ve acil sorunlardan biri olarak dayatmaktadır. Kitlelerin örgütlendirilmesi devrimin geleceğini garanti altına almanın ve zaferi mümkün kılmanın biricik anahtarı durumundadır. Bu ise, Cephe Birliklerinin örgütlendirilmesi demektir. Cephe'nin kitleler içindeki temel örgütleri olarak Cephe Birliklerinin örgütlendirilip pratik iğlerliğe kavuşturulması görevi yeni dönemin temel hedefidir. Bu hedefe ulaşıldığı ölçüde zafer yakınlaştırılmış olacak; sadece bu da değil, bugüne kadarki kazanımlar da ancak bu temelde korunabilecektir.

Cephe'nin örgütlendirilmesi sloganı yeni bir slogan değildir. 21 Mart 1985'te ERNK'nin ilanı ile birlikte bu görev ulusal kurtuluş mücadelemiz gündemine girmiştir. Ancak hiçbir dönemde bugünkü kadar yakıcı bir sorun haline gelmemiştir. Gerçi bu yolda atılması gereken adımlar ERNK'nin ilanı ile birlikte güncelleşmiş; pratik bir sorun haline gelmiştir. Ancak bugüne kadar atılan adımlar yetersiz kalmış, Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin örgütlendirilmesi görevi layıkıyla yerine getirilememiştir. Bu ise mücadelemizin gelişmesini ağırlaştıran, kayıpları arttıran ve sorunun giderek ağırlaşmasına yol açan önemli bir etken olmuştur.

III. Kongre sonrası dönemde, sorunun öneminden dolayı üzerinde daha dikkatle durulmaya başlanmış; gerek ülke zemininde ve gerekse yurtdışı alanlarda Cephe birliklerinin örgütlendirilmesi faaliyetine girilmiştir. Bu temelde, özellikle 1988'lerden itibaren Kürdistan zemininde Halk Komitelerinin örgütlenmesi hedefi doğrultusunda faaliyetler pratik ürünlerini ortaya çıkarmaya başlamıştır. Bu faaliyetin olumlu sonuçları 1989'a girildiğinde daha da açık bir şekilde kendisini ortaya koymuş; halkın örgütlenip mücadeleye sarılması gerçeği karşısında sömürgeciler geniş kapsamlı operasyonlar düzenlemek durumunda kalmışlardır. Ancak bu operasyonlar boşa çıkarılmış, halkımızın ERNK bünyesinde örgütlenmesi faaliyeti ivme kazanmıştır.

Yurtdışı alanlarda da 1987'den itibaren hızlanan Cephe örgütlenme faaliyetleri belli ürünler ortaya çıkarmıştır. Avrupa zemininde İşçi, Gençlik ve Kadın Birlikleri kurulmuş, 1987'de gerçekleştirildikleri konferanslarının ardından 1989'da da II. Konferanslarını yapmış, bazı alanlarda da yeni birliklerin örgütlenmesine gitmişlerdir. Kurulan bu birlikler Cephe'nin örgütlenmesi hedefi doğrultusunda atılan önemli adımlar olmuşlardır. Ancak bu olumlu adımların pratikte geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve örgütler ağı ile tamamlanması faaliyetinde çok ciddi yetmezlikler içine düşülmüş; birçok alanda güçlü yönetim aygıtları ve faaliyetine kavuşturulmayan birlikler kağıt üzerinde kalırken, sınırlı bazı alanlarda da ancak işçi birlikleri pratikte iş yapan sayılı bazı komitelerle beslenmişlerdir. Gençlik ve Kadın Birlikleri ise kendilerini pratikte örgütleyememiş, yaygınlaşıp güçlenememişlerdir. İçinde bulunulan durumun kabul edilemezliği 1989 yılının taşıdığı önem ve anlamla daha da derin kavranarak bu yılın başından itibaren Cephe birlik örgütlenmelerinin pratikte güçlü oluşumlara kavuşturulması için yoğun çabalar içine girilmiştir. Bunun sonucu olarak, Cephe birlik faaliyetlerinin güçlendirilmesi sorunu temel sorunların başına alınmış; sorunun köklü çözümü için pratik çalışmalar yoğunlaştırılmıştır. Gerçekleştirilen Birlik Konferansları bu yönde atılan olumlu adımlar olmuş, iş yapabilecek yönetimlere ulaşma ve pratiğe atılma

temel hedef olarak ele alınıp komiteleşmeler doğrultusunda sonuç alıcı çalışmalar içine girilmiştir. Mevcut durumda, Birlik Kongrelerini gerçekleştirip Cephe Kongresine ulaşma hedefi doğrultusunda faaliyetler yoğunlaştırılarak sürdürülmektedir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz olumlu adımlar, Cephe örgütlenmesinin gerçekleştirilmesi faaliyetinin aksaksız ve eksiksiz yürüdüğü anlamına gelmemektedir. Aksine, hedeflere ulaşmayı geciktiren, faaliyetleri geliştirmeyen ve gelecek açısından ciddi sakıncalar taşıyan yetmez anlayışlar çokça yaşanmış ve hala da tam aşılanamamıştır. Cephe Kongresine giderken ve Cephe birlik örgütlenmelerinin pratikte güçlü bir şekilde yaratılması faaliyetini yürütürken, eski yanlışlıkları bilince çıkarıp bunlardan köklü arınmayı sağlamak canalcı öneme sahiptir. Bu nedenle biz, pratikte en çok göze çarpan ve örgütlenme faaliyetlerine ciddi zararlar veren bazı yanlış anlayışlar üzerinde durmayı kaçınılmaz görüyoruz. Yeni dönem faaliyetlerine bu anlayışlardan arınmış olarak yönelip sonuç alabilmek için her şeyden önce bunların iyice bilince çıkarılması gereği vardır.

Cephe Birliklerinin örgütlen-dirilmesi faaliyetinde görülen en büyük ve temel yetmezlikler-den birisi, denilebilir ki, eğitim-sizliktir. Cephe faaliyetlerinde sonuç alıcı olabilmek, ürün elde edebilmek için, her şeyden önce, neyi nasıl ve ne için yapmak istediğini iyice bilince çıkarmak gerekir. Bu en başta da, bizzat bu faaliyetin öncülüğünü yapan militanlar için geçerlidir. Militan yürüttüğü faaliyete tam hakim olmasını sağlayacak bilince ulaşılmadıkça, karanlıkta el yordamıyla yol almaya çalışan bir konumdan kurtulamaz. Böyle olunca da hedefsiz, plansız-programsız, ne istediğini ve nasıl elde edeceğini bilmeyen boş bir çaba sergilemekten öteye gide-mez. Dolayısıyla da kitlelere önderlik edemez ve onları örgütleyemez. Cephe birlik faaliyetle-rinde de yaygınca görülen durum budur. Partimizin bu faaliyet alanına ilişkin zengin çözümlemeleri, birliklerin pro-gramları, nasıl örgütlenecekleri vd. konulara ilişkin materyal-ler derinliğine özümsemekten uzaktır. Bu konuda yaygın bir duyarsızlıktan söz etmek yersiz olmayacaktır. O halde, her şey-den önce yürütülen faaliyete düşünce düzeyinde tam hakim olmayı sağlayacak bir eğitim temel alınmak zorundadır. Bu faaliyete öncülük etmekle yü-kümlü her militan kendi eğiti-mini hızla ve güçlü bir şekilde tamamlamalı, yürüttüğü faa-liyete düşüncede hakim hale gelmelidir. Ondan sonra pratik faaliyetlerde sonuç alıcı çabalar içine girmek mümkün olabile-cektir.

Militanın eğitiminin yanı sıra kitlelerin eğitimi de önem taşır. İçinde faaliyet yürütülen, birliklerin zeminini oluşturan kitleler ulusal kurtuluşçu görevleri ve örgütlenmenin önemi konusunda bilinçlendirilmedikçe Cephe örgütlenmesinin sağlıklı gelişimi mümkün olmayacaktır. Oysa daha çok genel çerçeveye sınırlı kalan, derinlikten yok-

sun, hedefleri net ortaya koymayan bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti hakimdir. Böyle olunca da, kitleler kendilerinden tam olarak nelerin beklediği konusunda yeterince aydınlatılmamakta ya da bu ortaya konulsa da kitleler buna cevap verecek bilinç düzeyine ulaştırılmamış olduklarından yeterli karşılığı vermemektedirler. Yani dönem faaliyetlerine yönelirken kitlelere somut hedefler gösteren, onları dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek bir yurtseverlik çizgisine ulaştıran bir eğitim faaliyeti genişliğine ve derinliğine yürütülmek zorundadır.

Cephe Birlik faaliyetlerinin geliştirilmesi önünde engel teşkil eden ve pratikte yaygınca görülen bazı ciddi eksikliklere ve yanlış anlayışlara daha parmak basmak gerekmektedir. Bunların en başında geleni, Cephe Birliklerinin örgütlendirilmesi ve pratiğe sokulmasında görülen ürkekliktir. Önünde kitlelere güvensizlikten kaynaklanan bu anlayış Partimizin anlayışına taban tabana zıt olan ve tasfiyecilikle eşdeğer tahribatlara yol açan bir anlayıştır. Bu anlayışın pratikte çeşitli görünümleri vardır. Her şeyden önce, yönetici kadroların kendi temel rollerini oynamak yerine, her türlü pratik görevi kendilerinin koşması, her şeyi kendisinde somutlaştırması ve böylelikle son derece zengin olan devrimci faaliyeti kendi bünyesinde tıkaması şeklinde pratiğe yansımaktadır. Temel görevi önderlik, yol göstericilik, plan-program çıkarma ve denetim faaliyetini yürütme olan önder kadrolar büyük-küçük her işe kendileri koşmakla, geniş çevreleri atıl bırakmakta, böylelikle hem kendileri dar pratikçiliğe düşerek faaliyetleri tıkamakta ve hem de devrimin en geniş kitlelerin eseri olduğu ilkesini ihlal ederek, bir avuç öncünün tasarrufunda tutmaktadırlar. Böyle olunca da kitleler devrimde oynayacakları rolün bilincine varamamakta, her şeyi öncünden beklemekte, seyirci konumunda kalmaktadırlar. Aynı şekilde, harekete geçirilebilecek geniş çevreler ve olanaklar kullanılmadan kaldığı için elde edilen verim de günün ihtiyaçlarının çok gerisinde kalmakta, mevcut potansiyel dondurulmuş halde çürümeye terk edilmektedir.

Oysa yapılması gereken, Parti-Cephe örgütlerini yaygınca örgütlemek, en üst görevlerden en sıradan görevlere kadar Cephe çalışanlarını katmak, onları faaliyetlerde seferber etmek, yöneticilik ve sorumluluk anlayışlarının gelişmesine önayak olmaktır. Bu ise, Cephe Birlik örgütlerinin güçlü bir şekilde örgütlendirilip pratiğe sokulmasıyla mümkündür. Yukarıdan aşağıya yaygın komiteleşmelere gidip, Cephe çalışanları örgütlendirilip faaliyetlere katıldığında, yüzlerce-binlerce kişinin bir arı gibi çalışıp daha üstün verim elde ettiği, devrimci faaliyetin her alanına hakim olabilen, var olan potansiyel ve olanakları en verimli şekilde değerlendirebilen bir faaliyet tarzına ulaşılabilitecektir. Cephenin örgütlendirilmesinin amacı ve hedefi de budur. Bu faaliyeti gerektiği gibi geliştirmek,

onun önünde engel teşkil etmek,
niyet ne olursa olsun, devrimi
tasfiye ve düşmana hizmettir.

Cephe faaliyetlerinin örgütlenmesinde içine düşülen bir diğer yanlış anlayış da, Parti ile Cephe arasındaki ayrımı net çizmemek, Cephe faaliyetini ve çalışanlarına, Parti ölçüleri ile yaklaşmaktır. Bu anlayış, kitlelere görev ve sorumluluk vermede neden ürkek davranıldığı, neden faaliyetlerin bir avuç profesyonel çalışanın ellerinde somutlaştırıldığı noktasına da açıklık getirmektedir. Cephe faaliyetinin özellikleri iyi bilince çıkarılmadığı ya da Cephe çalışanlarında profesyonel devrimcilerin ölçüleri arandığı için, geniş kesimlerin faaliyetlere katılması sağlanmamakta, bu beklentilerle kitleleri çekici değil, itici rol oynamaktadır. Birçok kişi ve çevrenin Cephe bünyesinde görev almada ürkek davranması bu tür anlayışların yarattığı ürküntü ve tahribatlar nedeniyledir. Oysa, Cephe çalışanı üretimden kopmayan, kişisel yaşamını bir bütün olarak bir tarafa atmayan, ancak bunu devrimin görevleri ile bütünleştiren kişi demektir. Bu konumdaki kişilere kaldıramayacakları bir yükü kaldırmayı dayatmak, onu profesyonel ölçülere göre değerlendirmek, bu temelde eleştirilere tabi tutmak onu kaybetmenin zeminini hazırlamaktır. Doğru bir Cephe faaliyeti aynı zamanda mevcut görevleri en geniş çevreleri seferber ederek elbirliği ile yerine getirme sanatıdır. Kitlelerden neyin ne kadar ve ne zaman istenebileceğini bilmek; bu temelde ne onları atıl bırakmak ve ne de kaldıramayacakları oranda iş yüklemek, kolektif çalışmanın bir organizatörü olmak iyi bir önderliğin en belirgin şartlarındandır. Cephe Birlik faaliyetlerinin örgütlenmesinde bu yetkinliğe ulaşmak; devrimin zengin görevlerini en geniş çevreleri seferber edip yöneterek geliştirmek, herkesi uygun bir konumlandırma ile bu faaliyete katmak şarttır.

Cephe Birlik faaliyetlerinde görülen bir diğer yetersizlik de, devrimin zenginliğine denk düşmeyen dar, tekdüze ve belli biçimlere sapanıp kalan bir faaliyetlilikle yetinmektir. Oysa Cephe faaliyetleri son derece zengin bir faaliyetliliklidir. Propagandadan eylem ve örgüt biçimlerine kadar sürekli yetkinleştirilmesi, yeni biçimlerle zenginleştirilmesi gereken bir alandır. Değişik sınıf ve tabakaları bağrında toplayan bir faaliyetlilik olarak onların özgül sorunları ve çıkarlarını da içeren değişik örgüt ve eylem biçimlerine kavuşturulması gereklidir. Bu zenginliğe ulaştığında en ücra köyedeki toplumsal kesimlere kadar sesini duyurması, onları bağrında toplaması ve seferber etmesi mümkün olabilecektir. En sıkı politik örgütlenmelerden en gevşek örgütlenmelere, sportif örgütlenmelerden kültürel ve sendikal örgütlenmelere kadar geniş örgüt biçimlerine ve bunlara denk düşen çeşitlilikle eylem biçimlerine kavuşturulması gereği vardır. Cephe Birlik faaliyetlerinin bu zengin içerik ve biçime kavuşturulması bu birliklerin

Devamı 15. sayfada

40 YILLIK SALDIRGANLIK: NATO

Baştarafı 1. sayfada

NATO'nun kuruluşu, yeni saldırganlığın başlangıcı

Her iki dünya savaşı da emperyalist devletlerin kendi aralarındaki çelişkilerden doğdu. I. Dünya Savaşı dünya topraklarının 1/6'sının II. savaşı ise 1/3'ünün emperyalist egemenlik altından çıkmasına yol açtı. Emperyalist devletler her iki savaştan da büyük yaralar alarak çıktılar. II. Dünya Savaşı sonrasında Doğu Avrupa'da sosyalist yönetimlerin kurulması emperyalizmin egemenliğini sarsan önemli bir gelişmedir. Bu gelişmeye, sömürgelerde yükselen ulusal kurtuluş mücadelelerinin de eklenmesi, emperyalizmin egemenliğini iyice tehlikeye soktu.

II. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan gelişmeler ve sosyalizmin giderek güçlenip, emperyalizme karşı ciddi bir güç haline gelmesi, emperyalizmi yeni arayışlar içerisine soktu. Yeni bir dünya savaşı veya çatışmanın emperyalizmin yok oluşunu getireceğini gören emperyalist devletler kendi aralarındaki çelişkileri ikinci plana atıp uzlaşma yolunu seçtiler. İşte, NATO da bu yeni koşulların bir ürünü olarak ortaya çıktı.

NATO, ABD'nin, emperyalizmin liderliğine oynadığı ve yeni-sömürgeciliği geliştirdiği, yeni koşulların ürünüdür. II. Dünya Savaşı sonrasında İngiltere ve Fransa klasik sömürgeciliği yürütemez bir duruma geldiler. İngiltere, emperyalizmin liderliğini devam ettirebilecek güçten de düşmüştü. ABD her iki savaştan az darbe almış ve yeni gelişen güç olarak emperyalizmin liderliğine soyundu. ABD'nin liderliği emperyalizmin sosyalizme karşı yeni saldırganlıklara giriştiği dönemin de başlangıcıdır.

İngiltere Başbakanı W. Churchill, ABD Başkanı Truman'a gönderdiği bir mektupta, bu yeni saldırganlığın hedefinin ne olacağını da dile getirir. Churchill mektubunda SSCB'nin ve sosyalizmin gelişmesinden duyduğu korkuyu açık bir şekilde dile getirir. 12 Mayıs 1945 tarihli mektubunda Churchill şöyle diyordu. "Bir veya iki yıl içerisinde durum ne olacak? Bu tarihte Amerikan ve İngiliz orduları eriyecek, Fransızlar esaslı bir şekilde teşkilatlanmış olmaktan uzak bulunacak, buna mukabil Rusya iki ya da üçyüz tümenini ayakta tutma kararını verebilecektir. Rus cephesine bir demir perde inmiştir. Arında neler cereyan ettiğini bilmiyoruz." Truman'a gönderilen bu mektuptan da görüldüğü gibi, SSCB ve diğer sosyalist ülkelerin gelişimi karşısında büyük bir korku duyulmaktadır. Bu korku, emperyalistleri aralarındaki çelişkileri yumuşatmaya ve yeni evliliklere girişmeye götürdü. Bu birleşmeden de 1949 yılında NATO doğdu.

ABD emperyalizminin liderliğe oturması ardından, kapitalizmi yeniden restore etme çabaları da hızlandı. Truman, 1947 yılında Kongre'de yaptığı konuşmada dış yardımın arttırılmasını isteyecektir. Batı Avrupa ülkeleri, Türkiye ve Yunanistan'a Dış Yardım Kanunu çer-

çevesinde ABD desteği akmaya başladı. Bunu daha sonra "Marşall Planı" çerçevesinde akan yardımlar izleyecektir. "Truman Doktrini" ve "Marşall Planı"nın geliştirilmesi, aynı zamanda NATO'nun kuruluşunun temellerinin atılmasıdır da.

ABD emperyalistleri Batılı müttefiklerini de böylesi bir ittifak içerisine çekmek için soğuk savaşı alabildiğine tırmandırdı. Savaş sırasında işgal ettiği pasifik ülkelerinden çıkmayarak, burada askeri üsler kurdu. Yine Japonya ve Almanya'da önemli bir askeri güç konumlandırı. 1946 yılında ABD'nin askerleri bütün kıtalara yayılırken 56 ülkeye de yerleşmişlerdi. 1949 yılına gelindiğinde ABD'nin askeri üs sayısı 400'ü bulmuştu.

ABD sürekli bir şekilde Sovyet tehdidinden bahsederek, silahlanmasına gerekçe oluşturuyordu. Oysa SSCB, savaş sonrasında ordusunda %25'lik bir indirime gitmiştir. Buna karşılık, ABD'nin yaptığı indirimse %13 dolayındadır. ABD, yeni askeri üsler açmakla yetinmemiş, soğuk savaşı alabildiğine körüklemiştir. "Marşall Planı" çerçevesinde Batı Avrupa ülkelerini daha fazla kedisine bağlamıştır. ABD bu yardımlarla Batı Avrupa emperyalist devletlerini ortak bir ittifakta bir araya getirmeyi de amaçlıyordu. ABD'nin bu çabalarını yoğunlaştırdığı dönemde, 5 Batı Avrupa ülkesi bir araya gelerek Batı Avrupa Birliği'ni kurdular. İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg 17 Mart 1948'de 50 yıllık bir antlaşma imzaladılar. Bu antlaşma, NATO'nun kuruluş sürecini hızlandıran bir adım oldu. ABD emperyalizminin sosyalizme karşı oluşturmak istediği birliğe de bu denk düşüyordu.

Beş Batı Avrupa devletinin kendi aralarında birlik oluşturmalarından sonra, ABD, Kuzey Atlantik Paktı'nın kuruluş çalışmalarını hızlandırdı. ABD, Batı Avrupa ülkelerine aktardığı sermaye ve sunduğu yardımlarla, bunları istediği gibi yönlendirebilecek bir güce de ulaşmıştı.

NATO sadece askeri bir örgüt olarak doğmadı, siyasi, ekonomik, kültürel bir örgüt olarak da şekillendi. NATO, ABD emperyalizminin ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel sömürgeciliğinin bir kalkanı oldu.

4 Nisan'da, ABD'nin başkenti Washinton'da ABD, İngiltere, Fransa, Kanada, İtalya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Norveç, İzlanda, Danimarka ve Portekiz'in katılımı ile "Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü" kuruldu. Daha sonra, 18 Şubat 1952'de Türkiye ve Yunanistan'ın, 5 Mayıs 1955'te Federal Almanya'nın, 1 Ocak 1983'te İspanya'nın katılımı ile NATO devletlerinin sayısı 16'ya yükseldi.

NATO, modern tarihin en uzun süreli ittifakı olarak değerlendirilse de, kendi içindeki çelişkileri de zaman zaman çok şiddetlendi. 1965 yılında Fransa'nın NATO'nun askeri kanadından çekilmesi, Türkiye ile Yunanistan arasındaki çelişkilerin bir savaşın eşiğine kadar

varması NATO'nun yaşadığı iç bunalımların en önemlisidir. Günümüzde de bu çelişkiler devam etmekle birlikte, NATO'nun kendi içinde birliği sağladığı gözlenmektedir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi NATO bir saldırı örgütü olarak şekillendi. Böylesi bir kuruluşa gitmenin esas amacı, sosyalizme ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı emperyalizmin ortak mücadele koşullarını yaratmaktır. Günümüzde her ne kadar bu konuda da tam bir birlik sağlanmamış olsa da, emperyalizm için hayati önemde olan konularda ortak tavır görülmektedir. Batı Avrupa ülkeleri ile ABD arasında, Latin Amerika, Afrika, Ortadoğu ve Asya'daki sorunların çözümüne yaklaşımda bazı farklı yaklaşımlar kendisini gösterse de, temelde birlikleri devam etmektedir.

NATO, daha kuruluşunun 1. yılında Kore'ye asker çıkardı. ABD'nin Türkiye'nin de içinde olduğu 16 ülke ile birlikte Kore'ye asker çıkarması ve Kuzey Kore birliklerine karşı savaşmaları NATO'nun hangi amaçla kurulduğuna da iyi bir örnektir. Halkların ulusal kurtuluşunu engellemede bir saldırı örgütü olan NATO bu karakterini en iyi bir şekilde Kore savaşında gösterdi. Daha sonraki yıllarda, Çekoslovakya, Macaristan, Küba'ya yönelik müdahalelerle NATO saldırganlığını daha da arttırdı. Günümüzde de dünyanın çeşitli alanlarına yönelik müdahalelerini devam ettiriyor. Afganistan Hükümeti'ne karşı gerici Afgan gruplarına desteklemeleri, bunlara büyük bir silah desteği sunmaları, NATO saldırganlığının yeni örnekleridir.

Son dönemlerde ABD ile SSCB arasında yoğunlaşan silahsızlanma görüşmeleri, NATO ülkeleri arasında yeni ayrılıkların ortaya çıkmasına yol açtı. ABD, İngiltere gibi ülkeler SNF (kısa menzilli füzeler) nin modernizasyonunu savunurken, Batı Almanya gibi ülkeler de bunun şimdilik ertelenmesinden yana bir tavır takınıyorlar. Önümüzdeki günlerde, bu sorunun da NATO'nun yeni bir ayrılık noktası olarak gelişeceği açık olan bir durumdur. Bu iç sorunlara rağmen, NATO 40. yılına sosyalizme karşı yeni saldırılar geliştirerek giriyor. NATO, kuruluş amacı olan sosyalizme ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı emperyalist devletlerin saldırı amacı olma konumunu bundan sonra da devam ettirecektir. NATO'nun bu saldırılarını sosyalizmin içişlerine karışmaya kadar da vardırması, saldırganlığın düzeyini göstermesi açısından önemlidir.

Almanya'nın 5 Mayıs 1955'te NATO'ya alınması, NATO'nun sosyalizmin içişlerine daha fazla müdahale etmeye yeltendiğinin bir kanıtı oldu. Bu gelişmeleri değerlendiren SSCB ve Doğu Avrupa ülkeleri, 14 Mayıs'ta Varşova Paktı antlaşmasını imzaladılar. Varşova Paktı, emperyalizmin özellikle de Doğu Avrupa ülkelerinin içişlerine müdahaleleri arttırdığı bir dönemde, soğuk savaşın tırmandı-

rılmasına karşı kuruldu. Bu paktın kurulması, NATO'nun saldırılarına karşı sosyalist ülkelerin sessiz kalmayacağını bir örneği oldu. NATO üzerinde caydırıcı etkisi de büyük oldu. Bugün de NATO'nun saldırganlığına karşı koymak, sosyalist ülkeler arasındaki dayanışmayı geliştirmek iç ve dış müdahalelere karşı koyabilecek bir örgütlülüğü güçlendirmek ile mümkündür.

Türkiye ve NATO

Türkiye NATO'ya Kore'ye asker gönderdikten sonra katıldı. Türkiye, Kore'ye, hiçbir ulusal çıkarı olmadığı halde, sadece ABD'nin isteği doğrultusunda asker göndermesi de, emperyalizm için iyi bir uşak olabileceğini de gösterdi. Bunun sonucudur ki, 1951 yılında Türkiye'ye NATO'ya katılma çağrısı yapıldı. Türkiye'nin NATO'ya kabulü ise 18 Şubat 1952'de kesinleşti.

Türkiye'nin NATO'ya katılması birçok açıdan önemli bir olaydır. Türkiye'nin NATO'nun kurulduğu ilk yıllarda böyle bir ittifak içerisinde yer alması NATO'nun amaçlarına da sıkı sıkıya bağlıdır. Türkiye ve Yunanistan Atlantik ülkelerine dahil olmamalarına rağmen NATO'ya alındılar. Türkiye'nin NATO'ya alınması, SSCB ile sınır olması, Ortadoğu'da stratejik bir konumda bulunması nedeniyle, önemi az olmayan bir gelişmedir. NATO, Türkiye'ye gerek sosyalizme karşı mücadelede ve gerekse de Ortadoğu'da gelişebilecek muhtemel halk savaşlarına karşı bastırma çabalarında önemli görevler yükledi. Türkiye'nin NATO'ya alınması da bu öneminden ileri geliyor.

Türkiye'nin NATO'ya katıldığı yıllar, içte emperyalizmle işbirliği arayan tekeldi burjuvazinin hızlı yükselme dönemine tekabül ediyor. İşbirlikçi tekeldi burjuvazinin daha fazla palazlanması için, emperyalizme dayanması gerekiyordu. NATO da bu işbirliğini geliştirmenin yeni bir köprüsü olarak ortaya çıktı. Bu dönem, Türkiye'nin "Truman Doktrini" ve "Marşall Planı" çerçevesinde ABD'nin yeni-sömürgeci haline geldiği bir dönemdir de. "Marşall Planı" çerçevesinde Türkiye'ye ilk elde milyonlarca Amerikan doları aktı. Bu yardımlar aynı zamanda Türkiye'nin yeni-sömürgecilik sürecine girmesinin de başlangıcını oluşturur. Daha 1947 ve 1948 yıllarında Türkiye ABD ile önemli iki antlaşma imzaladı. Bu antlaşmalar, Türkiye'nin ABD egemenliği altına daha fazla girmesini birlikte getirdi. Türkiye'nin NATO'ya girişi de bu bağımlılığın verdiği yeni bir aşamaydı.

Türkiye'nin NATO'ya katılması ile birlikte, ABD'nin Türkiye'deki askeri gücünün sayısında artış başladı. NATO kapsamında olmayan çok sayıda ABD üssü açıldı. Bu üslerde ABD'nin askeri gücü bulunuyor ve birçoğuna Türk komutanların girme müsaadesi yoktur. Türkiye'nin bu şekilde ABD emperyalizminin denetimi altına girmesiyle birlikte, Ortado-

ğu ya yönelik çabalara da yoğunluk verildi. Türkiye'nin öncülüğünde daha sonra adı CENTO olan Bağdat Paktı kuruldu. ABD bir yandan Türkiye'yi NATO içerisine alırken, diğer yandan CENTO ile Ortadoğu'ya yönelik çabalarını gerçekleştirecek bir konumda tutuyordu.

1980'li yıllara doğru gelindiğinde Türkiye'nin NATO içerisindeki önemi daha da arttı. NATO'nun Ortadoğu'ya yönelik girişimlerini gerçekleştirmek için Türkiye'ye verilen rol arttığı gibi, Türkiye de bu rolü gerçekleştirmek için yoğun çaba içerisine girdi.

Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi ve bunun Kuzey Batı Kürdistan üzerindeki Türk egemenliğine son verecek bir gelişme içerisine girmesi, emperyalizmi yeni önlemler almaya itti. NATO'nun Güneydoğu kanadı olarak adlandırılan Türkiye'nin sağlam olarak elde tutulması, emperyalizmin Ortadoğu'daki varlığını da yakından ilgilendirmektedir. ABD emperyalizmi başta olmak üzere NATO güçleri, Türkiye'yi Ortadoğu bekçiliği için ödenen beri hazırlamaktaydılar. NATO'nun sayı olarak ikinci büyük ordusuna sahip olan Türkiye bu rolü iyi oynamaya elverişli bir konumda da bulunuyor. 1979 yılında İran'da Şahlık'ın yıkılması Türkiye'nin bekçilik rolünü daha fazla öne çıkarmıştır. Şahlık'tan boşalan yeri dolduran Türkiye, NATO için bölgede vazgeçilmez bir konuma gelmiştir.

Kürdistan'da PKK önderliğinde yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi, Türk sömürgecilerinin bölgede istedikleri gibi at koşturmalarına imkan vermemektedir. Kürdistan'da yükselen mücadele bölge halklarını önemli bir tehlikenin de korumaktadır. NATO'nun askeri, ekonomik ve siyasi desteğine rağmen Türk Devleti, istediği gibi hareket edememekte; Kürdistan'da gelişen mücadeleyi hesaba katmak zorunda kalmaktadır.

NATO'nun, özellikle de 1980 askeri faşist darbesi ardından yeni üs alanları açtığı ve askeri güç konumlanmasını güçlendirdiği biliniyor. Bu yeni konumlanma, hem Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesine ve hem de Türk halkının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine karşı bir tehdit oluşturmaktadır. ABD'nin yakın zamanlarda açıkladığı planlara baktığımızda, bu tehditin boyutunun vardığı düzeyi görmek de mümkün. Planın esas halkasını, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırma çabalarının oluşturduğu bilinmektedir.

Muş ve Van'da yeni havaalanları ve askeri üslerin kurulma çabalarının hızlandırılması, Van'da yüzbinlerce kişilik bir ABD "emekliler köyü"nün kurulmak istenmesi, Türk ordusunun modernize edilmesi, son derece gelişmiş modern silahlarla donatılması vb. gibi gelişmeler, ABD ve NATO'nun yeni girişimlerinden bazılarıdır. Bu yeni konumlanma çerçevesinde NATO, dolayısıyla da ABD'nin bölgedeki çıkarları güvence altına alınmaya çalışılıyor. Bütün bu girişimlerin Türk halkının Devamı 15. sayfada

Metelokên Kurdi

Kevir piyên şevgeran dixapinin!..

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

DEVİRİMCİ MÜCADELEDE EDEBİYAT VE SANAT ETKİNLİĞİ ÜZERİNE

— VI —

Sömürgeci sistemin
Kürdistan sanatı
üzerindeki oyunları

Sömürgeci güçlerin Kürdistan müziği ve folkloru üzerindeki yozlaştırma, kendi ulusal kimliğinden koparma çabaları özellikle cumhuriyet dönemiyle birlikte yoğunluk kazanmıştır. Türk sömürgeci devleti Kürt ulusunun tüm ulusal gelişmesini yoketme planları yaparken, bunu çeşitli yöntemlerle yapmaktadır. Bir yandan hazır değerleri biraz revizyona uğratarak kendi malı gibi gösterirken, diğer yandan Kürdistanlı sanatçıyı Türk dilinde eser yapmaya zorlamaktadır. Bu durum ulusal bilince sahip olmayan ve biraz pohpohlama, biraz da maddi imkan temin edilince her kalıba sokulmaya hazır unsurların şahsında çokça görülmüştür. Mustafa Kemal, Kürdistan üzerinde Türk ulusal yayılmacılığını gerçekleştirirken sanatçıya el atmayı ihmal etmez. Kürdistan'da bu konuda yetenekli insanlarla bizzat kendisi ilişki kurar ve her yönteme başvurmakta geri kalmaz. Diyarbakırlı Celal Güzelses, bu konuda örnek gösterilebilir. Mustafa Kemal bu unsuru "Şark bûlbûlü" olarak adlandırır. Kendi içki ve eğlence sofralarında ona türkû söyler.

Kuşkusuz bu örnekler çoğaltılabilir. Altıyüz yıllık tarihinde sanat alanında hemen hemen doğru bir tek adım atamamış Osmanlıların bu konudaki zayıflıklarının sebepleri bellidir. Altıyüz yıllık Osmanlı tarihinde sayıları parmakla sayılan birkaç divan şairi, yine İtfi, Dede Efendi, Tamburi Cemil ve Hacı Arif Beyin dışında müzikte kayda değer bir isim yoktur. Bunların da gerek dönemlerinde, gerekse günümüzde kaç kişi tarafından istenerek dinlendiği ortadadır. Sanat, edebiyat ve kültürdeki bu sefalet, Osmanlı toplumunun üretim, yaşam, insan sevgisi vb. değerlere yaklaşımını göstermektedir. Gaspçı bir rejimin sanat ve edebiyatta kaydedebileceği gelişme bundan fazla olamaz.

Cumhuriyet dönemiyle beraber, Kürdistan folkloru ile birlikte Kürt müziği üzerindeki hırsızlık da yoğunluk kazanır. Türkülerin sözlerini Türkçeleştirerek kendi malı gibi piyasaya sürme bağlı başına bir çalışma olmuştur. Bugün Kürdistan halkının binlerce türkû bu şekilde söylenmektedir. Bu durum, kendi dinamizmi ile üretemeyen bir toplumun kopyacılık ve kalpazanlık gibi sanata yaklaşımını göstermektedir. Bugün, bir yandan Kürdistan müziği ve folkloru üzerinde bu yöntem uygulanırken, sanatçı olmaya aday insan üzerinde de ulusal özünden koparma çalışmaları devam etmektedir. Örneğin, birçok insanın tek çalışması Kürtçe türkülerin Türkçeleştirilmesidir. Türk devletinin radyo ve televizyon sürekli bunlara açık tutması Kürt

sanatını tamamen kendi malı durumuna getirme çabasından kaynaklanmaktadır. Basın, yayın ve kitle iletişim araçlarının bu şekilde kullanılması yanında Kürtçe müziğin yasaklanması ve cezaya tabi tutulması tabii ki Kürt insanının sanat çalışmasını tamamen engellemektedir. Bu yöndeki sömürgeci faaliyetler asimilasyon çalışmalarının bir parçasıdır.

“● Diyarbakır şivesiyle Türkçe konuşan Küçük Emrah ile Urfa şivesiyle konuşan İbrahim Tatlıses sanat alanında tam bir boşlukta yüzen, işsiz, eğitimsiz ve çaresiz gençliğe hitap etmek için ellerinden tutularak ortaya sürülmüşlerdir.”

Bugün, Türkiye'nin sanat merkezleri durumuna getirilmiş birçok alan vardır. Bunların dışındaki yerlerde sanat ve sanatçının pek yaşam koşulları bulamadığını görmekteyiz. Sanat ise tamamen ticari bir uğraş durumuna getirilmiştir. Sanat, topluma yapıcı ve ilerletici yönde bir adım attırmak için değil, eğlence sektörünün bir parçası olarak görülmektedir. Bu bakımdan sanat ve sanatçı da gazino ve pavyon içine sıkıştırılmıştır. Bu yolla ahlaksızlık meşrulaştırılmaktadır. Pavyon ve diğer eğlence sektörünün sahiplerinin onayı olmadan müzik ve folklor pek mümkün değildir. Bu çirkin oyunlara alet olmak istemeyenler sanat çalışmalarından koparılma durumuyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Sanatçılar kendi ulusal, sınıfsal gerçekliğinden koparılıp para, şöret, vb. amaçlar peşinden koşturulmaktadır ki, para ve şöret karşılığında kendilerine küfretmek bile mümkündür. Kuşkusuz bu artık sanat değildir. Sanat adı altında toplumun bu yönlü ihtiyacını giderirken toplumu daha da düşürmek için sistemli olarak sürdürülen bir faaliyettir.

Türk sömürgeciliği, Kürdistan halkının sanat, edebiyat ve kültürel değerlerine yaklaşırken, onu direkt olarak reddetmez. Bunun iki sebebi vardır: Birincisi; örneğin, müzik ve folklor da değerlerimizle yarışacak, onu reddedip bir alternatif sunacak birliğime sahip değildir. İkincisi, binlerce yıllık Kürdistan toplumunun duygu, düşünce ve özelemlerinin somut bir ifade ve halkımızın yaşamının bir parçası olan müzik ve folklorumuzu yadsıması mümkün değildir. Türk sömürgeciliği, cumhuriyetle birlikte Osmanlı dönemi sanat ve edebiyat geleneğinde değişiklik yapmaya yöneldiğinde Türk toplumunun bu alandaki zayıflığını görmüştür. Kürdistan folkloru, her insanın duygularını etki altına alabilecek güçtedir. Bu durumda TC sömürgecileri bu folklor zenginliğini kendi "uygarlıklarının" bir parçası gibi gösterme politikası yürütmüşlerdir. Bir yandan Batı kapitalizmine özgü olan dans motiflerini topluma ege-

men kılmaya çalışırken, diğer yandan folklor değerlerimizi kendi malları gibi görmüşlerdir. Bugün TC adına birçok uluslararası ödül alan oyunlar Kürdistan folklorunun parçalarıdır.

12 Eylül ve sanat

12 Eylül felsefesi, toplumsal yaşamın birçok alanı gibi, sanata da damgasını vurur. Daha önce

sanat ve edebiyat üzerinde var olan baskılar 12 Eylül faşist rejiminin iğbâsına gelmesiyle birlikte yoğunluk kazanır. Kişinin bütün insani değerlerden soyutlanarak tamamen terbiyeli bir maymun durumuna getirilmesi için eğitim askerileştirilir. Yaşam askerileştirilir, basın askerileştirilir ve tabii ki sanat da bundan fazlasıyla nasibini alır. "Devlet sanatçısı" adı altında Osmanlı saraylarının soytarısı, mizah unsuru olmuş eski dalkavukların aynısı bu dönemde ortaya çıkar. Cunta ile iyi geçinme ve insan kasaplarına övgüler dişme moda olur. Sanatçı ile birlikte sanat da düşer ve tamamen ortadan kaybolur. Dünyaca meşhur, düşünmüş kadınlar televizyon başta olmak üzere çeşitli basın ve yayın yoluyla halka gösterilir, bunlara ünvan ve maddiyalar verilerek generallere sunulur, bunların şahıslarında toplum düşürülmeye çalışılır ve önemli ölçüde de başarılıdır. Kendilerini beş para için satmaya her an hazır ve defalarca suçüstü yakalanmış bazı düşkünler askerî giysilerle örtünerek televizyon yoluyla rejimin övgüsünü yaparlar. Kendilerine sanatçı diyenler faşist Kenan Evren'i övme yarışına girerler. Resimde, şirde, müzikte bunlar çokça görüldü. Çoğu ülkede sanatçılar böylesi siyasi ve askeri baskılar döneminde de zindanlarda kanlarıyla özgürlük türkülerini yazarken, her yönüyle devlet "baba"sına bağlı olan çoğu Türk sanatçıları bu dönemde de onu zor durumda bırakmazlar. Daha önce siyasi sorunlara eğilen ve bu alanda bazı adımlar atanlar ya tamamen uşaklaşırlar ya da suya sabuna dokunmadan güncel aktüel konularla kendilerini tatmin ederler.

Faşist cunta ve TC'nin diğer etkili çevreleri sinema ve müziği içine düşürdükleri durumuyla, insanı örgütsüz, içe kapanık, kendi çok basit tutkuları ve iç güdülerinin yanısıra beş para etmez hayalleriyle başbaşa bırakırlar. Daha önce var olan arabesk müziği, ağlayıp sızlamayı ve kaderine küsmeyi bir erdem gibi işsiz-güçsüz ve çaresiz insanlara sunar.

Hitler Almanyası'nda olduğu

gibi, 12 Eylül Türkiye'sinde de birçok sanat eseri kara listeye alınır ve imha edilir. Bunun yerine geliştirilen sanatla toplumu örgütsüz bırakan, insanın tüm teslimiyetçi, boyun eğmeci ve kaderci yönlerini geliştiren, sömürü ve baskı düzenini meşru gösteren bir anlayış topluma hakim kılınır. Arabesk müziği dinleyip başını duvara vuran, sağını-solunu jilet ile doğrayan tip, 12 Eylülün yaratığı tiptir. Sanat ve sanatçı; savaş, mücadele ve birlik yolunu değil, meyhane yolunu göstermektedir. Ne var ki, "solcu" geçinen birçok sanatçı da Avrupa'da kendisini yalnız ve parasız hissedince düzene boyun eğerek bu kervana katılmıştır. Düzenin ileri gelenleriyle boy boy resimler çektirip onların yüzlerini ağartmışlardır. Daha önce birbirlerini yanlış anladıklarını söyleyerek kucaklaşmaktan geri kalmamışlardır.

Sinemanın kitleleri etkilemede oynadığı büyük rolün bilincinde olan faşist TC, porno filmler ve vurdu-lu-kırdılı karate filmleriyle çocuk yaştan başlayarak bütün gençliği özünden boşaltma çabasına girmiştir. En düşkün kişilikler TV ve basın yoluyla bol bol övülmüştür. Yaratılan kişilik, kendisini düşünen, düzene boyun eğerek sözümona yaşamını örgütleyen ve "gemisini kurtaran kapitan" kişiliğidir. İnsan düşüncesini sosyal, siyasi ve sınıfsal gerçeklere yöneltebilecek en ufak bir ses, bir görüntü dahi serbest bırakılmadığı gibi, insanların temel anlama aracı olan dildeki çoğu sözcükler bile, bazı durumlara çağrışım yapmaktadır gerekçesiyle, yasaklanmıştır.

Kuşkusuz böylesi bir baskı, işkence ve sömürü düzeni bunun dışında bir yolla gerçekleştiremez. İnsan gibi, düşünen bir varlığı düşüncemez duruma getirmek kolay değildir. Bunun bilincinde olan burjuvazi tamamen toplumun dışında kalmış kişilikler üzerinde spekülasyon yapma ortamı doğurarak insanların yıllarca en gereksiz şeylerle uğraşmasını mümkün kılmıştır.

12 Eylül, sanat olayını daha iyi anlayabilmek için bu dönemde özellikle ön plana çıkarılan bazı tiplerle daha yakından bakmak gerekmektedir. Bu tiplerin bir balon gibi şişirilmesi boşuna değildir. Çok geri siyasi gelişme ve kültür yapısına sahip bazı çevreleri ve insanları çok basit yöntemlerle yönlendirmek 12 Eylül rejiminin başvurduğu kurnazlıklarından biridir. Bugün Kürdistan gençliğinin büyük çoğunluğu "Türk sanat müziği ve batı müziği" şeklinde tanımlanan müzikle kolay kolay bağ kuramamaktadır. Zaten Kürdistan insanının ruhi şekillenmesi buna uygun değildir. Diğer yandan, Kürdistan müziğinin üzerinde oynanan oyun ortada olduğu gibi, Türk sömürgeciliğinin Kürt dili üzerindeki yasağı da bilinmektedir. Bu durumda Kürdistan gençliği başta olmak üzere bir bütün olarak halkın sanat ve müzik alanındaki ihtiya-

cına cevap vermek için seçilen yöntem, tam da sömürgeciliğin çıkarlarına göredir. Diyarbakır şivesiyle Türkçe konuşan Küçük Emrah ile Urfa şivesiyle konuşan İbrahim Tatlıses sanat alanında tam bir boşlukta yüzen, işsiz, eğitimsiz ve çaresiz gençliğe hitap etmek için ellerinden tutularak ortaya sürülmüşlerdir. İstisnasız bütün müzik, film, fotoroman ve diğer alanlardaki sanatsal faaliyetler, yine onların kendi deyimleriyle "kaderi kötü gariban" insanları ve bunların yaşantılarında garip olay ve tesadüfleri konu almaktadır. Bu iki unsurun yoksul aile çevrelerinden gelmesi ve piyangodan çıkar gibi paralı ve "şöhretli" bir yaşama kavuşmaları kültürsüz ve bilinçsiz gençlik içinde çok büyük yanlışlara ve temelsiz umutlara yol açmaktadır. Bu müzik ve filmlerle avunmak, insanın mantığını ve estetik görüşünü gerektirmeden içe sindirebilen, tamamen insanın geri özelliklerine ve yönlerine hitabeden bu olayla sarhoş olmak ne yazık ki amacına ulaşmıştır. Bu, sanata konu olan olaylar ve insanlar politika ve toplumsal gerçeklerin yanından bile geçmemiştir. Tamamen yoz, lumpen ve kişiliksiz bir yaşam ve bu yaşama uygun düşen bir sanat birbirini bulmuştur. Yüzbinlerce ve hatta milyonlarca insan kendi geri ölçülerine uygun düşen bir kültürü hemen hazmetmeye müsaittir.

Burada insanları çağdaş sanatın ulaştığı düzeylere çıkarma değil, sanatı insanların geri kültürel ve siyasi düzeylerine ve zaaflarına uyarılama olayı vardır. Bu unsurlar basın ve yayın yoluyla meşhurlaştırılmış ve herkesin bunlara sempati duyması için her türlü yöntem denenmiştir. Bu sanat sayesinde yüzbinlerce insan adeta hastalıklı bir ruh haliyle insanlıktan çıkarılmış, milyonlarcası uyuşup sarhoş hale gelmiştir. İnsanları temel siyasi ve sınıfsal sorunlardan uzak, kendi içine kapalı, örgütsüz ve umutsuz hale getirmenin bundan daha iyi bir yöntemi olamaz. Burada cehaletin ve karanlığın "güdü"nü görmemek mümkün değildir. Bu sanatın şekillendirdiği tip, sorumsuz, korkak, bencil, insan kişiliğinin basit ve düşkün tutkuların bir toplamı olarak gören acayip bir tiptir. Bu da faşizmin sırtına binecek kullandığı bir aletten başka bir şey değildir. Bunların şahsında insan ve dünya küçültülmüş ve adeta tanınmaz duruma getirilmiştir.

Bugün, milyonlarca insan bu "sanata ve sanatçılara" adeta birdin, bir inanç gibi sarılarak kendi gerçekliğini unutmaya çalışmaktadır. Bu tip sanat, gerçekleri bir türlü kabul edemeyen ve yaşam mücadelesinden korkan insanın sığındığı bir inzivadır. Kendi gerçekliğinden korkan insanların yaşamdan kaçışını 12 Eylül sanatında görmekteyiz.

DEVAM EDECEK

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Gorbaçov'un Küba gezisi ve SSCB'deki...

Baştaraf 10. sayfada
açığa çıkmamakla birlikte, belli ki kurumlaşmaya yöneliktir. Bürokrasiyi eleştiriyorum adı altında, aslında burjuvaziye aşırı dokunan proletarya diktatörlük aygıtı tartışmaya konuluyor. Sovyet tarihinin yeniden araştırılmasından kastedilen, dünya burjuvazisine biraz daha rahat soluk aldırabilecek oluşumlara ve özellikle günümüzdeki reformlara tarihsel bir temel bulmak içindir. Özellikle Buharin'e sarılınması bu nedendir. Bunlar, burjuvazi ile dünya çapında uzlaşmak için de yapılıyor. İngiliz emperyalizmi ve onun akıl hocası ABD bu konuda tatmin edilmek isteniyor. Bunun için de böylesi tarihsel bir araştırma içerisine giriliyor ve bazı hakların yeniden iade edilmesinden bahsediliyor, tarihteki aşırılıklardan, gaddarlıklardan ve sertliklerden bahsediliyor, ama bunların açıklamasının politik anlamı budur. Diğer yandan, artık bir ihtiyaç haline gelmiş olan daha geniş demokrasi geliştirilmek isteniyor. Ama bu da daha çok burjuva demokratlaşmasına ağırlık veren yönleri ile ortaya çıkıyor."

Üzerinde durmak istediğimiz diğer bir husus da, Sovyetler Birliği'ndeki ulusal hareketlerdir. Son birkaç yıl içerisinde ve özellikle de bir süreden bu yana SSCB'de birçok ulus peş peşe hak arayışı temelinde milliyetçi hareketlere yönelmeye başladı. Azeriler ile Ermeniler arasında süregelen çelişkilerin kanlı çatışmalara dönüşmesi, Estonya, Letonya, Litvanya gibi Baltık ülkelerinde milliyetçi istemlerin güçlenmesi ve son olarak Gürcistan'da baş gösteren gösteriler ve olaylar, SSCB'de halklarda yaşanan huzursuzluğun dışa vuran görüntüleridir. 70 yılı aşkın bir süredir varolan SSCB'de halkların günümüzde milliyetçi rüzgarlara daha fazla kapılmaya başlamalarının kuşkusuz çeşitli nedenleri vardır. Prestroika ve Glasnost, bu huzursuzluğun daha fazla ortaya çıkmasına yol açmakla birlikte, milliyetçi akımların güçlenmesini sadece son birkaç yılda yaşanan gelişmelerle izah etmeye kalkışmak yetersiz bir durum olur.

Oysa, bu akımların özellikle de bugün gelişmesinin temelinde yatan nedenler daha farklıdır. Bu konuda PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaş şöyle diyor: "Uluslararası alanda uygulanması gereken enternasyonalizmin baştan beri

yetersiz oranda uygulanması ve bunun aşırı bir biçimde Sovyetler'deki sosyalizmi kurmayı esas alan, giderek de Rusya ulusu etrafında geliştirilen federasyonun ayakta kalması için, bütün komünist hareketi bu yönde seferber etmeyi amaç edinen bir politikanın geliştirilmesi bugünkü milliyetçi hareketlerin doğuşunun da kaynağını oluşturuyor. Başlangıçtaki kaçınılmaz olan bu yaklaşımın giderek bir gereklilik olmaktan çıkmasına rağmen, gerekli devrimci dönüşümün yapılmaması, ister büyük ister küçük ulusları bir hak arayışına ve giderek milliyetçiliğin güçlenmesine götürüyor." Demek ki SSCB'deki halkların hareketlenmesi öyle kendiliğinden, birdenbire ortaya çıkmış olaylar değil. Olayların boyutunun aşırıya varılmasında ve yer yer anti-sosyalist bir karaktere bile bürünmesinde emperyalizmin kışkırtmalarının da etkisi inkar edilemez. Emperyalizm direkt ve dolaylı yollardan SSCB'deki milliyetçi cereyanları güçlendirip, sosyalizmi geriletmeye büyük çaba harcıyor. SSCB'yi ziyaret eden emperyalist yöneticilerin insan hakları görüntüsü altında, rejim karşıtları ile görüşüp açık destek vermeleri, bu kışkırtmanın açıkça yürütüldüğüne gösterilebilecek örneklerdir.

SSCB'nin bu konudaki tutumunun da, dünya burjuvazisini rahatlatmaya yönelik girişimler yürümesine takıldığını belirtiriz. Emperyalist çevreleri bu konuda rahatlatmak için, Glasnost burada da sonuna kadar uygulanıyor.

SSCB tarihinde ilk kez Yüksek Devlet Parlamentosu'na (Prezidyum) seçilecek temsilciler için seçime gidildi. Seçime Komünist Partisi adaylarının yanı sıra, diğer kesimlerden adayların katılması da sağlandı. Seçim sonuçları açıklandığında, Komünist Partisi'nin adaylarının %50'ye yakın bir kesiminin seçilemediği görüldü. Bunların yerine Parlamenta Komünist Partisi'ne aday olmayan üyeler seçildi. Bu üyelerin çoğunun da milliyetçi eğilimler taşıyanlar olması ilginç bir gelişme oldu. Gorbaçov, seçim sonuçlarına ilişkin olarak yaptığı açıklamada bu sonuçların Prestroika ve Glasnost'un halk tarafından desteklendiğinin bir kanıtı olduğunu söyledi. İç politikada SSCB'de yeni bazı ögelerin geliştirilmek istendiğinden bahsedebiliriz. Esas olarak, seçim sonuçlarını da bu

yönelim çerçevesinde değerlendirilmek gerekmektedir. Abdullah Öcalan yoldaştan bir pasaj aktararak, bu konuyu biraz daha açmak istiyoruz: "İç politikada geliştirilmek istenen açıklık ve demokratikleşme ne anlam ifade ediyor? Burada kapitalist ögelere biraz daha rahat nefes aldırılmak isteniyor. Arzulanan, demokrasiyi devrimci temellerde derinleştirme değil, ekonomik alanda özel mülkiyeti biraz daha genişleten, bireysel ekonomik faaliyetlere daha fazla özerklik veren, bunun için de üst yapıda bir açılma gereği duyan bir politikadır. Yani, bu konuda da bir sağa açılma, burjuva demokratlığı yapma gibi bir durum söz konusu oluyor."

Bütün bu değerlendirmelerden sonra SSCB'deki durumu nasıl değerlendirmek gerekir? Gorbaçov yönetiminin bugün sosyalizmin sorunlarını açmak için temel aldığı yaklaşım nedir? Gelecek SSCB açısından ne gibi değişikliklere meydan verecektir? Sosyalizmin SSCB'de temel alması gereken yaklaşım nedir? Son olarak, bu gibi soruları kısaca da olsa cevaplandırmak istiyoruz.

Gorbaçov yönetiminde kendisini açığa vuran en önemli özellik, sosyalizmin mevcut sorunlarını devrimci bir tarzda çözüme götürme değil, sağa kaymadır. Bu son yaşanan gelişmelerle birlikte daha da açığa çıkıyor. Dışta emperyalizmle uzlaşmalara bel bağlarken, içte de kapitalist ögelere ve özelliklere nefes aldırılarak bir sonuca varılmak isteniyor. Gerek 27. Kongre'de ve gerekse de geçtiğimiz yıl yapılan Parti Konferansı'nda köklü reformlara gitme kararı alındı. SSCB'deki sorunlar reformlarla ağırlamak isteniyor. Oysa bugün Sovyetlerin devrimlerle kendini geliştirme olasılığı daha yüksek. Sovyetlerdeki sosyalizmin kendini yenileme olanakları tükenmemiştir. SSCB'nin gerek iç politikada ve gerekse de dış politikada kendisini yenilemeye ihtiyacı vardır. Sovyet halkının Proletarya demokrasisi temelinde demokrasiye kavuşturulmaya ihtiyacı olabilir. Bunun için de halka daha geniş bir açıklık içerisinde sorunları tartışma imkanının açılması gereklidir. Ülkedeki bürokratizmin halkın insiyatifini körelttiği, girişimi zayıflattığı da bir gerçektir. Bütün bu sorunların aşılabilmesi için SSCB'nin tarihi ve güncel durumu ile tartışılması ve tüm halkın da bu tartışmalara katılması, doğru devrimci dönüşümleri sağlamak

açısından gereklidir. Tabii, bütün bunlar geliştirilirken, sağa düşülmemesi, devrimci çizginin sürdürülmesi büyük öneme sahiptir. SSCB'nin böylesi bir düzeyi tutturmak için yoğun tartışmalara tanık olduğunu görüyoruz. Bu bile, SSCB'de doğru yaklaşımın geliştirilmesinde ısrar eden kesimlerin olduğunu gösteriyor. Reformların beklenen sonuçları vermemesi, yeni yaklaşımları daha fazla gündemleştirecektir.

Yazımızı PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaştan yapacağımız bir alıntı ile sonuçlandırmak istiyoruz: "Buna tak-

40 yıllık Saldırganlık...

Baştaraf 13. sayfada
çıkarları ile yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi yoktur.

Türk halkı, işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarları temelinde NATO'ya sokuldu, Kore'ye asker olarak gönderildi. Bugün de, emperyalist tekellerin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda, başta Kürt halkı olmak üzere, bölge halklarına karşı savaştırılıyor. Türk halkının çıkarı, NATO'nun istediği tarzda savaşlara girmekte değildir. Türk halkının çıkarı, NATO'ya ve işbirlikçi tekelci burjuvazisine karşı Kürt halkı ve bölge halkları ile dayanışmayı yükseltmektedir.

Türkiye'de sayıları giderek artan ABD üs ve askerinin Türkiye halkı için de ciddi bir tehlike oluşturduğu açık olan

"Ellerime kelepçe...

Baştaraf 6. sayfada
tikte de ifadesini buluyor. Sovyetler Birliği'nin güçlerini Afganistan'dan çekmesi, Filistin sorunundaki yeni gelişmeler vb. bunun örnekleridir. Bu çerçevede önmümüzdeki dönemde bize de bazı önerilerle gelinebilir. "Ortalığı karıştırmaktan vazgeçin, biz sizi de düşündük; halkınızın ulusal ve kültürel kimliğinin yok olmasına karşılık; silahları bırakın ve Türk devletini yola getireceğimiz günleri bekleyin" denilebilir. Olur mu olur. Ancak biz bir halkız. "Caretta caretta" türü kaplumbağalara ya da Kelaynak kuşlarına gösterilen yaklaşımın halkımıza gösterilmesini kabul edemeyiz. Türk devleti kendi rızasıyla Kürdistan'ı terkederse ne ala. Ama Kürt insanının çok iyi tanıdığı Türk devletinin buna yanaşmayacağı açıktır. Bağımsızlık ve özgürlük ihvan edilemez, zorla alınır.

6. İkinci Enternasyonal'in akıbetine ilişkin çağrıştırmaların yanlış olması en büyük dileğimdir. Ama eğer bu anırtırma doğruya yakınsa, günümüzde yeni bir "Ekim Devrimi"ne gereksinim duyulduğunu söyleyeceğim. Hiçbir proleter devrimi özü itibarıyla ulusal bir nitelik taşımaz. Kürdistan Devriminin karakteri de bu olacaktır. Ancak günümüzün koşulları dikkate alındığında Kürdistan Devriminin enternasyonalist karakterinin daha açık ve daha yoğun bir nitelik kazandığı görülebilir. PKK önderliği, günümüzde marksizm-leninizmin devrimci özünü temsil eden, onu somut koşullara indirgeyen ve zenginleştiren başlıca önderliktir. Esasında başından beri tarihsel rolüne uygun davranmaktadır. Ben sloganlardaki "ulusal" sözcüğünün çıkarılmasını önereceğim. "Ulusal Önderimiz" tanımlaması, liderliğin içeriğini daraltmaktadır. Zaten bu sözcük bir fazlalıktır. Devrimin ulusal karakterini sembolize eden bir anlamı da yoktur. Aynı şekilde ideo-

tik bir reform dönemi de denilebilir. Belki Gorbaçov için de henüz her şey söylenmiş değil. Bunları bir yöntem olarak yürütmek durumundadır. Bu yaklaşımın başarısızlığı, yeni bir çözüm de gündeme getirebilir. Ya da, bu gelişmeler karşısında Gorbaçov, kendisini düzelterek sık sık politik değişiklikler yapar. İster şu yaklaşım, isterse de bu yaklaşım olsun, hepsinde de sosyalizme yaratıcı yaklaşım, esastır. Devrim öncesi devrim esnası ve devrim sonrasında gelişmeler, ancak sosyalizmin yaratıcı uygulanması temelinde yaratılabilir."

bir durumdur. Bu tehlikenin bertaraf edilmesi, emperyalizmin has uşakları Evren-Özal kliğinin başını çektiği burjuva iktidarının yıkılması ve demokratik halk iktidarının kurulması ile mümkündür. Türk halkının iktidara gelmesi, bölge halklarını da NATO gibi saldırgan bir örgütün tehlikelerinden koruyacaktır. Daha doğrusu, NATO'nun bölgedeki kolu kanadı kırılacaktır.

NATO, 40. yılına yeni egemenlik alanları kazanma arzusu ile giriyor. NATO Genel Sekreteri M. Wörner'in söylediği gibi, NATO hiç de barışın savunucusu değildir. NATO varlığı ile savaşları körükleyen bir kaynaktır. Barış, ancak bu savaş kaynağının kökten kurtulması ile dünyamıza egemen olabilir.

lojik mücadelenin içeriği de buna bağlı olarak gelişmelidir. Sorumluluk ağırlaşmıştır.

7. Başka bir nokta üzerinde önemle durmak istiyorum. Kürdistan'da gelişen devrimci savaşta ciddi kayıplar verilmektedir. Verilen kayıpların nedeni, kanımca savunma mantığının kırılmamasıdır. Gerilla gerektiğinden fazla savunma konumunda kalmakta, gerektiği gibi saldırıya geçememektedir. Düşmanı arayıp bulmak ve düşman güçleri yıpratma savaşı ile eritmeye çalışmak gerekirken, düşmanla karşılaşma önemli oranda tesadüflere bırakılmaktadır. Direnme ruhu aynı direnme ruhudur; arttığı söylenebilir fakat eksildiği söylenemez. Buna en küçük bir itirazım bile yoktur. Yine de direnme ruhu kazanma ruhuna dönüşmedikçe veya onunla bütünleşmedikçe, savaşa yeni boyutlar kazandırmak da zor olacaktır. Bu temelde sloganlarımızın bile değiştirilmesi gerektiğine inanmaktayım. Örneğin "direnmek yaşamaktır" sloganı şimdiki devrimci savaşta gerillaya yön vermek ve hedef belirlemekte yetersiz kalmaktadır. İçeriği üzerine biraz derinliğe düşünlürse, bu sloganın savunma ağırlıklı bir slogan olduğu anlaşılabilecektir. Eskiden koşullar farklıydı. Binlerce yıldan beri köle olarak yaşayan bir halka, zulüm ve zorbalığa karşı direnmesini öğretmek gerekiyordu. Bu halk köleliğe boyun eğmeyi terk etmeli ve her şeyden önce, gözleri önünde imha edilmek istenen kutsal değerler uğruna gerektiğinde ölmesini bilmeliydi.

Şimdi durum değişti. Şimdi kazanmak için savaşılacaktır. Ölmek mücadeleye fazla bir katkıda bulunmamaktadır. Her gerilla düşmana on-yirmi kat darbe indirmeden adını kayıplar listesine yazdırmamalıdır. Sloganlarımız zafer kazanmayı şart koşan sloganlarla değişmeli ya da desteklenmelidir.

Cephe birliklerini örgütlemeye görülen yanlış...

Baştaraf 12. sayfada
örgütlenirilirip pratiğe sokulmasının ardından adım adım geliştirilebilir, geliştirmelidir.

Cephe Birlik faaliyetlerinde kaçınılması gereken bir diğer yanlış eğilim de, Cephe faaliyetlerinin kendine özgü kurallarının özünü kavramamaktan dolayı, sanki ilkesiz, herkesin içinde istediği gibi yer alabileceği, her istediğini savunup uygulayabileceği şekilsiz, kuralsız, disiplinsiz bir örgütlenmiş gibi ele alınmasıdır. Oysa Cephe kendine ait örgütlenme esasları, tüzüğü, disiplini ve kuralları olan bir örgütlenmedir. Cephe üyeleri kuralları güçlü kavrayıp o çerçevede hareket etmek zorundadırlar. Cephe Birlikleri iç tüzük kuralları temelinde faa-

liyet yürütmeli, saflarını arındırmalı, düşmanın ve çeşitli ottonomici, reformist anlayışların sızma çabalarına karşı uyanık olmalıdırlar. Cephe faaliyetlerinde de sınıf bakış açısı yitirilmeden hareket edilmeli, devrimin temel güçleri bu örgütlenmenin esas zemini olarak ele alınmalı, bağımsızlık çizgisi egemen kılınmalıdır. Bütün bunlara dikkat edilmezse, Cephe ulusal kurtuluş mücadelesine ve öncüsüne hizmet eden bir platform olmaktan çıkar ve düşmanın ulusal kurtuluş mücadelesini ve önderliğini boğmada yararlandığı bir zemine dönüşür.

Cephe Birlik faaliyetlerinin örgütlenmesinde içine düşülen irili-ufaklı daha birçok yanlış anlayış ve yetmezlikten

söz etmek mümkündür. Ancak ana hatlarıyla yukarıda belirtilen yetmezlikler en belirgin ve ciddi olanlarıdır. Bu ve diğer yetmezliklerden arınmak, her şeyden önce Cepheyi güçlü kavramak, Cephe programı, birlik programları ve tüzüğünü özümsemekten geçmektedir. Çünkü yetmezliklerinin temel kaynağı eğitim yetersizliğidir. Bu giderildiğinde ve güçlü bir çabayla örgütlenme faaliyetlerine yönelindiğinde eksiklik ve yetmezliklerin aşılmaması sağlanabilecektir. O halde, yeni dönem hedeflerinin üzerine yürürken, Cephe örgütlenmesini güçlü sağlayabilecek yetkin eğitim, bilinç ve pratik uygulama yeteneğine kavuşmak için çabalar yoğunlaştırılmalıdır.

LI LIBNANÊ NEWROZ BI MÎLÎTANÎ PÎROZ BÛ

Destpêk di rûpela dawî de

dianin pêşiya çavan. Tevli dirûşman û dengê klaksiyona tomoşîlan (pipikên tomoşîlan), girsên gel şanî kirin, ku di bin alên PKK-ERNK û ARGK de, ci- vateka gelêrî ya çawa diafrînin. Ra- stîyeka neteweyekî, ku radipere, bi hemû zindebûnên xwe ve, danin pêşiya çavan.

Piştî ku girsên gel cihen xwe girtin, dora seet 13.00'an, bernamêya piroz- kirina cejna Newrozê destpêkir. Agirê ku li pêşiyê hatibû pexistin, agirê ser- hildana Newrozê dani zimên. Bêhtirî 1.000 kesî, bi yek carê rabûn ser xwe û dirûşmên nola, "Bijî Newroz!", "Bijî serok APO!" û "Bijî PKK!" bangin. Paşê keliyê ji bo biranina şîhidan, li silavê hat rawestandî. Herkesek bê tê- vedan li şîpya bû û hemû kulmên destê rastê li bani hatibûn guvaştin. Dimen, kin û nefretê li hemberê dijminan dani zimên. Piştî ku bernamê bi Kurdî û Erebi hate pêşkêşkirin, koma stranan cihê xwe girt. Hinde xoşxaneyên li ser naveroka rojê hatin xwendin. Paşê me- saja Sekreterê Gelemperîya PKK rêhe- val Abdullah Ocalan, bi Kurdî û Erebi hate xwendin. Girsên gel, bi di- rûşmên nola "Bijî serok APO!", girê- dana xwe bi diwari anin zimên û danin holê ku bi her awahî wê xwedî li Pê- şengê xwe derkevin. Pîveka şahiyê hev- qasî bilind bû, ku mirov nekaribe bine zimên.

Cihê Newrozê di diroka gelê me de, maneya serdemi ku tevgera Partiya me daye Newrozê, berxwedana rêheval Mazlum a roja 21'ê Adarê 1982'an, damezirandina ERNK, buyera qehre- manîya netewî û berxwedana rêheval Egid, maneya Newrozê û rastiya New- rozê di rojên me de, pêşveçûnên ku vê rastiye afiradiye, koçberên rojenin ên têkoşîna me ya rizgariya netewî û dela- met û karguzariyên me, bi axafeka rê- zani hatin şîrove kirin. Axaf bi bangina dirûşman, dihat xurtkirin.

Gelek hêzên dost u şoreşger, tevli şadimaniya Newrozê bûbûn û mesajên xwe pêşkêş kirin. Mesaj bûn nimû- neyên hevkarîyeka xurt, bûn simbola yekitiya têkoşîna hêzên rizgariya ne- tewî yên herêmê. Paşê mesajên komi- teyên ERNK ji Botan, Mêrdin, Dêr- sim, Serhedan û mesajên berpirsiya- riyên ERNK li Ewropa û Libyayê, me- saja şagirtên Akademiya Mahsum KORKMAZ hatin xwendin. Bi xwen- dina van mesajên, dilên pêşmergeyên li çîyan, karkerên li derveyî welat û gelê me yê li çar aliyên Kurdistanê gihan hevûdu û eynî his û armanc yekitiyeka netewî damezirandin.

Pîroziyên Newrozê li bajarê Ankara

Cejna me ya berxwedana Netewî Newroz, li bajarê Ankara, bi pêkanîna du livbaziyan hat piroz kirin. Şeva 26'ê Adarê 1989'ê, dilxwazên ERNK, "molotof kokteyl"ekê avêtin ban- keyekê. Herweha tankereka avê ya dewletê ji hat şewitandin.

Welatperwer, "molotofkokteyl" avê- tibûn "Türkiye İş Bankası" liqê taxa Keçioren. Piştî peqinê, panik û xofeka mezin li derdorên buyêrê birêve ket. Zîrar û ziyaneke mezin giha bankê. Her di wê demê de, livbaziyeke ji li taxa Mamak-Gölveren çêbû. Di vê livbaziye de ji, tankereka avê bi tevayî hat şewi- tandin. Li cihê herdu livbaziyan jî, be- lavokên bi imzên ERNK en li ser New- rozê, li şûn hatin hiştin.

Roja dîv re rojnameyan li ser livba- zîyêkê nûçe belavkirin, lê ne nivisan- din, ki ev livbazi pêkanibû. Li ser livba- ziya duwemin, ji bîni ne nivisandin. Lê rojmaneya "Ulus", ku li Ankara derdi- keve, livbaziyan jî manêşetê da û her- weha belavkir, ku ki van livbaziyan pê- kanibûn.

Lîva polisên Tirkên gelek interesant

Komeka muzikê, ku ji başûrê- rojavaye Kurdistanê hatibû, bi xoşxane û stranên şoreşgerî, şahî gihand bilin- dahiyê. Koma folklorî ya bi navê **Koma Karker** û koroya zarokan, bernamê xurtîr kirin. **Koma Serkevîtin**, bi go- vendên ji çar aliyên Kurdistanê, keliyên neyin ji bir kirin, bi beşdaran dan nasin. Di bernamê de şanoyeka bi nave "Bi navê gel" hebû û ev şano naveroka ber- namê xemiland. Şano bi şeweya çar perdeyan hate şanî kirin. Li bajarên Kurdistanê berdewamkirina "intilada dani zimên û eşkere dikir, ku bi jiyana geleki zinde, dijmîn jar û melisî dibe. Êrişên herifandinê yên gel li diji dijmîn, berxwedana hevpare ya destkaran, kar- keran, jinan û ciwanan dani zimên. Tengezariya dijmîn û di dawiyê de seri- hildan û raperîna gel, bi vê raperîne dijmîn digihe encama ku maf kiribû... Şanoyeka wusa, hemû kesên di ewyanê de rakiribû piyan û bê rawestî dirûş- mên serfiraziyê dihatin bangkirin.

Di dawiyê de, **Koma Serkevîtin** disa helbest û stranên şoreşgerî pêşkêş kir. Şadimani bi kilam û govenda serpeha- tinê, "APO hate Hilwanê" dawî bû. Hemû beşdaran ku hatibûn piroziya cejna Newrozê ketin çengên hevûdu û dest bi govendê kirin. Herweha bê sek- nandin dirûşmên xwe çingîni didan. Piştî dawibûna şevê girsên gel, tevli he- valên parastinê, kom bi kom vegeriyan cihên xwe. Şeva Newrozê li bajarê Bar- liasê, bi riheki şoreşgerî û bi têkilîbû- neka baş çêbû. Şahî, moral, bizmît (di- siplin) û bernamêyeka dewlemend he- bûn. Ev şev, bû livbaziyeke ku bi mili- tani biserket. ■

Koma Serxwebûn, hozan Dijwar, ho- zan Xebat, hozan Armanç, hozana Bêrivan û Koma Nûjin, di şevê de birê muzikê pêşkêş kirin. Komeka zarokan û ji bajarê Stavanger jî komeka mezin, govendên cure-cure leyistîn. Bi axiftîna konevani, naveroka rojê û pêş- veçûnên li Kurdistanê yên dawiyê hatin nîrxandin. Filmeka video, li ser jiyana komeka pêşmergeyan li êrdima Botanê, hat şanî kirin. Herweha şanoyek jî hat pêşkêş kirin. Xebatên mêtîngeran ên ji bo helandinê (asimilasyonê) û sîxur ki- rinê, naveroka şano avadikiran. Berna- meya şadimaniyê bi kilam û govenda "APO hate Hilwanê" dawî bû, ku ji aliyê **Koma Nûjin** dihat xwendin.

Pirozîkirina cejna Newrozê, bi şa- hiyeka herî mezin, bi çepik kutandinên dijwar û tevli dirûşmên awazî derbas bû.

Liege-Belçika: Li bajarê Liege cara yekemîn bû, ku şeveka Newrozê dihat piroz kinn. Nêzîkî 700 welatparêzên Kurdistanê, tevli şeva pirozîkirina cejna Newrozê bûbûn. Şeva Newrozê roja 26'ê Adarê 1989'ê çêbû û bi giranî, girsên nuh hatibûn cejnê.

Ji ber ku bernamêya şadimaniyê herî dewlemend bû û cara yekemîn bû, ku li

Şevên Newrozê yên Yekîtî, Berxwedan û Serîhildanê

Oslo-Norveç: Roja 19'ê Adarê 1989'ê, li bajarê Oslo, cejna Newrozê hat piroz kirin. Herçiqasî kedkarên Kurdistanê yên li vî welatî, gelek belav in ji hevûdu jî, disa ji 400 kes beşdari şadimaniya cejna Newrozê bûn.

Şev, bi silava ji bo şehîdên şoreşê destpêkir. Bernamê bi pexistîna mu- man jî aliyê komeka ji 20 kesan berde- wam kir. Koma stranan a zarokan,

vi bajari şevêk dihat çêkirin, herweha hejmara beşdaran bilind bû, şahiyeka mezin xwe birêvexist û posideyên gewre li şûn hatin hiştin.

Bernamêya şevê, bi programeka tay- betî a li ser naveroka Newrozê, destpê- kir. Şeweyên muzikê û hejmara hoza- nan zehf bûn. Ev jî şeva Newrozê ren- gin kirin û bûn hima şahiyeka mezin. **Koma Serhed, Xelil Xemgin, Dilgeş, Tîrêj, Zozan, Şemdin, Koma Amed** û herweha ji Belçika, Almanya Rojava û Hollanda jî hinde komên muzikê, bi rêzê bernamêyên xwe pêşkêş kirin. Bi giranî stran, helbest û xoşxaneyên ge- lîrî, şoreşgerî û berxwedanê hatin xwendin. Bernamêyên muzikê, tevli kutana çepikan û bangina dirûşman derbas bû. Bernamê, xwediyê birekî govendî jî bû. **Koma Serhed** ku ji Pa- risê hatibû, komên govendê yên ji Bel- çika û Almanya Rojava, leyistokên ba- bêtî bi jêhatibûn pêşkêş kirin. Şanoyek jî, li ser pişange kirina leyistokên dagir- keran ên li diji têkoşîna me ya rizgariya netewî, hat pêşkêş kirin. Naveroka Newrozê û pêşketinên politîkî jî, bi axiftînekê hatin ronahî kirin.

Piroziya cejna Newrozê, bi kilam û govenda serpehatinê "APO hate Hil- wanê", bi şahiyeka mezin dawî bû.

Bonn-Almanya Rojava: Roja 25'ê Adarê 1989'ê, bi tîkiliya nêzîkî 2000 kesan, cejna Newrozê li paytextê Al- manya Rojava bajarê Bonnê hat piroz kirin.

Di şeva yekîtî, berxwedan û serhil- danê de bernamê, bi silava ji bo şehîdên şoreşê gêtî û şoreşa Kurdistanê dest- pêkir. Paşê bi govend û muzikê doma. Di birê şano de, pêşveçûna têkoşîna me ya rizgariya netewî û kompoyên dagir- keran ên li diji vî têkoşînê, hatin şanî kirin.

Axiftînekê politîkî jî, li ser naverok û pêwistiya cejna Newrozê hat pêşkêş ki- rin. Rewşa Kurdistanê, têkoşîna me ya rizgariya netewî ku pêşvedîçe û kom- ployên dijmînan hatin ronahî kirin.

Piştî ku hat daxweyan kirin, ku agirê serxwebun û azadiyê sal bi sal gurtir dibe û Newroz li ser vî bîngehê tê pi- rozkirin. rewşa têkoşîna pêşmergeyên ARGK û şerê ku li tevîya Kurdistanê bilind dîkin, bi şeweyeka fireh hat eş- kere kirin. Pênc-saliya damezirandina ERNK, maneya şehadeta rêhevalên Mazlum û Mahsum ji bireka axiftîne bûn. Di dawiyê de, li ser pêwistiya sala 1989'ê di têkoşîna me de, hat rawe- standin.

Şev, tevli dirûşmaya "Bi can, bi xwin, em bi te re ne ey serok!" û bi govenda "APO hate Hilwanê" dawî bû. ■

Pîroziyên Newrozê

yên 21'ê Adarê

Karker û kedkarên ji Kurdistanê yên welatparêz, ku li welatên Ewropî dimi- nin, bi serbilindî û şahiyeka mezin, bi şeweyeka dorfireh û tund, roja berxwe- dan, yekîtî û serhildanê-Newroza sala 1989'ê piroz dîkin. Ji alîkî li hemû ba- jarên Ewropê yên ku li wir gelek Kurdi- stani hene, bi şeweyeka sazendi şev û şadimaniyên cejna Newrozê tînan amade kirin û li ser vî bîngehê Newroz tê pi- rozkirin, ji aliyê din jî roja 21'ê Adarê, ku mejûya roja Newrozê ye, gelek xwe- pêşdan û mîtingên bi meşalan (çîreyan) hatin çêkirin. Vê salê cara yekemîn Newroz, roja 21'ê Adarê, bi şeweyên renga-reng hate piroz kirin. Hinde ji van piroziyan, ku agahî li ser wan gi- hane rojnameya me, ev in:

Nürnberg: Bêhtirî 100 kedmîzen ji Kurdistanê yên welatxwaz, di nava na- venda bajarê Nürnberg Almanya Ro- java de, xwepêşdaneka bi pexistîna çî- reyan çêkirin.

Duisburg: Newroz, roja 21'Adarê, bi amadekirina civînekê hat piroz kirin. Bêhtirî 100 kesan tevli civînê bûbûn. Di piroziya li Duisburgê Almanya Ro- java de, piştî civînê, bernamêyeka çanda netewî jî hat pêşkêş kirin.

Koln: Yekîtîya Jinên Welatparêzên Kurdistan-YJWK, bi tîkiliya 35 enda- men xwe, li pêşiya balyozxana Tirkên li bajarê Koln Almanya Rojava, xwepêş- daneka protestoyê pêkani. Bi pêkanîna vî livbaziye, Newroz hat piroz kirin. Bili xwe-tevdana polîsan, livbazi ne- kari be rawestandî. Piştî livbaziye, liv- bazîkar bi hevve vegerin komela YKWK û piroziya cejna Newrozê domandin. Di komela Yekîtîya Karkerên Welatparêzên Kurdistan-YKWK de, bernamêyeka çandî birêvê xistin.

Frankfurt: Bi amadekirina rêveçû- neka bi çîreyan cejna Newrozê roja 21'ê Adarê li bajarê Frankfurt Alma- nya Rojava hat piroz kirin. Nêzîkî 150 Kurdîstani tevli rêveçûnê bûn. Reve- çûn bi şahî û serkeftîni pêkhat. Bi ar- manca hevkarîyê, rêxistinên bi navên EKÎM, Toplumsal Kurtuluş û Dev-Sol jî, hinde endamên xwe şiyandibûn rê- veçûnê.

Göppingen: Li bajarê Göppingen Almanya Rojava, nêzîkî 130 welatpa- rêzên Kurdistanê, cejna Newrozê bi re- veçûnêka bi çîreyan û mîtingekê piroz kirin. ■

KRONOLOJIYA DÎROKA KURDISTAN

Kurdistan niştîmanî Kurdistan e, ku kêşora Asiya bi kêşorên Afrika û Ewropa girê dide, di çerxa pêşîn û çerxa navîn de buye dergûşa bajarvaniyê, xwediyê kehnîyên petrolê yê dewlemende û xwediyê dewlemendiye ser- û binerdi ye, bi rewşa xwe ya strajî-erdnîgarî û politîkî, vê rojê jî pêwistiya xwe di qada navnetewan de diparêze û di cihê pêwisttîrîn a Rojhilata Navîn de ye. Kurdistan, xwediyê axeka hilbirinî û berhemî ya dewlemende. Reyên bazarganiyê yê di nav kêşoran de û reyên hewrişîmê û baharatan ji xaka Kurdistan derbas dibin. Ji rojhilat bi Îranê re, ji başur bi Iraqê re, ji başura-rojava bi Suriyê re, ji başur û başura-rojava bi Tirkîyê re û ji başura-rojhilat jî bi Yekîtiya Sowyet re cîran e.

Kurd, di koçbera hovîtiyê de li Ewropa bi goçerî dijiyan. Bi pêşveçûna bajarvaniyê, di salên 1000'ê Berî Zayînî (Bz.) de, li êrdimên di nav deryayên Urmiyê û Wanê de bûn niştîcih. Binyada Kurdan, xwe dirêjî nijadên Aryenî (Hîndo-Ewropayî) koma Medan dike. Lêgerîna hurkolînen dîroki, delîlan ji bo vê buyerê datînin pêşiya çavên me.

Piştî ku Med, di salên hezarê Bz. de hatin navenda bajarvaniyê ya bi navê Mezopotamiya, dest bi têkoşînekê kirin, ku van xakan ji bo xwe bikin Îstanek.

Pêşemîn, li dijî gelê Farisî ku cîranê nêzîktir bû, dest bi şer kirin. Med, di vî şerî de biserketin. Gelê Farisî, ku binkeftî bibû, xwe kişand başura-rojavayê Îranê û bi vî awayî Med xwe zexm û xurt kiribûn.

Med, xwe li dijî Asuriyan jî rêkxistin kirin, ku li Rojhilata Navîn xwediyê Împaratoriyeke dîldariyê ya mezintirîn bûn û dest bi şereki li dijî Asuriyan kirin, ku gelek salan ev şer doma. Di sala 612'ê Bz. de, Medan, serekbajarê Împaratoriya Asuriyan Nînova rûxandin, kevir li ser kevir nehiştin. Dawî bi doliwgeriya vê Împaratoriye anîn.

Bi ketina Împaratoriya dîldariyê ya Asuriyan di sala 612'ê Bz. de, ya di bin fermana Dehakê mejîxwar de, xelekên dîldariyê yê hemû gelên Rojhilata

Navîn çiriyan. Ji ber vê yekê ev berxwedan, nola afirîna rojeka nuh dihe pejirandin; her salê, di roja 21'ê Adarê de agirê berxwedanê li ser bandevên çîyan dihe pexistin û ev buyer bi navê cejna NEWROZ'ê dihe pirozkirin.

Medan, Kurdistanîroyîn xis-tibûn nav tixubên Împaratoriya xwe û li ser xaka Kurdistanê, tevgera avakirina niştîmanekê pêşvebirin. Kurdên ku bi navê Împaratoriya Mediya, pêşveçûna xwe ya politîkî, rêkxistinî, leşkerî û çandî birêvebirin, karîna hebûna xwe ya serbixwe tenê heya sala 550'ê Bz. bidomînin.

Di şerê ku Farisan li dijî Împaratoriya Medan bilindkirin de, Kurd binkeftî bûn. Bi ketina Împaratoriya Medan, dawîya êrîşên Farisan, di sala 550'ê Bz. de, domana dagirkarî, êrîş û mêtîngerîya li ser Kurdan destpêkir.

Di sala 550'ê Bz. de Kurd, ketin bin serdestî û doliwgeriya Farisan. Kurd, heya sala 330'ê Bz. bi dijarî serî hildan û rapirîn. Gava di serhildanan de lêdan dixwarin, xwe dikişandin serê çîyan. Bi vî awayî, hebûna xwe ya serbixwe heya pîveka pêwist parastin. Di van domanan de Kurdan, zîmanê xwe yê neteweyî û çanda xwe di êrdimên çîyayî de rind parastin.

Piştî ku qralê Mekadonya Îskenderê Mezin di sala 330'ê Bz. de Farisan binkeftî kir pêve, Kurd jî, ji bo domaneka kin ketin

sedema hilweşîna Împaratoriya Helenî. Piştî vê buyerê, Kurdan, pêşveçûna xwe ya serbixwe domandin. Her di wê domanê de, Ermenî jî nuh bi nuh pêşveçûn şanî dikiran. Carnan têkili Kurdan dikiran bin doliwgeriya xwe. Bi vî awayî Ermenî jî, demekê bûn serdestê êrdimê.

Romaniyan, ku li Ewropa Rojava Împaratoriyeke dîldariyê ya mezin damezirandibûn, di sala 50'an Bz. de, êrîşeka mezin anîn ser teviya Rojhilata Navîn. Romaniyan, hemû gund û bajarên Kurdan hilweşandin û Kurdistan vegirtin. Li heremên avên Tîr û Feratê, doliwgeriya xwe damezirandin.

Di sala 260'ê Pz. (Piştî Zayînê) de, li Îranê mîrîkdariya Sasanî hat ser kar. Farisan Împaratoriyeke mezin damezirandin.

Di navbera Împaratoriya Roma, ku dixwest doliwgeriya xwe li ser Kurdistanê avabike û mîrîkdariya Sasanî, ku li rojhilatê li Îranê pêşveçûn de, di sala 260'ê de şer destpêkir. Ev şer, heya sala 630'ê doma.

Qada cengê bo herdu Împaratoriyan, xaka Kurdistanê bû. Ji ber ku herdu hêz di şer de nekarin bibin serdestê hevûdu, Kurdan, xusarên mezin girtin. Di encamê de, heremên jiyana Kurdan, bûn çîyayên Kurdistanê yê herî bilind. Kurdên ku li dest û xakarastê mabûn, li hemberê êrîşan zanabûn û rewşenbîriya xwe ya serbixwe hundakirin û ketin bin serdestiya dîldariyê. Kurdên ku derketibûn çîyan, hebûna xwe ya serbixwe parastin û jiyana xwe ya zikmakî domandin.

Di sedsala VII.'an de, di bin pêşengiya bîrdoza Îslamî de, Ereban, li Rojhilata Navîn bîzaveka dorfireh birêxistin. Pêşveçûna vê bîzavê, bû destpêka rûxîna sistema dîldariyê û bilindbûna sistema feodalîzmê li Rojhilata Navîn.

Piştî ku Ereban, reyên bazarganiyê yê pêwist bi destê xwe ve anîn pêve, dawî bi doliwgeriya Împaratoriya dîldarî ya Roma û Împaratoriya Sasanî anîn. Ji ber vê yekê jî, Ereban ku di bin pêşengiya bîrdoza Îslamî de pêşveçûn, nola rizgarkarên mezin ji hêla gelên heremê hatin dîtin. Lê belê, piştî ku Ereban destpêkirin xwe dorfireh bikin û dest bi talan û weranê kirin, gelên heremê ji aliyê olî ve kêrî bûn û ketin nav tevgera berxwedanê ya mezin.

Mêtîngerî û dagîrkariya feodal, ku di bin doliwgerî û serdestiya Ereban de dihat pêşvebirin, ji sala 640'ê pêve, bera xwe da vegirtina Kurdistanê.

Li dijî tevgera Ereban, ku di sala 640'ê de ji bo vegirtina Kurdistanê destpêkiribû, Kurdan, domaneka dirêj li ber xwe dan û gelek xwîn rijandin. Lê bîlî van berxwedanan, nekarin xwe ji wê rizgarbikin, ku nekevin bin doliwgeriya hêzên êrîşbaz ên Ereban.

Piştî ku Kurdistan bindestê Ereban bû pêve, feodalî-mêtîngerî û Erebbûn hevûdu têkûz-kirin û xwe lezandin. Li Kurdistanê, bireka xurt ji hevxeberkarîna ku piştîgiriya Erebbûnê dikira, afirî.

Domana ji nivê sedsala IX.'an heya dawîya sedsala XI.'an, bû ew doman, ku li Kurdistanê serdestî û doliwgeriya biyanî sist û

tengezar ketibû.

Di encama, ku li başur Împaratoriya Abbasî ya Ereban û li rojava Împaratoriya Bizansî tenik ketin de, li Kurdistanê feodalîzm, bi şeweyeka serbixwe bi lez pêşveçû. Kurdan, li ser bingehên civakî, politîkî û çandî, pêşveçûneka lezandî birêxistin.

Di navbera sedsalên IX. û XI.'an de, Kurdan, li ser axa ku ji Wanê dirêjî Ruha yê dibe, dewleta Kurdên Merwanî damezirandin.

Her di wê mejuyê de, Kurdên li êrdimên din jî, nola mîrikên serbixwe jiyana xwe domandin. Di vê domanê de, gelê Kurdistan nola berhemên pêşveçûneka serbixwe, di hembêza xwe de hozanên neteweyî yê weke Feqiyê Teyran afirand. Di sedsala XI.'an de, êrîşên Tirkên ên li ser Rojhilata Navîn destpêkirin. Gelên Rojhilata Navîn xwediyê jiyaneke niştîcih bûn. Li hemberê vê yekê Tirk, xwediyê jiyaneke goçerî bûn û debara xwe bi talanê dikiran. Ji ber vê yekê jî Tirk, nijadeka êrîşbaz bûn, ku herdemê xwe ji aliyê leşkerî rêkxistin dikiran. Bîlî vê taybetiyê, şeweya civakî ya Tirkan, di koçbera banî ya hovîtiyê de bû.

Tirk, êrîşên xwe yê mezin anîn ser êrdimên li bakur û başura derya Hazarê û nivdora Hindîstanê. Ji bo bajarvaniya niştîcih, bûn tîrseka mezin. Êrdimên ku bi destê xwe ve anîn, sohtin û werankirin.

Tirk, pêşî li dijî Ereban, ku Îrandî destê xwe de digirtan, şer kirin. Lê ji ber ku gelên Rojhilata Navîn Misilman bûn, xebatên êrîşbaz ên Tirkan pir bi zehmetî pêşveçûn. Bîlî vê, ji ber ku Tirk daxwaza vegirtina axên gelên Fileh jî dikiran, necar man, ku kom bi kom bibin Misilman.

Di sedsala XI.'an de, Tirkan doliwgeriya li ser Ereban bi destê xwe ve anîn. Dewleta Selçukî ya Mezin damezirandin. Lê ji ber ku nedikarin êrîşên xwe bibin ser gelên Misilman û nedikarin van gelan talan bikin û bişellînin, demeka dirêj hebûneka xurt şanî nekirin.

Di nivê sedsala XI.'an de, Kurdistan rastî êrîşên Tirkan bû. Kurdan, li dijî êrîşên Tirkan bi dijarî li ber xwe dan. Dewletên Tirkan ên piçûk, ku ji sedsala XI.'an heya dawîya sedsala XII.'an li Kurdistanê bi şeweyeka belavbûyî hatibûn damezirandin, nekarin pêşve herin û ji tixubên mîriyên piçûk derbas nebûn. Doliwgeriyên dewleta Selçukî ya Mezin û dewleta Selçukî ya Anadolu, nekarin li Kurdistanê domaneka dirêj serdestiya xwe berdeambikin.

Di sedsala XII.'an de, êrîşên Tirkan ên li dijî gelên navînê û rojavayê Anadolu doman. Di van êrdiman de, gelek gelên dîroki hatin tunekirin. Doliwgeriya Împaratoriya Bizansî, heya derdorên Stanbolê hate berûpaşvebirin.

Di sedsalên XII. û XIII.'an de, dewleta Selçukî ya Anadolu hate damezirandin. Ev dewlet, bîzava vegirtinê li dijî gelên Fileh birêvexist. Gelên Misilman xist bin doliwgeriya xwe û bû serdestê wan. Lê Tirkmenên, ku dixwestin bi goçerî û talanê jiyana xwe berdeambikin, bi kotehê û qirkirinan bûn dîliyên dewleta Selçukî ya Anadolu. Herçûqasî bi deh hezaran Tirkmen, ji şûran hatin derbaskirin jî, Tirkmenan bi dijarî li ber xwe dan.

Di sedsalên XIV. û XV.'an de, gelên bindest ketibûn û Tirkmenên bibûn dîlî, şerê mîrikên Tirkan kirin. Di rewşeka wusa de, mîrikên Tirkan, taybetiyên xwe yê dagîrkarî û rêkxistina xwe ya leşkerî bêhtir pêşvebirin.

Di dema şerê di nav Tirkan û Moxolan de, avahiya civaka Kurdan roj bi roj pêşveket. Di wan dema de, ku bîzavên dagîrkarî û vegirtinê hebûn, şer û pozberiyên tunde berdeambikin, doliwgeriya biyanî li ser Kurdistanê domaneka dirêj nekarî bê damezirandin. Mîrikên Kurdan pêşveçûna xwe domandin û xurt bûn. Kurdan, di hemû şerên ku ew jî têkili bibûn de, risteka bi posîde leyistin. Bi gelek taktîkên şer, ku Kurdan pêşvebiribûn, Kurd, jêhatî û jîriyên mezin bi çalakî bi destê xwe ve anîn. Di vê demê de Kurdan, kesên xurt ên mîna Salahê Kurdî (Eyûbî) di politîka û leşkeriyê de afirandin. Tevgera avakirina niştîman, ku di dema dîldariyê de destpêkiribû, di vê domanê de xwe lezand. Gotinên Kurd û Kurdistan rind belav bûn û xwe dorfireh kirin. Kurdan, di çandiyê de jî pêşveçûnê herî pêwist bi destê xwe ve anîn. Zîman, tore û wêjeya Kurdî zexmbû. Hozanekî weke Ehmedê Xanî û destaneka neteweyî weke Mem û Zîn, bûn berhemên vê domanê.

Tirkan, bi dijarî êrîşên xwe yê li dijî axên Anadolu, ku gelên Fileh li wir dijiyan, berdeambikin kirin. Piraniya Filehan hatin qirkirin û vebirandin. Birêna mayin jî, bi zorê hatin Tirkkirin.

Piştî ketina dewleta Selçukî ya Anadolu, weke berdeambika ve dewletê, li bajarê Bursa navçeya Îznîk Împaratoriya Alî-Osmanî damezirî. Împaratoriya Osmanî, di sedsala XVI.'an

de, bera xwe da vegirtina Kurdistanê.

Bi derketina Împaratoriya Osmanî, hejmara hêzên ku bo xaka Kurdistanê şer dikiran, bilindî sisîyan bû: Dewleta Osmanî, dewleta Memlûkî ya Misrî û dewleta Safevî ya Îranî, ku di sala 1502'ê de hatibû damezrandin û bireka xaka Kurdistanê bi destê xwe ve anibû.

Vegirtina reyên hewrîşîmê û baharatan, ku kêşorên cîhanê yên giring bi hev girêdidin, ji bo hersê Împaratoriyan jî gelek giring û pêwistbû. Lewma, şerê doliwgeriyê ya mezin li ser Kurdistanê, di nav van hersê hêzan de destpêkir.

Împaratoriya Osmanî, statuyeka di hundurî de "serbest", li derve dewleteka "serbixwe" ji bo Kurdan dipejirand, lewma jî mîrikên Kurdan bi hesanî berxwe ve anî. Îdrîsê Bêtlîsî, ku mîna xulamêkî jidil ji bo Osmanîyan xebat dikira û li ser vê bingehe xwe ditevgerand, bêbextî û îxaneta mezintirîn a diroka Kurdan pêkanî û bû sedema girêdana Kurdistanê bi Osmanîyan ve.

Împaratoriya Osmanî, ku dewleta Memlûkî ya Misrî binxist û rûxand, di sala 1515'ê de şerêkî demûdirêj li dijî dewleta Safevî ya Îranî li Kurdistanê li deşta Çaldîranê birêvebir.

Di sala 1639'ê de, li bajarê Qesrê Şêrîn di navbera Dewleta Safevî ya Îranî û Împaratoriya Osmanî peymanek hate girêdan. Bi vê peymanê Kurdistan, di nav Împaratoriya Osmanî û dewleta Safevî ya Îranî de bi fermî hate parkirin û Kurdistan cara yekemîn, bû du bir. Bîra Kurdistanê a mezin ma ji bo Osmanîyan.

Împaratoriya Osmanî, ku Kurdistan xwediya rewşeka stratejî û erdnîgarî ya pêwist bû û xwediya reyên bazarganiyê yên di nav kêşoran de bû, kire bin doliwgeriya xwe; Kurdistan mîna êrdimeka tamponî ji xwe re bikaranî û mîrikên Kurdan jî, ji xwe re kire parêzkarên tixubên Împaratoriya Osmanî.

Piştî ku karbidest û doliwgerên Tirkên li Kurdistanê xwe bicîh kirin pêve, ew otonomîya hundurî ya mîrikên Kurdan jî, ji wan hat sitandin. Doliwgeriya Împaratoriya Osmanî, li birê Kurdistanê yê mezin xwe ava û serdest kir.

Di nivê sedsala XIX.'an a duwemîn de, li Ewropa şoreşa Îndûstrî çêbû. Ji ber berxwedana gelên bin doliwgeriya Osmanîyan bûn, Împaratoriya Osmanî kete nav domana berûpaşveçuyîne.

Ji bona ku bikaribe xwe li hemberê kapitalîzma Ewropa Rojava rabigire û gelan di nava xwe de bihellîne, Împaratoriya Osmanî destpêkir, ku avahiya xwe ya aborî, leşkerî û dadmendî biguhurîne.

Împaratoriya Osmanî, li şûna "Artêşa Yenî Çerî" ku ji xortên gelên din yê devşîrîmî avakiribû, artêşên nola "Nîzami Cedîd", "Asakirî Mansureyî Muhammediye" yê ji xortên Mîsilman tenê, avakir. Lê berxwedanên gelên di bin doliwgeriya Osmanîyan de, bêhtir bilind bûn.

Dora sala 1840'ê de, Împaratoriya Osmanî giha rewş û keviya hilweşandinê. Nakokî û dubendiye di nav Îngilîz, Fransî û Rusan de, şerê wanê berjewendî û alfkariyên bo Osmanîyan ku encamên van dubendiyan bûn, Împaratoriya Osmanî ji rûxandîne rizgarkirin.

Seyid Riza

Di sala 1840'ê de, Împaratoriya Osmanî paymanekî bazarganiyê û peymaneka bi navê "Tanzîmat Fermanî" digel Îngilîzan girêda. Bi van peymanan Împaratoriya Osmanî ket ser reya mêtîngehbuyîne.

Pêkhatina şoreşa Îndûstrî li Ewropa, rê ji wê re vekir, ku bîzava mêtîngeriyê ya mezin bêhtir pêşvehere. Emperyalîstên Îngilîzî û Fransî, çavên xwe berdan Rojhilata Navîn û Kurdistanê ku li Rojhilata Navîn cihekî pêwist digirt.

Çariya Rusî jî, ku daxwazên xwefirehkirinê yên emperyalîst danibû pêşiya xwe, dixwest bibe serdestê reyên bazarganiyê yên di destê Îngilîzan de. Lewma planên bîdestanîna Kurdistanê ji xwe re pêşvebir.

Sedan-sal bû ku Osmanî û Îranî bo Kurdistanê li dijî hev şer dikiran, lê di sedsala XIX.'an de Îngilîz, Fransî û Çariya Rusî jî t êkillî vî şerê li ser Kurdistanê bûn. Bi vî awahî, hejmara wan hêzên ku şerê hegemoniya li ser Kurdistanê birêvedibiran, bilindî pîncan bû.

Di sedsala XIX.'an de, li Kurdistanê, li dijî doliwgeriya despotî ya Împaratoriya Osmanî, berxwedan û serhildanên tunde çêbûn. Lê hemû berxwedanên Kurdan, bi binkeftinê dawî bûn. Di serneketina berxwedanan de, rist û paya emperyalîzma Îngilîtere pir mezin bû. Ji ber ku li dijî hêzên emperyalîstên mêtîngerên din Îngilîtere, piştigiriya jiyannmayîna Împaratoriya Osmanî dikir û ji hêla dargî û giyanî alfkariyeka tunde pêşkêş-dikir û wê têkûz-dikir.

Serhildanên pêwisttirîn ku di sedsala XIX.'an de li Kurdistanê çêbûn, ev ên jêr in:

- Serhildana Rewanduz di salên 1831-35'an de,
- Di sala 1842'ê de serhildana Behdînan,
- Di salên 1842 û 48'an de serhildana Bedirxan,
- Di sala 1856'ê de serhildana Yezdan Şêr,
- Di sala 1879'ê de serhildana Bedirxaniyan,
- Di sala 1881'ê de serhildana Ubeydullah.

Heke ev serhildan biserbike-tibana, wê sernivîsa Kurdistanê jî bihata guhartin. Ji ber ku, ev serhildan, ji bo damezirandina dewelteka neteweyî û ji bo pêşvebirina avahiya netewebuyîne, wê hoyên gelek gihastî û rêdar biafirandibanan.

Dawiya berxwedanên li Kurdistanê, Împaratoriya Osmanî polîtîkayên nuh li Kurdistanê bikaranî. Daku feodalên Kurdan ji hîma xwe bikevin, otonomîya wan ji nuh ve hat dorfireh kirin û

Şex Seid

"Alayên Hamîdiye" hatin rêk-xistinkirin. Ev polîtîkaya ku li ser Kurdistanê dihat birêvebirin, paşê di sedsala XX.'an de ji hêla burjuwaziya Tirkan seranser hate bikaranîn.

Tevgera burjuwaziya Tirkan a ku di nivê sedsala XIX.'an a duwemîn de pêşveçû, seranser li nav tixubên dewletê û bi paldana li ser bingeha dewletê afirî, ji ber ku dixwest, Împaratoriya Osmanî ya ku hatibû keviya belavbûnê rizgarbike û "yekîti û yekbûna" dewletê biparêze.

Tevgera burjuwaziya netewî-perest a Tirkên ciwan, pêşemîn "Cemiyeta Îtîfah û Terakkî" ku di nav refên vê tevgerê de bi poside bû, bi derbeya sala 1908'ê, bû hevparê karbîdestiya Împaratoriye.

Tevgera burjuwaziya netewî-perest a Tirkan, kêmetewê Rumî yê li rojavayê Anadolu û nêzikî milyonek mirov ji gelê Ermenî vebirand. Dora 600 hezar Kurd, hatin koçberkirin û xistin bin "îskana kotekî." Pîraniya van Kurdan, li Çiyayên Torosê hatin qirkirin. Polîtîka asîmilasyonê alî dijî gelan, di vê demê de bêhtir hat pêşvebirin û bû polîtîka fermî ya dewletê.

Di Şerê Cîhanê yê Yekemîn de, Împaratoriya Osmanî binkeftî bû. Li ser vê yekê Almanya, parvekirina axên Împaratoriye anî rojenîna cîhanê û polîtîkayên navnetewan. Dawiya Şerê Cîhanê yê Yekemîn de, Împaratoriya Osmani, nexasim hat parve- û kêrîkirin.

Piştî mêjuya sala 1918'ê pêve jî, şerê li ser Kurdistanê doma. Burjuwaziya Tirkan, ku xwediyê mekanîzma dewletê bû ya ku ji Împaratoriye ji wan re mabû, birekî mezin ji Kurdistanê di destê xwe de girt. Îngilîzan, di serî de êrdimên Musil û Kerkûkê ku kehnîyên petrolê li wir hebûn, teviya Kurdistanê Başur vegirtin. Bajarên Dîlûk (Entab), Ruha (Urfa) û Mereş ji hêla Fransîyan hatin dagîrkirin.

Tevgera burjuwaziya netewî-perest a Tirkan, bin pêşengiya bîrdzoa kemallîst, bera xwe da dagîrkarên hêzên biyanî; li rojava bera xwe da Yewnanîyan, li başur bera xwe da Îngilîz û Fransîyan û dest bi têkoşînê kir. Wan serhildanên gundiyan jî, yê ku di hundurê welat de pêşveçûn, bi xwîne şikand û perçiqand.

Di sala 1923'ê de, burjuwaziya Tirkan, ji bo peymaneka digel emperyalîstan runişt dora masê. Bi peymanê Lousanne (Lozan), Kurdistan di sala 1923'ê de bû çar bir. Kurdistanê Rojhilat ma ji bo Îranê, Kurdistanê Başur ma ji bo Iraqê, Kurdistanê Başur-Rojava ma ji bo Suriyê û Kurdistanê Navîna-Bakura-Roj-

ava jî, ma ji bo Tirkîye û Kurdistanê tevî tixubên van dewletan bû.

Burjuwaziya Tirkan a ku Komara Tirkîye damezirandibû, axên Kurdistanê xiste nav tixubên "Peymana Neteweyî (Mîsaki Millî)" û di navbera salên 1925 û 1940'an de, ji nuh ve dest bi vegirtin û dagîrkirina Kurdistanê kir.

Li dijî tevgera dagîrkirina burjuwaziya kemallîst a Tirkan, li her derên Kurdistanê gelê Kurd rapirî û serî hilda. Serhildan bi xwîne hatin şikandin. Di vê domanê de gelek serhildanên Kurdan bi rê ve ketin. Serhildanên pêwist, ev ên jêr in:

- Di sala 1919'ê de serhildana Koçgîrî,
- Di mêjuya 12 û 28'ê Cotmehê sala 1924'ê de serhildana Nasturî,
- Di mêjuya 13'ê Sibatê û 31'ê Gûlanê sala 1925'ê de serhildana Şêx Seidê Pîranî,
- Di mêjuya 9 û 12'ê Tebaxê sala 1925'ê de serhildana Hacı Kotan û Raman,
- Di salên 1925 û 1927'ê de serhildana Sason,
- Di mêjuya 16'ê Gûlanê û 17'ê Hezîranê sala 1926'ê de serhildana Agrî (Ararat) ya Yekemîn,
- Di mêjuya 16'ê Gûlanê û 17'ê Hezîranê sala 1926'ê de serhildana Koçuşaxî,
- Di mêjuya 26'ê Gûlanê û 25'ê Tebaxê sala 1927'ê de serhildana Mutkî,
- Di mêjuya 13-20'ê Êlûnê sala 1927'ê de serhildana Agrî (Ararat) ya Duwemîn,
- Di mêjuya 7'ê Cotmehê û 17'ê Mijdarê sala 1927'ê de serhildana Bîcar,
- Di mêjuya 22'ê Gûlanê û 3'ê Tebaxê sala 1929'ê de serhildana Resulê Asî,
- Di mêjuya 14 û 27'ê Êlûnê sala 1929'ê de serhildana Tendûrek,
- Di mêjuya 26'ê Gûlanê û 9'ê Hezîranê sala 1930'ê de berxwedana Stawrê (Savur),
- Di mêjuya 20'ê Hezîranê û 1'ê Êlûnê sala 1930'ê de serhildana Zîlan,
- Di mêjuya 16'ê Tirmehê û 10'ê Cotmehê sala 1930'ê de serhildana Oramar,
- Di mêjuya 7-14'ê Êlûnê sala 1930'ê de serhildana Agrî (Ararat) ya Sêwemîn,
- Di mêjuya 8'ê Cotmehê û 14'ê Mijdarê sala 1930'ê rapirîna Pûlûmûr,
- Di navbera salên 1937-1938'ê de serhildana Seyid Rêza li Dêrsimê.

Piştî ev serhildan tev bi xwîne hatin şikandin pêve, Kurdistanê Navîna-Bakura-Rojava ji aliyên aborî, polîtîkî, civakî û çandî seranser bû mêtîngeha koloniyalîstên Tirk. Mêtîngerîya Tirkan, li Kurdistanê dest bi pêşveçûnê kir.

Bi peymanê li Ankara di sala 1921'ê de, Kurdistanê Başur-Rojava ket bin doliwgeriya Suriyê, ku wê demê Fransî serdestê Suriyê bûn.

Di sala 1946'ê de, bin pêşengîya partiya Baas, burjuwaziya plûkoka Ereblî, dest bi têkoşînekê kir, li dijî mêtîngerîya Fransîyan. Fransîyên ku serdestê Suriyê û Libnanê bûn, ji ber berxwedanên bilinddibûn, bîra Kurdistanê ya li wir ji bo Suriyê hîştin û xwe paş ve kişandin.

Bi xurtbûna burjuwaziya Ereban di dewleta Suriyê de, "koçberkirina kotekî" ya li ser Kurdan, ber bi başura Suriyê ve hat

lezandin. Projeya "Qayîşa Ereban", azîne û bikaranîna mêtîngerî yê nola asîmilasiyona tunde, pêşvebir.

Burjuwaziya Ereban, ji ber aloziyên xwe yê hundurî, hinde maf bi destê Kurdan ve berda û Kurdan bi xwe ve girêda.

Li ser bîra Kurdistanê ya bin destelatiya Suriyê jî, tehdîdên mêtîngerîya Tirkan bi berde-wamî heye.

Di encama peymanên Lousanne di sala 1923'ê de û Brûksel di sala 1925'ê de, ku di nav Tirkîye û Îngilîtere de çêbûn, Kurdistanê Başur ket bin mandaya Îngilîtere, ku destelatê Iraqê bû.

Piştî Şerê Cîhanê yê Duwemîn, Îngilîzan, rejîmeka qraliyetê ya hevxebehtar ji Ereben kompradorên feodal li Iraqê saz kirin û xwe paş ve kişandin.

Di nav hêzên serdest ên Kurdî û çînên serdest ên Ereblî de, ku dixwestin li ser Kurdistanê doliwgeriya xwe ya aborî û polîtîkî avabikin, şerêkî tunde û dijar destpêkir. Di sala 1946'ê de, serekên feodal û eşîran ên Kurdî, bin pêşengîya Partiya Demokratî Kurdistanê Iraq (PDK-I), dest bi têkoşînê kirin.

Burjuwaziya Ereban a piçûk û navîn, a radikal, û serekên eşîrên Kurdan têkoşînekê bilind kirin. Di encama vê têkoşînê de, rejîma qraliyetê ya hevxebehtar, di sala 1958'ê de li Iraqê hilweşî û ket.

Burjuwaziya neteweyî ya Ereblî ku di nav refên karbîdestiya dewleta Iraqê de xurtbû, bi bikaranîneka herî şovenîst û regezperest, weke tevgera kemallîst, xwest vê bîra Kurdistanê jî hemû alîyan ve bixe bin doliwgeriya xwe. Ev rewş, dubendiya di nav hêzên Kurdî yê serdest û burjuwaziya Ereblî ya neteweyî, tuj û diwartir kir.

Di encama kûrbûna van dubendiyan de, ji sala 1961'ê heya sala 1975'ê, gelê Kurd di bin pêşengîya PDK-I de, xweragirt û li ber xwe da. Domaneka şer a dirêj hat jiyankirin.

Bilî şerê salan û nakokiyên dijar, ev berxwedan biserneketin û tu encam bi destan ve nehatin. Berxwedan bi xwîne hat şikandin. Sedema vê yekê ya pêwisttirîn, daxwaza otonomî bû ku di bernameya PDK-I de hatibû danîn û daxwazeka çînên serdest ên Kurdî dihanî zimên. Li kêleka gelek sedemên din, sedema duwemîn jî, paldan û girêdana bi şahê Îranê û di dawiyê de bi emperyalîzmê re bû.

Piştî şikestina berxwedanan, serdestiya leşkerî û polîtîkî ya rejîma burjuwaziya Iraqî li ser Kurdistanê Başur pêşveket û xwe lezand.

Mêtîngerîya Iraqê ya faşîst, di vê rojê de jî, dagîrkariya xwe ya leşkerî li ser Kurdistanê didomîne. Gelê Kurd bi kotekê mişxete û koçber dike. Di serî de kehnîyên petrolê, hemû kehnîyên dewlemendiyê yê Kurdistanê talan dike.

Rejîma Iraqî ya faşîst, gelek vebirîn û gelîrkirinan li Kurdistanê Başur pêkanî. Di qirkirina dawiyê de çekên kîmyevî yê jehrî bikaranî. Bêhtirî 5.000 mirovên Kurd bi hovî kuşt. Mêjuya 17 û 18'ê Adarê sala 1988'ê bi navê Jenezîda Helebçe, kete rûpelên diroka cîhanê yê bi xwîne.

Hêzên ku niha li Kurdistanê Başur liberxwedidin, hîn jî li şûna Kurdistanê Serbixwe, Demokratî Yekbuyî, bi serhişkî daxwaza otonomiyê dikin û ji bo

otonomiyê ditêkoşin.

Kurdistan Rojhilat jî, bi tevayî xwe ma di bin doliwgeriya Îranê de.

Piştî Şerê Levakirina Emperyalist ê Yekemîn, Îngiltere û Çariya Rusî dixwestin Împaratoriya Îranê di nava xwe de pervabikin. Piştî şer, Împaratoriya Îranê, ket domana hilweşîn û belavbûna xwe. Lê Împaratoriya Îranê, piştî jî hêla Rêza Xan, binavê Împaratoriya "Pehlewî" jî nuh ve hat damezrandin.

Di Şerê Cihanê yê Duwemîn de, şahînsahiya Îranê liveka piştîgirê Hitler şanîkir. Piştî ku hîma Yekîtiya Sowyet jî bakur ve û hîma Îngiltere jî başur ve birêveket, Împaratoriya şahê Îranê tenikket û sist bû.

Di sala 1945'ê de, bi alîkariya Yekîtiya Sowyet Komara Mahabadê ya Kurdî hat damezrandin. Lê, piştî ku Artêşa Sohr xwe paş ve kişand û bi alîkariya Îngilîzan şahê Îranê otorîta xwe xurtkir pêve, Komara Mahabadê ya Kurdî jî, nekarî hebûna xwe biparêze.

Di sala 1953'ê de, opozisyona burjuwaziya netewperest a Fariisan pêşveçû. Burjuwaziya netewperest a bin serokatîya Mu-

şînê kirin. Lê mixabim, ev serhildan jî, ji ber taybetiyên hêzên pêşengî biserneket.

DÎROKA KURD A TÊKOŞÎNA SERXWEBÛNA KURDISTANÊ

Derketina Tevergera PKK, li ser bingeşên bîrdozî, direjî sala 1973'ê dibe. PKK, Têkoşîna Serxwebûna Neteweyî ya gelê Kurdistan jî xwe re bingeh digire.

Pêşveçûna îdeolojî û teorî ya Tevergera PKK, ku bîrdoza şoreşger a çîna karkeran, Marksîzm û Lenînîzm, jî xwe re rêber dizane, di navbera salên 1973 û 1977'ê de pêkhat. Piştî ku berna-meya pêşniyar a li ser stratejî û taktîka şoreşa Kurdistan hat derxistin pêve, dawî bi vê domanê hat.

Anfina îdeolojiya şoreşger ya çîna kargeran nava Kurdistanê, ku bi rêberîya Marksîzm û Lenînîzmê hate amadekirin, nav ci-vaka Kurdistanê, bi destpêka dawîya sala 1975'ê gav bi gav çêbû.

Gava ku di sala 1977'ê de, îdeolojiya Rizgariya Neteweyî ya gelê Kurdistanê, destpêkir di nav refên ciwanên rewşenbîr de pêşvehere, ev buyer herweha bû

ÇAVGÛN, ku di têkoşîna li dijî avahiyan sîxur û hevxebatkar de û di rêxistinîna rizgariya neteweyî de rîsteka aktif dileyist, di şerê vê domanê de, di roja 19'ê Gûlanê 1978'ê de şehîd ket.

Di mējuya 27'ê Mijdarê 1978'ê de, bi çêkirina Kongreya Yekemîn, biryara damezrandina Partiyeka bi navê Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) hat dayin.

Mêtingerên Tirk, bi armanca rawestandina pêşveçûnên şoreşgerî li Kurdistanê, destekên xwe yê ji sivilên faşîst tevgerandin û roja 23'ê Kanûnê 1978'ê li bajarê Mereşê qirkirinekê pêkanîn. Di vê qirkirinê de, bêtirî 1.000 mirovên Kurd hatin kuştin. Ev qirkirin bersîvek bû, jî bo damezrandina Partiyê û pêşvebirina pasîffkasyonê li ser girsên gel. Tevergera tirsandinê bû.

Piştî kuştinê li bajarê Mereşê, mêtingerên Tirk, di êrdîmekê jî li bajarên Kurdistanê de, girêdana awerta (îdareya orfî) daxuyankirin.

Di sala 1979'ê de, di êrdimên Kurdistanê Bakura-Rojava de, tevgera şoreşgerî seranserê bilindbû û bi lez pêşveket. Di berxwedana Hilwanê de, hîma avahiya eşîrvan û feodal hat

Tirkîyê derbeyeka leşkerî ya faşîst çêbû.

Derbeya 12'ê Êlûnê ya faşîst, di dawîya sala 1979'ê de tevgera derketina derveyî welat lezand, ku jî hêla PKK di wê demê de hatibû dayin, ku di karvaniyê de jî xwe bikardihat û destpêka berxwedaneka şoreşgerî ya mezin jî xwe re armanc dikir.

Di mējuya 15 û 26'ê Tirmehê sala 1981'ê de, Konferansa PKK a Yekemîn civiya û çêbû.

Bi armanca hevkarîya navnetewanî bi gelê Tirkîyê re, pêşengê Têkoşîna Rizgariya Neteweyî Kurdistan PKK û 7 rêxistinên ji tevgera çepê Tirkîyê, roja 1'ê Hezîranê sala 1982'ê de, Eniya Berxwedana Yekbûyî li Dijî Faşîzmê (FKBDC) damezrandin.

Roja 21'ê Adarê sala 1982'ê de, roja Newrozê, pêşengê têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistan rêber Mazlum DOĞAN, di berxwedana zindana Amadê de şehîd ket. Berxwedana rêheval Mazlum DOĞAN zindanê mêtingeran ên faşîst quliband keleheka berxwedanê û kozeka navendî ya şer li dijî dijminan.

Di mējuya meha Êlûnê sala 1982'ê de, di berxwedana Rojîya

yekîtiya neteweyî li Kurdistanê Başur xebata xwe pêşvedibiran.

Bi livbaziyan şoreşgerî li navçeyên Dih û Şemzînan, roja 15'ê Tebaxê 1984'ê, damezrandina Hêzên Rizgariya Kurdistan (HRK) hat danezanekirin. Hilgavtina 15'ê Tebaxê û danezanekirina HRK, dihat wê naverokê, ku li Kurdistanê têkoşîna berxwedana çekdarî ya li ser bingeha stratejiya şerê gel, bi şeweyeka fermî destpêkiribû. Hilgavtina 15'ê Tebaxê, jî aliyê hatina têkoşîna me ya rizgariya neteweyî û jî aliyê destpêka domaneka birûmet, buyereka dîrokî ye.

Di Newroza sala 1985'ê de, roja 21'ê Adarê, Eniya Rizgariya Neteweyî Kurdistan (ERNK) hat damezrandin. Damezrandina Eniyê, bi civînên bo rojname li derveyî welat, bi livbaziyan dorfirehên li welat û bi xwe-pêşdanên girsên gel, hate danezanekirin.

Danezanekirina Eniya Rizgariya Neteweyî Kurdistan, di pêşveçûna bi dilêr a gelê Kurdistan de li ser reya serxwebûnê, koçbereka herî pêwîst e. Di dîroka xwe de gelê Kurdistan cara yekemîne ku giha çeka xwe

Haki KARER

Mazlum DOĞAN

M. Hayri DURMUŞ

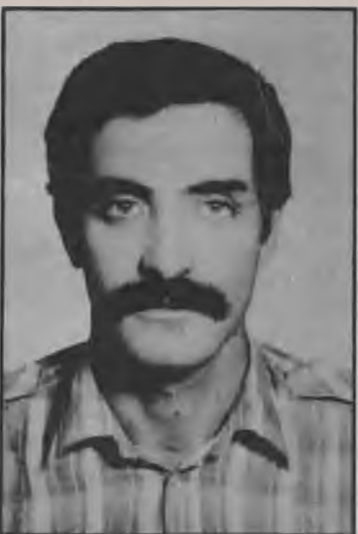
Kemal PİR

Mehmet KARASUNGUR

Mahsum KORKMAZ

Haydar KARASUNGUR

Mustafa YONDEN

M. Emin ASLAN

Ahmet KESİP

sadîk, rejîma şah hilweşand û karbidestî ber xwe ve anî. Lê hebûna vê karbidestiyê jî, gelek kin doma. Bi alîkariya CIA, şahê Îranê jî nuh ve bû destelat.

Li dijî şahê Îranê, li Kurdistanê Rojhilat jî gelek berxwedan birêveketin. Lê ev jî xwe ji daxwazên mîna otonomî yê çewt û bervajî, rizgar nekirin. Lewma jî nekarîn biserkevin. Herçuqas! PDK-Î liberxweda û deqa xwe li ser berxwedanê danî jî, ji ber sedemên dîrokî yê eşkere, nekarî biserkeve.

Di sala 1978'ê de şahînsahiya Îranê ket. Ev rewş, li Kurdistanê Rojhilat hoyên gelek baş û rêdar jî bo têkoşînê, afirand. Di encamê de, çînen serdest ên Kurdî û burjuwaziya piçûka Kurdî, bi lez seriyên xwe hildan û bin pêşengîya xwe dest bi têko-

destpêka êrîşên mêtingeran û rêxistinên provokator jî, ku mêtingeran saz kiribûn. Dijmin armanc dikir, ku kesên pêşengîya têkoşîna rizgariya gelê Kurdistanê dikin, tunebike. Komploya yekemîn di mējuya 18'ê Gûlanê sala 1977'ê de hat bikaranîn. Di vê rojê de, pêşengê gelê Kurdistan û enternasyonalîstê mezin Haki KARER şehîd ket.

Di sala 1978'ê de, têkoşîna şoreşgerî jî koçbera îdeolojî xwe quliband koçbera karvanî. Bi vî awahî têkoşîna şoreşgerî, di îdeolojî, polîtîkî û pratîkî de giha têkoşînekê yekber.

Di nivê sala 1978'ê de, mêtinger, hêzên feodalên komprador ên hevxebatkar jî xwe re bi rêxistin û eniya êrîşan dorfireh kirin. Şoreşgerê mezin Halîl

belavkirin. Têkoşîna ku li Girê Sohr (Sêwrekê) li dijî avahiya eşîrvan û feodal hat bilindkirin, li seranserê Kurdistanê hilpişkîna şoreşgerî xurt kir. Di sala 1979'ê de, lehiya şoreşger a ku tevayî gelê Kurdistanê xistibû bin postdeyan xwe, giha bandevên xwe.

Di dawîya meha Nîsanê sala 1980'ê de, "Hefteya Sohr" hat danezanekirin. Hefteya Sohr berxwedaneka girseyî dihêne ziman, ku li dijî pîkolyên mêtingeran ên ku li seranserê Kurdistanê û pêşemîn li Hilwan, Girê Sohr, Îlloh (Batman) û Mêrdînê xwe gihandibûn qirkirinan, birêveket.

Li dijî hilgavtînan şoreşgerî yê li Kurdistan û Tirkîyê nola tevgereka dij-şoreşgerî, roja 12'ê Êlûnê sala 1980'ê de li

Mirinê de, ya li zindana Amedê, pêşengê têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistan û endamê PKK yê Komîteya Navendî M. Hayrî DURMUŞ û enternasyonalîstê mezin Kemal PİR û têkoşer Akîf YILMAZ şehîd ketin. Berxwedana Rojîya Mirinê roja 14'ê Tirmehê sala 1982'ê de destpêkiribû.

Di mējuya 20 û 25'ê Tebaxê sala 1982'ê de, Kongreya PKK a Duwemîn çêbû. Kongreya PKK a Duwemîn, biryara vegerîna welat û têkoşîna berxwedana neteweyî ya çekdarî da.

Roja 2'ê Gûlanê sala 1983'ê de, endamê Komîta Navendî yê PKK Mehmet KARASUNGUR û İbrahim BİLGİN li Çiyayê Kandîlê li Kurdistanê Başur şehîd ketin. Bi armanca rawestandina şerên birayetî û afirandina

ya bi şeweya Eniyê, ku bi we, wê li dijî dijmin şerbîke û yekîtiya polîtîkî û organîzasyonî dihêne zimên.

Roja 28'ê Adarê 1986'ê de, lehengê me yê berxwedana neteweyî, endamê Komîteya Navendî yê PKK û serleşkerê HRK Mahsum KORKMAZ li Çiyayê Gabarê şehîd ket.

Di mējuya 25 û 30'ê Cotmehê sala 1986'ê de, Kongreya PKK a Sêwemîn çêbû. Kongreya PKK a Sêwemîn, biryara damezrandina Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan (ARGK) da.

Mējuya jî 21'ê Adarê heya 28'ê Adarê, ya her salê, jî ber biranîna rêhevalên Mazlum DOĞAN û Mahsum KORKMAZ, di Kongreya PKK a Sêwemîn de, nola "Hefteya Lehengîya Neteweyî" hate pejirandin.

Sal 1985. Gundiyên Spindarokê, bi xurti li hemberê dewleta Tirk radiperin. Destên ji ber kar qelişi û diriya bûn, destên ku kop bûbûn, bi hev re ber bi jor ve hatibûn hildan. Biryara dawî anîna bi jiyana koledari û bindestiyê dihat şanî kirin. Çavên ku ji ber zîlm û zorê, bi hezaran sal şikestî mabûn, êdî bi tirêj û ronahî, mîna gul û kulîlkên demsala biharê vedibûn. Dilên bi kovan û birindar, bi kul û keserên sext û giran, weke bombeyekê li hemberê dijmin bi gîr û hêrs dipeqîn û ketibûn nava kar. Zêndên bi hezaran sal girêdayî mabûn, êdî bi nola gurzên giran dadiketî, bûbûn xwediyên liv û bizaveka berdewamî.

Ji gewriyên ku gotin di wan de çûbûn xwar, qêrîn û deng bilind dibûn. Gundek piçûk bû Spindarok, lê mîna hêvî û bîriyên li milyonan mirovên Kurdistanê, şênîyê gund xwe dabû karê serbilindiyê. Bi yek dil û can, gundi digotin:

"Nabe, nabe, êdî nabe ev jîyan!.. Bila dijmin ji vir here û biqewite. Ev der welatê bav û kalên me ye. Çiye, ci dibe? Ji bo çi çembera tang û topan danîne dora me? Emê hatin û çarenivîsa xwe bi destê xwe binivîsin. Em xukî û beşa dewleta romîyan nadin. Ma ev zozan, deşt û çiya, dar û ber tev ne yên me ne? Em leşkerî ji bo Tirkan nakin. Bes e! Têra xwe seriyên me, di aşên şerên giran de hêran. Ev bû hezar sal in, weke keriyên pezan bi bê hişî me daye dîv wan. Bi navê birayetiya Misilmaniyê û şerê li hemberê gawiran, keda me, rûmeta me, mîrani û fêrisiya me ji bo xwe bi hesanî existin kar. Niha em tenê gihiştine kakila olî û bextê wan. Em dizanin, ku girîng e, bi hemû derfet û karên xwe wan ji welatê xwe bikin der."

Fato, temenê xwe ji pêncî salan derbas kiribû. Mîna keçekê çeleng û ciwan, radibû jor û dihat xwarê. Tim digote gundiyan:

"Divê em hemû imkanên xwe, bi xurtî bexînin nava kar. Divê em ji tunebûnê tiştên mezin pêk binin. Tenê keliyek ji serfiraziyê, çetîre ji jiyaneke bindestî û serî tewandinê. Bila biryara me ew be, ku heya dilopa xwîna me ya dawî, em şer bikin. Divê em zanîbin, ku dijmin mîna daholekî valeyê û hatiye pîf dan. Eskerên dijmin ji siha xwe û pejna xwe ditirsîn..."

Komiteya gundê Spindarokê ya Partiyê, her malekê kiribû navendeka bangêşî û propaganda yê. Ajitasyoneka dijar birêve ketibû. Mirov dikare bibêje, ku hema xwîna gundiyan bi hari dikeli. Soza wan gihabû koçbereka nuh.

Kelî bi kelî, hinde buyer li gund dibûn. Dijmin bêhtir gēj dibû û destvala dima:

"Çawa ev gundên derdorê tev, mîna hev gavan bi yek awahî diavêjin? Çiye paroleya di nava wan de? Çiye yê ku di hêle ev pîremêr û pîrejîn vê lebatê bikin? Kîne yê agahî, salox û nûçeyên van gundan digihînin hev? Divê em çi bikin? Li hemberê vê vîyana wan, emê çawa di pratîkê de biserkevin? Mejiyê van, bi çi rewş û şeweyê ji bo vî kari hatiye dagirtin?"

Lê belê dawîya pîrsên dijmin nedihatîn.

Ji hemû derdorên navçeyên Cizira Botan û Şîmexê, dijmin hema hemû serbazên xwe bi helikopteran komî berhev dikir. Çar-çar, pênc-pênc, rêzên helikopterên dijmin diçûn û dihatin. Riya asfaltê, bi tang û panzeran tîji bûbû. Lê çember ne tenê li dora gundê Spindarokê bû. Hemû gundên êrdimê mîna Şax, Gundikê Melê, Çemkê Tehlo, Avyan, Diviyan, Xirbikê Beste... ketibûn nava rewşeka wîlo.

Serleşkerên dewleta dagirker, hêzên xwe kom bi kom dicivandin. Digotin serbazên xwe:

"Binêrin! Berî niha bi du salan, leşkerekî tenê dikaribû van gundiyan tevan kombike û bide ser laşên wan. Niha, me bi hezaran leşker kom kirîye û disa em rê nabinin têkevin van gundan. Em niha li benda Ankara mane, ji bo çare û rîyekê ji me re peyda bike."

Gundiye her gundekî derdorê, di

hundurên xwe de digotin, "Gelo niha li gundê han çi dibe?" Keliyên ketina gundan, tanin ber çavan û ji bo rewşeka wîlo xwe amade dikiran. Dirok vedigerandin meha Tebaxê sala 1984'an. Dih û Şemzînan çawa rabûbûn ser piyan? Dijmin çawa ketibû nava tîrsa mirinê, bi wan kulmên giran, ku daketibûn jêr, ser serên wan?

Di bin çarîka şivaniyê de, şivanan tev, li newala li binê gundê Spindarokê, nûçe û agahdari digihandin hevûdu. Karê serkêşî û girêdana leşkerên serxwebûn û azadiyê pêk tanin. Şervanên berxwedana bi şan û şeref, disa xwe gihandibûn derdorê. Komeka piçûk ji tîkoşêran, çend mayîn li pêşîya dijmin, bi rengekî veşartî û zeminkirî danibûn. Livbaziyeke êrişê, li ser çengê dijmin ê aliyê Çiyayê Herekolê, bi pîlan hatibû amade kirin.

Seet 10.22 bû, dema "binbaşî" li kajimêra xwe dinêrî. Gurmîna mayîna li ber dîvê pîrê, derdor tev hejand. Ji tîrsa

peqîna mayîné, zîmanê serbazên dijmin şikest. Tev, bê çare xwe avêtin erdê. Di wê keliyê de, şervanên gel li qontar û dêmenên Çiyayê Herekolê, karakoleka dijmin ji ser erdê hilanîn û tune kirin. Hemû serbazên dijmin gihiştibûn bersiva xwe. Yek tenê ji sax nemabû. Dengê bêsîmên dijmin belav bûn. Ji Ankara agahî gihiştibû wan. Ferman ji wan re hatibû, rihê Kemalê faşîst xwe vegerandibû:

"Bikujin, bişewtinin!.. Ter û hişk, nebêjin ev zaron e, ev jin in, ev kal in. Hemuyan bipêrçiqînin. Hemû dijminên dewlete ne!.."

Fermana êrişa li ser gundê Spindarokê, ji devê "binbaşî" derket. Berê top û zirxiyên xwe rast kirin, dan gund. Bi hemû çekên xwe ve, avêtin ser gund. Gundi bi dar, tevir, kevîr û bêran berê singê xwe dan singê dijmin. Xargeha di nava gund de, bû meydana sing û dewraneka giran. Cara yekemîn bû, ku gundi tev, bi dilekî ji pola şereki wusa

dikiran. Gîredanên koletiyê, li pêşberê dijmin, diçemandin. Jin, bi dasên palehiyê çend "mehmetçik" li erdê xistin û wan ser axê dirêj kirin. Zarok, bi kevîran û berkanîkên xwe, serê gelek serbaz û serleşkeran şikandin. Keç û bûkan, di şerê şeref û namûsê de, şerhîniya gelê Kurd anîn zimên.

Çare nebû, êdî dijminê çavsor û har, biryara hilweşandina xaniyan da. Pêşî panzer û tang berên xwe dan malan. Tev anin xwar. Paşê agir berdand tiştên malan. Serbazên dijmin, pênc gundi girtin û bi panzerê dan ser laşên wan. Lê şer, hin xurtir berdewam dikir. Dijmin bombeyên şewatê (napalm) barand ser gund, tenê yek xanî di gund de nehişt. Gurmîna agir ji nava gund bilind dibû. Lê heya wê gavê, disa ji dengê liliyên Xecê bilind dibû. Bang li gundiyan dikir:

"De lexin, xuşk û birano lîxin! Nabe ev pêta agirê dilê me vebimire..." Pîştî demekê, xanî tev şewiti bûn.

Hêzên dijmin, şênîyê gund tev, di nava qada gund de kom kir. Vê carê, "tiq-tiq" kenê serleşkerên faşîst bilind dibû. Digotin:

"Xweyaye ev, Palo-Dara Hênê-Xanî, Ararat û Dêrsim ji bir kirine..."

Pîştî gelek îşkence û lêdanên giran, dema rojê tirêjên xwe dikişandin, dijmin dest bi hazîriya vegera xwe kir, ku here navendên bajarên Cizira Botan û Şîmexê. Lê vegera dijmin, bi xweşî nebû. Li ser riya Şîmex û Cizirê, li ber devê geliyekê, karwaneka dijmin kete xefîka pêşmergeyan. Dijmin gelek kuştî li şûn xwe hişt.

Roj bi roj, kîna di dilê gel de, mezin dibû. Şênîyê Spindarokê, di bin konan de, jiyana xwe berdewam dikir. Xebat tim pêşvetir diçû. Dijminê ker û ceşşok, bawer dikir, ku wan gundan tev vala kiribû. Lê belê niha ev gund û derdorên van gundan, tev bûne parêzgeh û hêlinin şoreşgeran. Gundiyên derdorê, niha di bin ala netewî de, pezên xwe di zozanên Kurdistanê yê bilind de diçerînin. Ev derdor tev, niha ji hêldorên sor, bîngehên Kurdistaneka serbixwe û azad, tîr hejmartin. Ji dijmin re buye hisreta mirinê, ku disa têkeve wan êrdiman û mîna bere li zozanên Kurdistanê kêfa xwe bike...

Agirê dilê dilsozan PKK ye

Di rojekê de, ku ez 18 salî bûm, di sala 1960'ê de, evîna Kurdistan kete dilê min û min nuh xwe naskir, ku ez Kurd im û welatê min ji Kurdistan e. Piştî ku ev evîndari kete dilê min, ez ketim nava rêzên partiya komunist. Lê çuyîna min nav rêzên wê partiyê, ji ber evîna Kurdistanê bû. Piştî demeka kin, min nasi, ku ew ji bo me Kurdistanê naxwazin. Ne Kurdistanê diwazin û ne ji dihelîn em li ser Kurdistanê biaxîfin. Gava min dît ev wîlo ne, min wan berda û ketim nav rêzên PDK. Min di wir de cihê xwe girt û xebata xwe kir. Tiştê ji min dihat xwestin, min dikir.

Di sala 1963'ê de ez ketim girtigehê. Li bajarê Helebê, min yanzdeh caran derxistin pêşîya dadgeha (mehkema) leşkerî. Di dadgehê de li pêşberê hakim min Kurdistan parast. Min gote wan, ku ez Kurd im û welatê min Kurdistan e. Min daxwazên xwe yê ji bo damezrandina Kurdistanê eşkere danin holê. Li pêşîya dadgehê, min pir axiftin çekirin. Tevli min, em 30 heval bûn û hakim gote me, hun xayin in.

Hingê min ji hakim pîrsî, çima Kurd xayin in. Tiştê ketî devê min, min got wan.

Ji ber ku 50 fişek bi min re girtibûn, nola kesekî bi xeter min dihejmartin. Pênc sal ceza hepsê dan min. Dîv re daxistin du salan. Du sal, ez mam di hepsê de.

Piştî ku ez hatim berdan, disa min dest bi karê xwe kir. Ji aliyê siyasî ve, min hin gelek tişt fahm ne kiribûn. Di sala 1972'ê de, ez çûm kongra PDK, li başurê Kurdistanê herêma Bamernî. Tiştên min di kongrê de ditin, li gora bawerîya min, li dijî mafên Kurd û Kurdistanê bûn. Hemû serokên partiyê, tiştên ne baş dikiran.

Piştî kongrê ez vegeriyam cihê xwe, û min xebata xwe berdewam kir, heya sala 1975'ê. Ji dil û can min karê xwe dikir. Lê tirsek di dilê min de hebû, tîrsa şikestina şoreşê. Bi rastî ji wer bû. Çend xayin Kurdistan firotin.

Piştê ez ji, li mala xwe rûniştim. Ez bê hal ketibûm. Caran min hevalên xwe diditan, me keserên xwe dikişandin. Lê tiştê di destê me de ne mabû û me ne dikarî êdî em tiştêki bikin. Lê me tiştê fahm kiribû, ku PDK tu caran Kurdistanê rizgar nake û nikare bike ji. Ji ber ku kesên welatfiroş, nikarin tu welatan ava bikin.

Heya sala 1978'ê em wîlo bi rewşa xwe man. Me bihist, ku li bakurê Kurdistanê partiyek nuh hatiye avakirin. Digotin wan Apocî. Caran televiz-

yon li ser wan deng dikir. Bi riya televizyonê me wan naskir. Lê dijmin digot, "Apocî wîlo ne, Apocî weha ne." Me nedikarî em wan baş nasbikin.

Di sala 1980'ê de, hatin hêla me. Îdeolojiya xwe ji, bi me dan naskirin. Carekê hevalekî ji wan hatibû mala min. Min gote wî hevalî, "Tiştên hun dibêjin pîr rast in û di cih de ne. Ji bo vê dozê û birdozê ez mal û canê xwe didim." Wî hevalî ji min re got, "Her tiştê ez ji te re dibêjim dirok e. Giştan binivîse. Her

gotina ez ji te re dibêjim, emê di emelî de pêkbinin. Te pratîkê bi çavên xwe bibîni." Ji wê rojê heya niha, min bawerîya xwe bi vê partiyê anîye. Heya niha ji ez amade me hemû xebatan bikim. Ji dil û can ez bi Partiya xwe re me.

Kesê ku PKK nas kiribe, ew cihan nas kirîye. Heke PKK nas ne kiribe, ew tiştêk nas ne kirîye û bila nebeje ez tiştêkê dizanim. PKK seranser, tev ehlaq e, terbiye ye, mîrovatiye, şeref e, namus e, serbestiye, azadiye û serbilin-

diye. PKK soz û peymana bindestan, rizgariya Kurdistanê ye.

Tiştê dilê min Kurdistan e. Ji bo hisretê, keser û nalinên giran, ji bo Kurdistanê, PKK buye agirê dilê me. Lewma bi her tiştê xwe ve, bi can, mal û hemû derfetên xwe ve, ez li ba PKK me. Ji ber ku PKK, peymana Kurdistanê bi xwe ye.

Hevalê we yê dilsoz
Bave Azad
4.2.1989

Em nameya keça Kurd Perîşan, weke xwe bi dest nivîsa wê diweşînin:

Silav li doza we,
ez keçek Kurdîm, ez heşt salî me.
em nûh hetîne swêd, aavogî em hatin swêd.
bayê min digot li swêd jî Kurd hene. Ez pê
pîrê kêf xweş bibûm. Lê belê wexta ku
min holê Kurdê li swêd dît vê corê kêfê
min reş bû. Ez li we hemû Kurdan pîrs.
dikim, ma emê heya kengê zîmanê
xerîba bi xwînin. Êdî bese em dixwazin
bi zîmanê xwe buxwînin. Em jî wêk
zarokên Dîngoyê dixwazin bi zîmanê
xwe bi xwînin û dilşabîn.
Gelek silav ji şervanên li serê
qîha û ji zîndanên re. Gelê Apo hemû
yekbin, Kurdistan me birîndare.
Bijî Kurdistan

nûh hîna Kurdî bû me.
navê min perîşan?

ez ji wepo resmekî
dişînim.

“Hertişt ji bo rizgarkirina perçeyeka xaka niştîman...”

Dema ku jin ji tevî nav şerê rizgariyê dibin û dikevine nav refên berxwedanê û radihijin çekan ji bo têkoşîna li ber xaka welat û derxistina dijminên koledar ji welat, hingê xuyadike, ku girsên gel gihane koçberêka bilind ji ramyariya neteweyî.

Netewê Kurd bi sedan sal e di welatê xwe de bindest e. Dijminan hiştiye, ku gelê Kurd paşve bimîne. Lê bi gava şoreşgerî di salên 1970'an de, dengê jinên Kurdistanê jî bilindbû. Bi zanîyarî û ramyariya serxwebûnê, di bin ala Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) de, jin jî dest bi şer kirin. Li gundan û bajaran dest bi xebatê kirin. Li rex mêrên Kurd, jinên Kurd jî rabûn ser xwe. Bi bawerî, nêrîn û kar jinan wan girêdanên kevn hilweşandin û rûpeleka nuh di dîroka Kurdistanê de hate nivîsandin.

Min jî, êş û derdên jinên Kurd ji nêzîk ve dîtî. Ez bixwe di nav van êşan de mezin bûm. Berê mala me li gund bû. Dure em çûn bajêr. Li bajaran jî jina Kurd weke sewalan li bin destan e û heya êvarî nola dîliyan kar dike. Ma gelo ji bo çî jin wusa bindest in? Ma gelo mejî kême? An jî ji ber ku canê van zîwer e? Rastî hinek hene, van gotinan dibêjin.

Çiye karê jina Kurd? Berbangê radibe ji xwew, pezê mî dike, li zarokan dinêre, karguzariyên mêrê xwe dike, diçe çinandinê û hew... Li kêlaka vî karê ku can diwestîne û diêşîne, çî karekî welatî an gelerî nake... Ji ber çî?

Ew girêdanên patriyarkal ku li Kurdistanê, pêşemîn bi destê mêtîngeran peyda bûne, nehiştîne ku gelê me, jin û mêr, tevde pêşvebikevine û normên feodalîzmê bûne belayê gelê me. Ji ber vê yekê ye, ku jina Kurd ji mêrê xwe ditirse û dixebete ku wek dîliyan hema tenê karguzariya wî bike... ditirse ku wê berde. Jin, li kêleka karê zehmet, kotekê ji zîlamê xwe dibîne. Gelek caran ji bona ku zîlam xwe îspat bike, ku mêr e, radibe li jina xwe dixê. Heke wê yekê neke, dibêjine wî, ev ne zîlam e!... Başê! Ma gelo bingeha wê rastiye çîye? Kî wusa bi serê gelê me dike? Kîye yê ku mirovan hînî koletiyê dike? Rastî tenê ji van buyeran, em dikirin bizanibin, ka dijmin çî bi serê me dihêne!...

Heya ku jina Kurd çavşikestî be û xwedîya tirsê be, bi tirsê ku wê zîlamê wê, wê berde bibe û di nav civakê de bê qîymet be, ma gelo gelê me wê çawa rizgar bibe? Ew tiştên ku hiştîne jin paşve bimînin, nola ol û bawe-

riyên çewt, û ew normên ku maf didin mêran lê nadin jinan, bûna sedemek ji bo jiyana bindestiyê ji bo gelê me. Ji bo çî jin bê maf bimînin? Ji bo çî jin di avakirina civatê de cihên xwe negirin?

Kin bê gotin, ev moral û normên civakî, dibin deryayek kûr ji bo paşmayîna jina Kurd, ku berjewendên hemû çî n û birên bindest têde nîne. Giringe ew derd û kulên salan mîna volkan biteqin û domaneka pêşveçûn û pêşveketinê em bîafirînin.

Piştî ku pêwendiyên kapitalîzmê li bajaran pêşveketin, dewleta koledar jî nola wê pêşveketinê xwest destê xwe deynê ser rewşê. Kapitalîzma biyanî bi destpêka salên 1960'an pêşveket, hinde bingeheke kevin hatin guhartin. Di encamê de tiştên heja û bûha jî peyda bûn, çîna kargeran û birê xwedevanên şoreşger li Kurdistanê birêveketin.

Ev tiştên nuh ku li Kurdistanê peyda bûn, rûpelek nuh di dîroka Kurdistanê de vekirin. Di sala 1978'ê de, li ser vê bingeheke Partiya Karkerên Kurdistan hat damezirandin. Hertişt li Kurdistanê, xwe bi lez diguhurand. Ew tiştên ku li ber gelê Kurdistan bibûn dîwar, ew tiştên ku dijmin peyda kiribûn, ser û bin bûn. Daxwazên dijmin rûxîn, talana dewlemendiyên Kurdistanê yên ser û bin erd, rawestî. Jina Kurd kete ser reya rizgariyê û giha rûmetiya xwe.

Mêtînger, li Kurdistanê pir xwendegê û dibistan vekirin. Dixwestin zarokên me asîmîle bikin, daxwazên xwe di serê wan de şîringe bikin. Pir kesan keçên xwe şiyandin dibistanan, daku bixwînin, bibin kesên bilind û qîymeta wan li cem dewleta koledar mezin bibe. Lê nebû weke daxwaza mêtîngeran. Zarokên me hişyarbûn, li reya

azadiyê geriyan. Rizgariya xwe xwestin. Hinde hêzên burjuwaziya biçûk jî derketin. Xwestin ciwanên me ji rê derxînin, lê ev jî biserneket. Ciwanên me ji reya azadiyê venegeriyan. Bîrînen dîrokî kolandin. Li dermanangeriyan... dîtin ku billî şoreşê tu çare nîne!

Konevaniyên reformîst serên xwe li ber dijmin çemandin. Rûmetî firotin. Lê hema ciwanên me, nêrinên wan ên çewt û şaşîkandin. Bingeheke wan leri-zandin. Bi vî awahî ramyariya şoreşgerî pêşket. Rêberiya PKK xwe li ser gelê Kurdistanê damezirand.

PKK, li ser rastiya Kurdistan, ramyariya marksîst û lenînistî avakir. Pêşveçûnêka dîrokî xwe li Kurdistanê lezand.

Li gor rewşa Kurdistan, PKK gihîşt biryarên bê tirs û bersiva gelek kêş û girekan da. Problema jinan jî ronahî kir. Ev jî giring bû, ji ber ku jin nivê civakê ne. Şoreşgerên Kurdistanê wê tovê jî avdan. Hemû tiştên ku dijmin binax kiribû, ji nûve serên xwe hildan. Dermanê jinên Kurdistanê jî hat dîtin.

Jinên Kurdistanê, bi vî awahî karin li dijî xwînmîjiya koledaran û hêzên kevneperest ên paşvema yî serê xwe hildin. Ji bo jina Kurd, ê din dema feodalîzmê bihurtiye. Niha jina Kurd karê xwe yê welatî jî dike, xwe xistiye bin xizmeta welat; bi kar, bi xwendin pêşve dikeve. Zarokên xwe li ser jiyanêka şoreşgerî xwedî dike û wan dike pêşmergeyên Kurdistanê.

Bi pêşveketina xebata şoreşgerî, xebata sosyal-şewênistan, reformîstan û burjuwaziya biçûk li Kurdistanê hilweşî. Berjewendên çîna wan hejiyan. Komplot û provokasyonên wan ên li dijî Têkoşîna Rizgariya Neteweyî

Kurdistan hatin kuştin.

Cara pêşemîn e, ku keçên Kurd di dîroka civaka xwe de ji tixuban derbas dibin, ji aliyê leşkerî ve dihên perwendekirin. Gelek hevalên keç, serokatiya komên şoreşgerî dikin. Gelek hevalên keç bi xwîna xwe axa Kurdistanê avdikin. Di destpêka tevgera PKK de hevalên keç ên mîna Tûrkan, Sakîne, Ezîme, Besê şehîd ketin. Piran jî çîyayên Kurdistanê avdan, ên mîna Rûken, Havva û Seadet. Ev keçên Kurdistanê heya dilopa xwîna xwe ya dawî, ji bo Kurdistanê şer kirin û ketin axa niştîman. Banga wan a dawiyê, "Bijî serxwebûna Kurdistan!", "Bijî PKK!" xwe gihand hemû jinên Kurdistanê.

Niha jinên Kurdistanê wusa dibêjin: "Sund bi navê şehîdên Kurdistanê û sund bi canê me ketibe, em wê dozê bernadin û çekan ji destan danaynin. Di bin ala PKK de em wê şerbikin, heya ku bostek ji xaka Kurdistan dibin destê dijmin de nemîne..."

Jinên Kurdistanê, dayikno, xuşkno! Xwedî li mirovayetiya xwe derkevin! Zarokên xwe bi welatparêziyê xwedî bikin! Wan nehêlin bin destê dijminan! Wan bişînin nav refên artêşa gelê Kurdistan-ARGK!

Niha serê me bilindtir, baweriya me xurttir e! Em gişt bi hev re bangbikin û bêjin, "her-tişt ji bo rizgarkirina perçeyeka ji xaka niştîman!" Tevde karbikin bi jiyan, bi şer! "Şêrê çî ji ne çî mêr e!" Cihê xwe di nav yekîtiya jinan bigirin û Yekîtiya Jinên Kurdistanê avabikin!

—Bijî PKK, ERNK û ARGK!
—Bijî serok APO!
Jineka welatparêz
ji Kurdistanê

Diyarbekir

Ez piçûk bûm
Gava min bihîst û xwend:
Diyarbekir!

Kemalê Kurdaxî
Moskow

Digotin Diyarbekre,
Digotin Tirke...
Tirkan ji Ereban girtiye.

Ez mezin bûm
Salên min pîrbûn:
Rev ji destan ber çîyan

Digotin min:
Ev Amede, warê me ye
Bajarê Kurde
Ne Tirke û ne jî...
Bin navê me ye, Amede.

...

Ey Amed, bajerê qehreman!
Tu tim û tim dilê Kurdistan
Kaniya xwînê dîsa derbû
Birîna dila dîsa vebû
Bi tangan û topan diçin Kurdistan
Ma hun çî dixwazin ji gelê Kurdan?
Ma bindestiya me ne bese ji wan?
Gelo ne bese ji bo wan? Na!...
Dixwazin me tunebikin
Kurda rakin, ji ruyê cîhan.

...

Ey generalên devbixwîn!
Ma ne bese kuştin, girtin û xwîn!
Kovaran dixwînim
Rojnaman dixwînim
Li min diwarin dengûbahsên Amedê
Bi hezaran Kurd xistine zîndanê
Dest ji xwarinê berdane
Berveder derxistin ji dadgehan
Bo cîhan guh bide dengê girtiyan
Çawa bi lingan diçin ser mafê mirovan!
Serokên Ankara, Bexdad û Tehran
Çawa erzana dîroşîna xwîna însan!...

...

Tebata min nayê li Moskow
Guh didim qêrîna girtiyan
Asman belavbû
Ji giriya dayik û zarokan
Bese ji te re ey segê Ankara
Destên qirêj bikşînin ji Amedê

...

Pêşkevin ey şêrên Amed û Sîpan
Bi çek û sîlah bilindkin ala Kurdistan
Ey qehremanên paytextê Kurdistan
Li benda we ne em li çardorên tixuban

Em reya xebata şoreşgerî bernedin

Heke em li dîroka tevgera karkeran binêrin, wê pîlanên laderan (ji rê derketiyan) bikevin ber çavên me û em wê çêtir bibînin, ku nexşekêşarên wan pîlanan bûne emperyalîst. Partî û grubên sosyal-demokrat, ji dema enternasyonala şewemîn heya wê rojê, gelek gavên xirabkarî bo jinavbirina xebata karkeran avêtine. . Berî Şerê Cîhanê yê Duwemîn, partiye sosyal-demokrat ji xwe re Enternasyonala Sosyalîstiya Karkeran çêkirin û ev heya dema cengê doma. Piştî cengê jî rêxistîneke nuh bi navê Enternasyonala Sosyalîstî dirust kirin. Ev rêxistin şeweyên xebata şoreşgerî qebul nekir û biryara xwe weha da, ku sosyalîzm li ser reya aşitiyê çêdibe. Herweha biryar da, ku sosyalîzm li ser reya van tiştên jêrîn çêdibe:

"Gav li du gav perwendekirina dezgehên civakî, hevbeşîkirin ligel sandîka û xwedîkaran (kapîtalîstan), bilindkirina standartên jiyanê, rêxistinîna xizmetên civakî, pêşvebirina şeweyê demokrasîya burjuwa li ser bingeha sîstema du (2) partîyan û hwd..."

Gava em iro li proxramên sosyal-demokratîn niha binêrin, em wê sê beşan bibînin: Bêşê yekem, partiyeke ku fêrbûne (hînbûne) lê Marksîzm bi giştî qebul nakin; bêşê duwem, partiyeke ku girîngî bi Marksîzmê nadin; û bêşê sewemîn jî, partiyeke ku revîzyonê ji bo teoriyên Mark-

sîzmê dixwazin, bi taybetî li ser doza şoreşa sosyalîzm û dîktatoriya proletariya.

Ev reya reformîzmê ku sosyal-demokrat digirine berê xwe, ji aliyê emperyalîzma cîhanê ve bi şeweyeke direkt dihe piştvanî kirin û hinde partiye sosyal-demokrat iro bixwe li hinde dewletên emperyalîst serkarî dikin û wê polîtîkaya emperyalîstî girtine berê xwe.

Iro partiye sosyal-demokrat ên Ewropa bi reya çend Kurdên birûbaweriya we nesax û nexweş, dixwazin dest deynin ser tevgera Kurdistanî û bi kêfa xwe wê bilivînin. Wê zinarê kolonyalîstiyê li ser milê gelê me yê Kurdistanê bi hêz û quwwet bikin. Ne pêwîste ku em li wê derê dîsa navên wan Kurdên bawerî nexweş, burjuwên biçûk û feodalên ku çînen desthilatdar in li ser gelê me, bêjin. Lê pêwîste em bizanibin, ku ev ne sosyal-demokrat in, dibe ku darbidest û hevxebehtkarên sosyal-demokrasîyê ne.

Bi sedan û bi hezaran Kurdên bi şerê li ser reya rizgariya Kurdistanê şehîd dibin û gelek ji wan nizanin ji ber çî şehîd dibin! Ji ber otonomî, ji ber mafên emperyalîzmê? Ew kesên kevneperest, reformîst û oportonîst ji dema destpêkirina şoreşê ve heya iro jî, rolên xirabkariyê di nav me de bikardihênin. Tiştên ku nikarin pê rabin û an jî serman û destur negirtine ku pê rabin, dema ku dibînin hinek din

bi serbilindî pê radibin, hema bi lez li dij radibin û dibêjin, ne pêwîste tiştên weha çêbibin. Erê... ev ve rastiya wan. Lê bila bizanibin, kesên hişyar rolên wan baş nasdikin!

Iro tevgera rizgarîxwaz a gelên cîhanê bi giştî, tevgera rizgarîxwaz a gelê Kurdistanê bi taybetî û her weha tevgerên karkerên li welatên kapîtalîstî û sistema sosyalîstî bi giştî, ketine ber êrîşên hov ên emperyalîzmê û hevalbendên wan.

Li hembera wê jî, gelê me yê têkoşer li herema Rojhilata Navîn bi hevkarî û piştvanîya gelên heremê li dijî pîlanên emperyalîzmê rabuye û Kurdistanî kiriye keleheke bi hêza şoreşgerî li dijî faşîzmê, şewênîzmê, emperyalîzmê, regezperestiyê û kolonyalîzmê.

Iro pêwîstiyek e, li ser milê her mirovekî hişyar û bi şerê, ku bi tundî li dijî van pîlanan rabe û xwedîyên wan rûreş û ruswa bike û piştvanîya xwe ji bo şoreşa gelê me ji aliyê enternasyonallî, mirovayetî, niştîmanî an jî neteweyî diyar bike... wêca pêşve!

—Bijî xebata gelê me yê Kurdistan
Ji bo damezirandina dewleteka Kurdistanî ya serbixwe!
—Rêşê bo emperyalîzmê û kolonyalîstên dagîrkarên Kurdistanê!

Şivan
Yugoslavya

DESTPÊK

DI HEJMARA BORÎ DE

Partiya Komunista ku nehatibû pelixandin piştî vê lêdanê, gel li dora xwe civand û bo demokratiyê di civat û ramyariyê de, bo berdana girtiyan, bo daxwazên civaki û paqijkirina destelatiya kolonyalist ji faşistan xebiti. Kolonyalistan ji, ji aliyê din ve xwe piçekî nerm kirin, hinek faşist avêtin derve û rê dan Evindarên Daxweyanê û Azadiyê, ku xebata xwe bikin. Wan ji partiyeka nuh bi navê Yekitiya Demokrat a Daxweyana Cezayiri-UDMA avakirin.

Vê partiye riyek nerm da ber xwe û di sala 1946'ê de 11 nûner ji 13 nûnerên Cezayiri, xist Danîşgeha Avakar a Frensi. Di wê salê de ji, wan nûneran pêşniyara xwe bo rêbaza Cezayiri dan. Têde daxwaza rakirina sazmana kolonyalist û avakirina komareka otonomî di welêt de diyar kirin. Ev pêşniyar nehat pejirandin û gelê Cezayir pir xeyidi. Ev ji bû sedemek, ku ramana yekbûna tevgera netewi xurttir bibe. Partiya Komunist ji dengê xwe bo yekbûna netewi bilindkir û di civina komiteya xwe ya navendi de, di 20-21'ê Tirmeha sala 1946'ê de daxwaza komareki demokrat bo Cezayirê kir û banga eniya netewi ya demokrat kir û ji daxwazên netewi û çandeyî pêve, ji kolonyalistan xwest, ku ew zordariya li serola Îslami rawestinin. Lê çi partiye nêwî yên din guh nedan banga Partiya Komunist. Di wê salê de partiyeka din a bi navê Tevgera Serfiraziya Azadiyên Demokrat-MLTD peyda bû. Vê partiye pênc nûnerên xwe hilda Danîşgeha Avakar a Frensi, lê ji ber ku ev serketin di hundirê salekê de pêkhat, pozbilindi û sermezini ji vê re çebû û yekiti di kar de bi pêşveruyên Ewrupi û partiye netaewi re nepejirand.

Di sala 1947'ê de Frense Peymana Cezayirê derxist. Maf da Cezayiriyân,

Têkoşîna Rizgariya Netewa Cezayirê

ku 60 nûnerên xwe bo danîşgehê hilbijêrin û hinek mafên diravi û zagoni ji dan, lê çi caran mafê çarenivîsê bo gel nepejirand. Di sala 1947'ê de partiya teze MTLD piraniya kursiyên danîşgehê bi dest xwe ve ani û vê ji diyarkir, ku gelê Cezayirê serxwebûna xwe divê. Di salên 1948-1954'an de kolonyalistan, ji tîrsa azadixwazan êriş birin ser azadiyên demokrat. Dora 30.000 mirov girtin. Zordariyeka bê hempa anin ser çanda Îslami û melayên welati. Karker û gundi birçi kirin (milyonek û niv mirov ji 9 milyon bêkar man û 400.000 Cezayiri, ji welatê xwe derketin û çûn Frense ku li kar bigerin). Ji sedî pêncî ji zarowan berî ku bibin pênc salî dimirin. Gelek caran karberdanên mezin çebûn û sandikat bi xebatên heja rabûn. Burjuwaziya piçûk û maldarên nivtêr ji zirar û ziyan ji vê ramyariya kolonyalist diditin. Sextekariyên eşkere di hilbijartinan de çedibûn. Ev bûn sedem, ku Partiya Komunist, MTLD, UDMA û Hevgirêdana Zanayên Cezayiri bi hev re di sala 1951'ê de Eniyekê avabikin. Ev ji yekemin enî bû, di diroka Cezayirê de. Piştî salekê UDMA û MTLD ji wê derketin.

MLTD di salên 1952-1954'an de bûbû heza netewi ya mezintirîn di nav gel de. Di sala 1953'ê de, di kongra xwe ya duwemin de, banga yekbûna netewi kir, lê ji ber kevneperestiya serokê partiye Misali Al-Hac parti bû dubir. Di sala 1954'ê de Misali û Merkezi (Navçeyî) peyda bûn. Xebatkarên dilsoz ên ku ji sala 1947'ê de bi dizî kar dikirin, xebata xwe pêş ve dan û encumana yekbûn û karê şoresgerî peyda kirin û amadekariya serhildana çekdari kirin. Di sala 1954'ê de Eniya

Rizgariya Netewi-FLN avakirin û di wê salê de 3.000 şervan bi navê Leşkerê Rizgariya Netewi-ALN derxistin qada şer.

Şoreşa Cezayirê û cenga rizgarkirinê (1954-1962)

Di 1.11.1954'ê de şoreşê destpêkir. Şoreşgeran, hinek herêmen çiyayî li Oranê û di nav elan de xistin bin destên xwe. Gelek êriş birin ser sazmanxaneyên kolonyalistan, cihên leşkeriyê û polisan.

Hemû niştimanperwer bûn hevalên şoreşê û roj bi roj birçi û bindest li dorê kombûn. Ji gundiyan û ji ciwanên bajaran ji.

Kolonyalistan dest bi girtin û îşkencê kirin. 3.000 mirov xistin زندان û partiye ramyari qedexe kirin. Fermankarekî kevneperest ê bi navê Jak Sostil bo teviya Cezayirê hat danin û bi lez û bez dest bi hinek başkirinên reformist di aboriyê û destelatiyê de kirin. Lê pir dereng bûbû.

Di sala 1955'ê de li 40 cihan, di Cezayirê de serhildan çebûn û hemû parti û komikên netewi mecbûr bûn, yek ji du rîyan bidin pêşiya xwe: Şoreş an ji kolonyalizm. Ev serhildan, mina agirekî bi dora burjuwazî ketin. Gelek dev ji karên xwe yên mirî berdan û piştigirtina ramana Cezayireka Netewi kirin.

Di sala 1956'ê de Tevgera Zanayên Misilman, êrişî emperyalizmê kir û ji Frense xwest, ku daxwazên şoreşgeran bipejirîne.

Di wê salê de yên sosyalist (Sosyal

Demokrat) li Frense hatin ser destelatiyê û soz dan, ku bi aştî pîrsa Cezayirê verisinin, lê pêwîst bû şoreşvan çekên xwe deynin. Di wê demê de leşkerê Frensi, bi hovîtî li diji gelê Cezayirê dilivî û hejmara serbazan gihabû 400.000 kesan. Ji aliyê din ve, gelek biryarên bo xweşkirina jîna gundiyan derxistin.

Di wê salê de UDMA û Tevgera Zanayên Cezayiri bûn endamên Eniya Rizgariya Netewi-FLN û tenê hevalên Misali li derve man û li hember şoreşê ketin şerê çekdari, lê zirar û ziyan di her cihêkî de ditin. Partiya Komunist ji dizanî, ku tenê riyek bo serxwebûnê heye û ev ji rîya şerê çekdari ye, lê nedixwest dev ji xebata xwe ya ramyari ji berde. Di sala 1955'ê de pilana xwe bo alikariya şoreşê dani. Kolonyalistan xebata wan qedexe kirin û bi wî rengî hinek ji endamên Partiya Komunist ketin nava rêzên eniyê, lê parti bi xwe nebû endam di Eniya Netewî de.

Di Tebaxa 1956'ê de kongra peşengiya şoreşê çebû. Têde sazmana şoreşin û bernameya xebata ramyari hat danin. Di bernameyê de avakirina komareka demokrat hat biryar kirin û ramyariya şoreşê di hemû warên civakî, aborî û çandeyî de hat diyar kirin. Di gundan de encumanên gelêrî bi dizî peyda bûn û li hin deran, erdên axan bi alikariya şoreşgeran dihatin par kirin. 60.000 "mucahid" ji xortan peyda bûn, li gel 70.000 "misabil (milis)" ên ku şer dikirin û vedigerin mal. Bi hev re, li hember 800.000 serbazên kolonyalist, ku bo cengê hatibûn amade kirin, ketin nava cenga rizganiyê û rûmeta netewî.

Emperyalistên cihanê, ji sala 1958'ê pêve hemû rengên alikariyên diravi û

Nan an Kurdistan ?

dine Iran û Irakê, gelê me yê birlîndar û daxdayî di paştêlên bi stîrî de, di bêdengiyê de û di birçîbûn û nesaxiyê de hatiye hiştin. Tiştên di vê gotarê de hatine gotin dihêlin, ku mirovê me ji xwe bipirse; gelo ma ez bo çi hîn dijm? Bo şerefê? Bo jî-neka paqîj? Bo zarowan? An bo nanê zikê xwe?

Li pêş gelê me, tenê reyek heye, ev rê naçe ber devê kozka nanpijandinê, ev rê sedased ne reya partî û rêberên mîna van kesên ku dixwazin "pîrsa nên" têxinin ciyê pîrsa "serxwebûn û azadiyê". Ev rê reya berxwedanê ye, ne rêya nanê germe.

Raste ku mirov bê nan nikare bijî, "lê mirov ne bi nên tenê dijl". Mirov bê azadî, bê niqî (weten), bê ciyê razana xwe, bê dîtina dê û bavê xwe, bê ava kehnî û rûbarên gundê xwe û bê rûmeta netewî nikare bijî.

Gava eva ku hatiye ser gelê me, bihata ser gelekî dî, wê "komûnîstên Kurd" xwe bo wan gelan bidana kuştin. Em ji bîra nakin; wan çawa bo Cezayirê, bo Vietnamê, bo Kubayê, bo Angolayê û bo Filistinê dikirin qêrîn û hewar, azadî û serxwebûnê bo hemû gelan dixwazin, ev jî ne tişteki şaşe, lê çima bo gelê xwe, bo nêztîrîn mirovan û azadîxwazan tenê "pîrsa nên" davêjin nav gelê ku ji her tişteki bêpar maye? Tê bîra me tevan, çawa van "pêşveruyan" dîlan û govend digirtin, jin û xûşkên wan lîlî dikirin, gava gelê me yê baqûrê Kurdistanê sala 1975'ê di xwînê de hatiye gevizandin. Tê bîra me, çawa wan nûçeyên radyoya BBC-London xistibûn teypê û li ser xaniyan rûdiniştin,

dengê teypê bilind dikirin û lê guhdar dikirin: "Cudakerên Kurd di sinorên Irak-Iranê re direvin". Piştîre didan çepkan û tîq-tîq dikenîyan û digotin, "Me got dev ji van xewnên netewî berdin, we berneda, binêrin çi bi seriyê we hat." Lê nizanîn wê piştî sê salan ji wan henekan ji dest dostê xwe yê xwînmij Seddam Husên birevin û tenê li Kurdistanê bi cî bibin.

Îro jî dîsa piştî xwe dane gel, berê xwe dane dijminê gel zarwên Kurd ên birçî li dora xwe dicivînin û ji wan re li ser bihna nanê germ dipeyivin.

Komûnîstên Vietnamê bo zarowên gelê xwe reya serxwebûna netewî bi xwîna xwe avdan, hema ên Kurd mîna mîza hêştir hertim bi şûn ve difirin. Carnan jî, gava dikevin tengiyê û li pêş gel bi tenê xwe dimînin, wek roviyê ku di berqefê de hatiye girtin, xwedî li mirovatiyê derdikevin, dibêjin: " Dîlê me bi van zarowan disoje, em naxwazin Kurd b ên qirkirin. Çima hun bi xwedmuxtariyê (otonomiyê) razî nabin?

Rastî ev derewan dikin, ev wê li dijî xwedmuxtariyê jî rawestin, gava ne bi reya wan be û ne di bin destelatiya wan de be.

Di dîroka baqûrê Kurdiistanê de, listik û davên wan nayin ji bîr kirin. Ma ne ew bûn, ên ku xwe dabûn rex sazmana xwînî ya Iraqê û dij daxwazên gelê me derketibûn û ji Seddamê hov re bûbûn caş û patexur?

Serekê Partiya Komûnîsta Iraqê bersiva pîrsekê di komclîna 4'ê de da, wîlo mirov tedi-gihîne, ku sedema ew dij saz-

————— **Cankurd**

mana Iraqê ketin şer ewe; ku sazmana Partiya Baas çi rê bo xebata ramyarî ji komûnîstan re nehiştiye. Em dikarin bibêjin, ku ev ne dij qirkirina gelê Kurd rabûne, ev ne boyl mafê gelê me rabûne, ev tenê bo parastina xwe derketine çîyan û çi demê Seddamê hov destûra vegeerê bide wan an Moskow ji wan bi-xwaze, wê vegeirin Bexdayê û li dij gelê me dîsa caştiya xwe berdewan bikin.

"Nan an Kurdistan?" Ev tişteki gelek kêmtî bervajîye. Bila ew li pey nanê bê rûmet bibezin û bila bihêlin gelê me bo Kurdiistanê bixebite. Nanê germ bo wan û Kurdistan bo gelê me. Em Kurdistanê bi nanê germ nadin û niştîmanê xwe bi ciyê nerm nadin. Ew dixebitin ku " pîrsa nên" di nav gel de belav bikin, lê nizanin ku gelê me ji koçbera çavgirtinê derketiye ronahî û rastiya dîrokî. Gelê me ne li paş wan e. Gel pir pêşve çuye û ew li şûn mane, ji ber ku çavên wan her û her li nanê selê ne, ne li rêberiya gel in.

Îro di her qunceki Kurdistanê de û li her dereka ku gelê me têde dijl, bir û baweriya serxwebûn û azadiyê ciyê çewtiya xwedmuxtariyê standiye. Ev bîr û bawerî jî bi berxwedaneke netewî yê dirêj û xwînî, bi fedekariya qehremaniya zinadanan, bi şer û gengaşê (ceng), bi qehremaniya keç û lawên Kurd di Çîya-yên Dêrika Mazî, Agirî û Cudî, di nav gel de damar û rişên xwe berdane û nema ev bawerî tê hilkirin, nema gelê me bi çi dîrûşmên dij serxwebûna netewî tê xapandin.

Îro li Kurdistanê bi hezaran

leşkeri dan Frense. Endamên NATO vê, bi mebesta pelixandina şoreşê kirin, lê nekarin tişteke bikirana. Cenga Cezayirê bû sedema serhildaneke leşkerî li Frense ji. Di Gulana 1958'ê de, General De Gaulle hat ser destelatiyê. Wî ji, ji şoreşgeran xwest, ku çekên xwe deynin, lê daxwaza wî nehat pejirandin. Di roja 19.10.1958'ê de sermiriyeka yekcarî bo Komara Cezayiri, GPRA avabû û danîşgeheka netewî hat qurmkirin. Di salên 1958-1960'an de behîrî 30 welatan, ji Afrika û Asiya û welatên sosyalist ev sermirî pejirandin û Sovyetistanê dest bi alikariya bo şoreşê kir.

De Gaulle di 1959'ê de mafê çarenivîsê bo gelê Cezayirê pejirand, lê nedixwest bi şoreşê re tekeve dan û standinê. Dixwest her wan kesên ceşş û xayin xurt bike û ji wan hêzekê peyda bike, ku Cezayirê bi Frense ve girê bidin. Lê ev pilan ji biserneket. Di nav salên 1960-1961'an de, dan û standin bi şoreşê re çebûn.

Gava De Gaulle çû Cezayirê, gel bi teviya xwe li diji wî derket û lewma hilbijartina wê salê t êkçû û gel piştigirtina şoreşê kir.

Li aliyekî din, sazmana leşkerî ya bi dizî OAS a faşist nedihîşt, ku Frense û Cezayir bigihin hevdu û gelek xwîn hat rêtin. Saleka xwînî ji ser Cezayirê re derbas bû. Sermiriya Frensi mecbûr bû, ku li diji wê sazmanê bixebite û di 8'ê Adarê 1962'ê de biryara hilbijartineka bo serxwebûna welêt di nava Frensiyan û Cezayiriyân de hat dayin û Eniya Rizgariya Netewî mîna hêzeka azad hat pejirandin. Lê disa ji sazmana OAS dev ji terora xwe ya xwînî berneda û bi taybetî piştî girtina serokê wê Salan, ji aliyê sermiriya Frensi ve. We demê behîrî 300 Cezayiri hatin kuştin. Roja 3.7.1962'ê, piştî 132 salan û dayina milyonek şehid, Cezayir ji koletiyê giha serxwebûna xwe.

qehreman hene tew ji bîr kirine, bihna nanê germ çawa ye, bihna barudê, bihna zîndanên, bihna xwîna şehîdan û bihna welatê ku ji her aliyekî ve tê sotin ketiye pozê gel. Ma kî niha dipirse nan germ e an sar e? Nan heye an nîne?

Îro li hemû welatên Ewru-payê karker û xwendevanên me serî hildane, dev ji kêf û şahiyê berdane, dev ji mal û kar berdane û li pey doza Kurdistanekî serbixwe û azad ketine. Îro gelê me bi van alayên rêhunda-kirinê naye xapandin û roj nêzîke, ku gelê me kaxezê xwe derxîne û tê de xêzîke sor di ser wan û "pîrsa nanê wan " re bikişîne.

Lê bi rastî, kişandina xêzeka wîlo di ser çewtiya dîrokî re, wendakirin û tunekirina bîr û baweriyên wîlo şaş û sist, bê xebat û t êkoşîn, bê cengawerî û gengaşî, bê cudakirina dostan ji dijminan û bê derkirina nandozan ji Kurdistanê, wê ne asan be. Di vir de, mirovên xwedî hiş, yê bi serpêkên dîrokî dagirtîne, yê pîrsa Kurdistanê ji xwe kirine pîrsa xweyî, divêt li hev bicivin, rê li dijmin girêdin, xebata netewî bi rexnekirinekî ji dil ber bi pêş ve têvedin, li dor şoreşa netewî ya rizgariya Kurdistanê kom bibin, rê nedin bîr û baweriyên destmaçkirinê û xwe-çemandina ber faşîst û zarokujan. Tenê bi vî terzî, em dê bigihin war û mebesta xwe ya netewî.

"Nan an Kurdistan?" Dîrûşmekî kevnare û di rewşekî wîlo de pir paşveruye, ji gel ve dîr e û dijl serxwebûna Kurdistanê ye. Em dê li ciyê wê "Kurdistan an neman!" di kar û xebatê de, di t êkoşîna dij zor û setemê de, di hindir her maleka Kurd de bikin dîrûşma jîn û hebûnê.

★

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdîmeka niştîman ku bi zozanên bilind û zîreya xwe tê nasîn

WAN

- IV -

CIHÊ WANÊ DI TÊKOŞINA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Êrdîma Wanê, ger ji aliyê erdnigari (coxrafi) û ger ji aliyê stratejîkî, êrdîmeka welatê me ya herî pêwîst e. Ji ber ku êrdîma Wanê bi rojhilatê Kurdistanê re cirane û di navbera êrdîmên Botan û Serhedan de dimîne, pêwîstiya Wanê bi vi awahî ji hin mezintir dibe. Bi rewşa xwe Wan iroj, di têkoşina me ya rizgariya netewî de, xwediyê wan sixlet û taybetîyan e, ku risteka gelek mezin bikaribe bileyizine.

Dagirkerên Tirk, ji roja ku bûne serdestên êrdîma Wanê heya niha, pêwîstiya pir gewre dane Wanê û xwestine wê yekê ji herdemê biparêzin. Dagirkerên Tirk, xwestine êrdîma Wanê bigihînin navendeka wusa, ku ji wir xwe dirêji Çolamergê, hêlên Kurdistanê yên rojhilat û bakur bikin. Xwestine êrdîma Wanê ji xwe re bikin pêlîngek an ji bîngehek, daku xwe vekine êrdîma Çolamergê, rojhilatê Kurdistanê û êrdîmên bakur en mîna Serhedan.

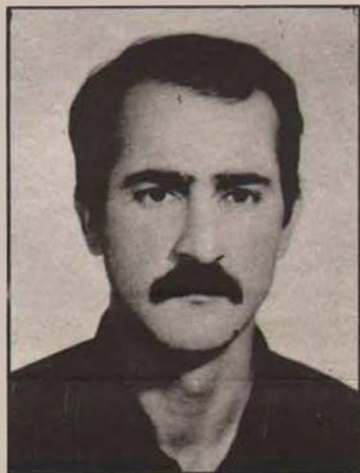
Ev pêwîstiya ku mêtîngerên Tirk ji bo Wanê nasine û danine pêşîya xwe, ne tenê ji bo mejûya nêzik wusa buye. Hin ji demên gelek kevin, di teviya dirokê de, dagirkerên Tirk pêwîstiya mezin dane êrdîma Wanê. Îroj pêwîstiya êrdîma Wanê ji bo dagirkeran bi çî awahî kêmîtir nebuye. Li berravîya wê, heya bê gotin, bêtir zêde buye. Ne tenê dagirkerên Tirk, iroj hêzên împeryalist ji pêwîstî û buhatîyeka mezin didin êrdîma Wanê. Hêzên împeryalist dixwazin êrdîma Wanê biqulîbin navendeka wusa, ku bibe navendeka êrişê li dijî gelên Rojhilata Navin. Di van salên dawîyê de, em gelek baş û zelal dibînin, ku xebatên di wê pîrê de rind zêde bûne û hatine lezandin.

Împeryalistên USA, dixwazin li êrdîma Wanê bajarekî bi navê "gundê kesên teqawut bûne" ji bo 350 hezar kesên Emerikani avabikin. Ev ji, ji bo daxwazên împeryalistan, nîmûneyeka din a gelek êşkere û pêwîst e. Pir nas û ronahiye, ku ev bajarê ku USA dixwaze avabike, wê xizmet û delameta kîjan rastîyê bike. Avakirina bajarekî ji bo 350 hezar Emerikaniyên, ku piraniya wan ji nav rêzên leşkerî ne, ma dikare ji kîjan mebestê re karguzari bike?

Pir zelal û eşkereye, ku ne tenê kesên teqawut bûne, wê li wê bajari bîn bi cih kirin. Ev Emerikani tevli xwe, wê polîsên xwe, birekî artêşa xwe, çekên xwe yên nûjen; balafir û firokên xwe û mirovên xwe yên di pisboriyê de şareza ne ji, binin. Ev ji tê wê maneyê, ku USA, rast û rast di xalekî herêmê yê stratejîkî de, wê bibe xwediyê baregehekî leşkerî yê herî pêwîst û giring. "Gundekî" wusa, ku li qirxê tixûbên Yekitiya Komarên Sosyaliştîk ên Sowyetî wê bibe avakirin û wê gelek nêzîkî YKSS be, diyar e, wê karguzari û xizmeta çî bike. Bi vi awahî armanca avakirina "gundekî" bi vi nolê, xwe êşkere datîne pêşîya çavan.

Armanca avakirina vi "gundi" ji, danine baregehekî leşkerîye, li dijî têko-

şina rizgariya netewî, ku li Kurdistanê pêş ve diçe. Ev baregeh wê bibe navendeka êrişan, navendeka organize kirina dij-şoreşê. Li hemberê şoreşa Kurdistanê. Bi vi "gundê", ku wê bibe avakirin, USA, wê bixebite ku him hêzên xwe yên leşkerî li wê êrdîmê bi cih bike û him ji, di pêşerojê de, rojekê wê bibêje, ku "jiyana Emerikaniyên li Wanê di tehlukê de ye" û wê bixwaze bi vi awahî mafê têkilîbûnê (mudahalê) an ji sedema wê yekê, ji niha ve amade bike.

Veli TEYHANÎ

Abdülaziz KANAT

Ahmet ÇALIŞKAN

Seyfettin OZEN

Li kêleka wê pilana, ku împeryalizma USA dixebite bikarbîne, li êrdîma Wanê ji niha ve gelek dirav tîr xercînin, ji bo sazî û navendên leşkerî. Dagirkerên Tirk, birekî pêwîst ji hêzên xwe yên leşkerî, li Wanê bi cih kirine. Li kêleka yekitiyên leşkerî baregeheka pêwîst a kargêrî û birêvebirina cenga taybetî ji li Wanê heye. Weke ku ji van buyeran û pêşveçûnan ji tê fahmkirin û ditîn, êrdîma Wanê xwediyê rewşa wusaye, ku di têkoşina me de rist û roleka herî mezin wê bileyze. Pêwîstiya ku dijmînen me didin wê êrdîmê, giringiya Wanê zêdetir dike. Ev êrdîm çiqasî ji dijmîn re pêwîst be, hevqasî ji di têkoşina me ya rizgariya netewî pêwîst e. Gava ku têkoşina me ya rizgariya netewî li derdorên Wanê xweş berfireh bibe, quweta dijmîn ji wê jar bikeve û emê xurtir û bi himtir bibin. Lewma, çiqasî dijmîn bêtir pêwîstî bide wê êrdîmê, hevqasî ji pêwîstî li rista Wanê di têkoşina me de wê zêdetir û mezintir bibe. Ev herdu pêşveçûn, ew rastî ne, ku

ji nêzik ve bi hevûdu girêdayî ne.

Rizgarkirina Wanê ji daxwazên împeryalizmê û dagirkerên Tirk ên faşîst, ku dixwazin navendeka êrişê li vir avabikin, herweha tê wê maneyê, ku tehlukiyên li dijî sosyalizmê û gelên herêmê ji wê serjêr biçin.

Destpêka xebat û keferatên rizgariya netewî li êrdîma Wanê, xwe dirêji domana damezirandina Partiya me PKK dike. Xebatên şoreşgerî li Wanê, ji aliyê rêheval Veli TEYHANÎ hatine destpê-

çeper û diwarên, ku daxwaza avakirina wan li pêşîya têkoşina me û pêşveçûna têkoşina rizgariya netewî dihatin kirin, bi şeweyeka giring hatin melisadin û gavên paş ve avêtin. Ji alîkî rê ji bo xebatên şoreşgerî rind hatibû vekirin, ji aliyê din ji, bir û baweriyên rizgariyaxwaziya netewî pêşveçûnêka mezin şanî kirin.

Piştî derbeya faşîst a 12'ê Êlûnê, Partiya me hêzên xwe yên li Wanê derxiste derveyî welat. Heya sala 1983'ê, xebatên şoreşgerî li Wanê gelek jar ketibûn. Xebatên li êrdîma Wanê bi şeweya pêwendî û têkiliyên teng ên bi derdorên welatparêz re, dihatin birêvebirin.

Di sala 1983'ê de, mîna li gelek êrdîmên Kurdistanê, li Wanê ji xebatên bangeşîya çekdari destpêkirin. Koma bangeşîya çekdari, ku rêheval Veli TEYHANÎ ji di nav de bû, li Wanê dest bi xebatên keşfê, istixbaratê û xwe bi cih kirinê kir.

Xebatên bangeşîya çekdari, ku di sala 1983'ê li Wanê hatibû destpêkirin, pêşî li nava êl û eşîrên koçer û el û eşîrên xwe-cih, li deşt û zozanên fireh, bi rê ve ketin. Girsên gel, ku bi taybetîyên netewî û welatperwer tijibûn, di demeka gelek kin de şoreşgeran nasînin û himbêza xwe ji wan re vekirin. Xebatên bangeşîya çekdari û xebatên şoreşgerî, ku pêşveçûnêka pêwîst derxistin holê, roj bi roj xwe lezandên. Di meha Çilê sala 1984'ê de, li navçeya Elbakê, di encama ketine horesên berfa ji çîyan, me rêheval Abdülaziz KANAT Şehîd da.

Poside û hîkariyên hilpişkîna 15'ê Tebaxê 1984'ê, li êrdîma Wanê, gelek mezin çêbûn. Liva şoreşgerî, ku bi êrişên li ser navçeyên Dih û Şemzînan, xwe lezand, li êrdîma Wanê ji bû bîngehek ji bo pêşveçûnên pêwîst. Tevli Dih û Şemzînan, êrişeka li ser navçeya Şaxê ji hatibû pîlan kirin. Lê ev êriş bi ser neket. Ev êriş, ne ji ber ku hêzên me nehatibûn amadekirin, bêtir ji ber xebatên rawestandî yên kesên xirakar û tasfiyekar, pêk nehatibû.

Bilî wê rastîyê, posideyên Hilpişkîna 15'ê Tebaxê li êrdîma Wanê, xwe di demeka kurt de şanî kirin. Di encama xebatên bangeşîya çekdari de, ku xwe lezandibûn û berfireh kiribûn, rêz bi rêz lêdanên mezin li sîxuran û avahiya gilîkaran hatin xistin.

Pêşveçûna livbaziyan, şahi û sêmpatiyeka mezin li bal girsên gel, afirand. Di rêxistinkirina sêmpati û alikariyên girsên gel ên tunde de, hêzên me yên şoreşgerî, kêmasiyên mezin kirin paya xwe. Di wan êrdîman de, ku el û eşîrvani xurt e, bê gotin posideyên serekên eşîran ên li ser girsên gel ji zêde ne. Ev serekên eşîran ên hevxeatkar, bi qalîkên welatparêzî yên sexte, wê welatperweriya girsên gel a mezin, di hevîrê xwe de dihelînin. Şoreşger di destpêkê de, wê rewşa serekên eşîran baş ne nasîn. Ji aliyê din ji, ji ber meyla ber bi rastê ve çuyîne ya kargêriya karvani, rewşeka ne baş derkete holê. Girsên gel bi girani ne hatin rêxistin kirin û pêwîstiya wê yekê rind nehat fahmkirin. Hêzên şoreşgerî bêtir ji wê, xwestin serekên eşîran ber xwe ve binin û bi vi awahî an ji li ser wê bîngehê girsên gel

rêxisti bikin. Ev nêzikbûn û ditina kargêriya karvani, bû sedem ku eşîrvani xurtir bibe, di demekê de ku ji xwe eşîrvani gelek xurt bû. Kin bê gotin, xebateka jir û çalak, ji bo rizgarkirina girsên gel ji bin posideyên eşîrvaniyê, nehat birêvebirin û pêwîstiya wê yekê nehat fahmkirin.

Dagirkerên Tirk di demeka kin de wê jariya hêzên şoreşger nasîn û bi waadên cure-cure serekên eşîran ber xwe ve anin û xebitin, ku sîxuriyê û parêzkariya gundan berfireh bikin. Di zivistana 1984-85'ê de, berpirsiyarên dagirkeran digel serekên eşîrên êrdîmê civînen dorfireh çekirin. Di van civînan de, politikaya çekir û qamçiyê bikaranîn û hinde sîd dan axan. Bi vi awahî karin, axan ber xwe ve binin. Di wê demê de, herweha pikolîyên giran li ser girsên gel, hatin bikaranîn. Bi vi awahî xwestin bi girsên gel bidin pejiwandin, ku xebatên sîxuriyê û parêzkariya gundan pêk binin.

Dagirkerên Tirk gelek soz û peyman dan serekên eşîran û axan. Digotin, "heya hun li dijî PKK şer bikin em xwe tevli karên we nakin û emê mehkûmên wê ji efu bikin." Li ser bîngeha van waadan û bi xebata axayên xulam ên dilxwaz ên mîna Hacı Dirbas, dagirker di xebatên sîxurkirinê de, karin hinde gavên pêş ve biavêjin. Biryar dan, ku her eşîrek cerdeyeka (çeteyeka) parêzkarên gundan rêxistin bike.

Xebatên bihara sala 1985'ê, li gora belavkirina avahiya sîxur û milisan, ku dijmîn dixebitî ava bike, û li gora civandina girsên gel li dora şoreşê, hatin amade kirin. Piştî ku xebatên şoreşgerî disa berfireh bûn, dijmîn ji keftûlaftên xwe zêde kir. Dijmîn, dixebitî ku van eşîran, ku mîna cerdevanan rêxistin kiribû, bilivînc û rake bizavê.

Li ser xebatên dijmîn, eşîrên Ala û Yezdînan hatin livandin û tevgerandin. Di encama giliyên van eşîran de, di navbera komeka me ya şoreşger û hêzên artêşa faşîst de, şereki diwar pêktê. Herçiqasî rewşa têkoşerên ARGK ji bo şer ne hevqasî baş ji bû, şereki bi qehremani tê bilind kirin. Di vi şerî de, rêheval Ahmet ÇALIŞKAN, Seyfettin OZEN û Hasan BULUT şehîd ketin.

Piştî wê berxwedanê, xebat bêtir hat lezandin. Rêz bi rêz êriş çûn ser avahiye, ku dijmîn dixwest rêxisti bike û ava bike. Di wê demê de êriş çûn ser navçeyên Elbak û Şaxê. Livbaziyan tolehildanê li dijî eşîrên Ala û Yezdînan hatin bikaranîn. Lêdanên mezin li van cerdevanan hatin xistin.

Bi êriş û livbaziyan rêz bi rêz, lêdanên mezin li avahiyan sîxur û hevxeatkar hatin xistin, ku dijmîn dixwest avabike û xurtbike. Di domana van livbaziyan dorfireh de, rêheval Agit KÜLTÜR ji tevli karwanê şehîdan bû.

Di sala 1985'ê de, têkoşina me ya şoreşgerî rind tûnd bû û xwe berûpêş ve lezand. Pêşveçûnên herî pêwîst derketin holê. Li êrdîma Wanê ew avahiya, ku dijmîn dixwest serdest bike, berûpaş ve çû û serjêr ket. Serdestiya hêzên me yên rizgariya netewî, bêtir pêş ve çû.

Di salên 1986 û 1987'ê de ji, xebatên me yên rizgariya netewî li êrdîma Wanê, her bi wê diwariya xwe berdewam kirin. Di sala 1988'ê de, xebatên me yên şoreşgerî li navçeya Elbakê gihan bandevên xwe. Di meha Hezîranê sala 1988'ê de, disa şerek di navbera hêzên me û hêzên dijmîn de derket. Di vi şerî de ji, rêheval Mehmet BENEK şehîd ket.

Ev berxwedan û buyerên şehadetê li êrdîma Wanê, rista Wanê di têkoşina me ya rizgariya netewî de, mezintir kirin û dikin. Li êrdîma Wanê, ku dagirkerên Tirk û hêzên împeryalist dixwazin wê derê biqulîbin baregeh û navendeka dij-şoreşê, ax wê bi xwina şehîdên me bibe avdan, li ser wê bîngehê têkoşina me ya rizgariya netewî wê bêtir tîrêh xwe jor ve bikişîne û wê mezintir bibe

DI HEJMARA BÊ DE:
ÊRDÎMA BÊDLÎŞÊ

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

LI LIBNANÊ NEWROZ BI MÎLÎTANÎ PÎROZ BÛ

(Nûçegihandkarê Berxwedan ji bajarê Barlias): Roja 13'ê Adarê 1989'ê, di Akademiya Mahsum KORKMAZ a leşkerî de, Newroz, bi xwepêşdanên agirê sor, hat piroz kirin. Serê beyanê zû, endamên pêşengi yên Şoreşa Kurdistanê, bi şahî û eviniyeka mezin, amadekariyên xwe yên dawî bikaranîn, daku tevli piroziyên Newrozê bibin. Seet 8.15'an de, xwe li qada piroziyên fermî, civandin. Dora seet 9'an hemû hazirî temam bûn. Li ser dengê rêhevalê serleşker, hemû endamên serleşkeriya artêşa gelê Kurdistanê, rabûn silavê û li benda fermanên serleşkerê xwe man. Piştî silava rêhevalê berpirsiyar bi baleka mezin hemû çav qulibin kursiya şerefê. Piştî silava biranina şehidên şoreşan cihanê û şoreşa Kurdistanê, 21 yek caran top hat peqandin. Piştî axafê, derbasbûna resmî destpêkir. Hemû endamên artêşa sor a hatina serxwebûn û azadiyê, rêz bi rêz derbas bûn. Li pêşi ala Partiyê, du gav li pey alên Enî û Artêşê û paşê şagirtên Akademiyê xwe rêz kirbûn. Li kursiya şerefê ji li pêşi wêneya Pêşengê Partiyê, li çep û rasta wî ji, wêneyên endamên Komîteya Navendi yên şehid hebûn. Kursiya şerefê, bi ala Eniyê ya sor hatibû xemilandin. Şagirt, silava xwe li komutanên xwe kirin û rêz bi rêz ji pêşiya kursiyê derbas bûn.

Piştî temamkirina seremoniyê (merasimê), xebatên sportîf destpêkirin. Tevli çalakîyên spori, dirûşme ji bilind dibûn. Li ser gireki biliditirîn ji, agirê Newrozê hatibû dadan û ala ERNK dihat pêldan. Ji aliye din ji, wêneya rêheval Mazlum DOĞAN, maneya Newrozê ya diroki û serdemi rind diani zimên û dibû bingeha serbilindî û rûmetiyê. Paşê hemû rêheval dest bi hawirkanan kirin û ji bo musabaqan xwe rêz kirin. Hevalên ku bi ser ketûbûn, di dawiyê de nişanên xwe girtin.

Piştî nivrojê, bernameya çandi destpêkir. Bi riheki netewî û şoreşgerî û bi estetikeka bi naverok, yekbûna hunera çek û çangiyê, kêliyên neyin ji bir kirin, bi hevalan hatin jiyan kirin. Bi rêzê: bernameya taybetî ya Newrozê, koma stranan, govend, şano, helbestên şoreşgerî, ji aliye Koma Serkevtin hatin pêşkêş kirin, ku şagirtên Akademiyê vê komê çekirine.

Bernameya Newrozê, ku serê beyanê seet 9.00'an destpêkiribû, bi vi awahî seet 16.30'an dawî bû. Piştî vê

demê, hemû rêheval, di qadeka gelek fireh de, tev bi hev re rabûn govendê û tevli kilam û govenda serpehatinê "APO hate Hilwanê" govend kişandin.

Roja 19'ê Adarê, piroziyên Newrozê, li bajarê Barlias, li Libnanê berdewam kirin. Piroziyên li Akademiyê, bi koma militanan hatibûn çekirin. Lê li Barlias, bi hatina girsên gel ji gelek bajaran, piroziyên Newrozê hatin çekirin. Girsên gel, kom bi kom xwe gihandin cihê şadimaniyê. her çi qasî şerê li Libnanê li hemû deveran, bi diwarî di-

dome ji.

Serê beyanê zû, hevalên berpirsiyar, bi lez û bez hemû amadekariyên xwe birêve xistin û dest bi xebateka diwar kirin. Dora seet 12.30'ê girsên gel, ên ku ji gelek bajaran dihatin, kolan û kuçên bajarê Barlias bi cilên xwe yên netewî û rengin, xemilandin. Tevli dirûşmên awazî, cihê şadimaniyê zivirandin meydaneka cejn û dilanê. Kom bi kom, ber bi eywana şadimaniyê ve dihatin. Şax û çengên rêveçûna girsên gel, gava digihan eywanê, dimenên artêşeka geli,

Dûmahik di rûpela 16'an de

Proje yeka bo girtîgehan ji USA

● Mûfettişeka USA, ku girtîgehên Bursa, Eskîşehîr, Ankara û Saxmalcılar ji ber çavan bihurand, daxwaza nuh kirina personelê girtîgehan diyar kir.

Tê xwestin, ku pikolî û îşkenceyên li diji girtiyên şoreşger ên di zindanan de bigihînin şeweyeka nuh û ev bi leyistokên nuh bîn tîkûz kirin. Di domana xwestina bikaranîna fermana 1'ê Tebaxê de, li ser dîliyên şoreşger pikolî hatibûn zêde kirin û leyistokên nuh hatibûn birêve xistin. Di wê domanê de giranî dabûn pikolîyên cure-cure. Dîliyên şoreşger, bi berxwedanên hildabûn, wan êrişan jar kirbûn û mafên xwe parastibûn. Ji alîkî mafên xwe zêdetir kiribûn, ji aliye din ji li hemberê erîş û pikolîyan rawestiyabûn û bi berxwedana xwe ne hiştibûn ku ev ferman di karvaniyê de bê bikaranîn.

Li ser daxwazên dagirkerên Tirk ên faşîst, ku dixwestin bi rîya fermana 1'ê Tebaxê di girtîgehan de bikarbin û li ser hedefên hoyên nuh ên piştî 12'ê Êlûnê, niha ji projeyeka guhartinê di girtîgehan de ya USA hat eşkere kirin, ku dixwazin bikarbin. Berî niha bi demeka kin, mûfettişeka USA hat Tirkiyê. Hinde hûrkolîn çekir û rewşa girtîgehan ji ber çavan derbas kir. Mûfettişeka USA ya bi navê Molda Türker, ku bi eslê xwe Tirk e, lê buye hemwelatîyê USA, pêşi hevdişînêk bi berpirsiyarê Wezîrîyeta Adaletê re çekir, paşê ji li girtîgehên Bursa, Eskîşehîr, Ankara û Saxmalcılar geriya û rewşê ji ber çavan derbas kir. Molda Türker li USA, di girtîgeha "Criminal Justice Planaur Stade Jaur" de, di karê mûfettişiyê de dixebite. Molda Türker, piştî ku çûye van girtîgehan û rewşê fahmkirîye, êdî raporekê ji amade kirîye.

Li gora vê raporê, hat xwestin, ku di girtîgehan de personelê heyî, avahiyên fîzîkî û hoyên hundurî bîn nuh kirin.

Mûfettişeka USA, ji bo Wezîrîyeta Adaletê û Saziya Pîlankirinê ya Dewletê, brîfîngekê ji çekir û nuh kirine girtîgehan xwest. Weke nûçeyên hilimîne rojnameyan, eşkere dibe, ku Wezîrîyeta Adaletê germ li pêşniyarê mûfettişeka USA ya jin dinere.

Mûfettişeka xwest, ku li gora sistema USA, girtîgeh ji nuh ve bîn avakirin û pîlankirin. Herweha hinde pêşniyarên nuh ji bi xwe re anî, ji bo wê politikaya nas, a di pîrsa rehabilitasyona (islahat) dîliyên şoreşger de. Li gora sistema USA, nuh kirina girtîgehan, tê maneya bikaranîna hoy û şertên nuh. Bi fermana 1'ê Tebaxê, baş derketibû holê, ka rejîma faşîst, kîjan "başkirinan" ji bo dîliyên şoreşger dixwaze. Bi vî buyera nuh, pîr eşkere derdikeve holê, ku fermana 1'ê Tebaxê wê bi şewê û leyistokên din bikarbin. Ev pêşniyarên nuh tenê tîn vî maneya me gotî.

Rejîma faşîst, ku bi gotinê "ez derbasî demokrasiyê dibim", her rojê sextekariyên nuh birêve dibe, bi vî projeyeka nuh, rind şani dike ku wê derbasî kîjan demokrasiyê bibe. Sistema girtîgehên USA, ji bo dîliyên şoreşger, tenê tê maneya zêdekirina pikolî û îşkenceyan. Bikaranîna vî sistema USA li Tirkiyê, rast û rast bi me dide nasîn, ku ew hoyên li Emerîka di girtîgehan de tîn bikaranîn, wê li vir ji bîn bikaranîn. Rejîma faşîst nekarî fermana 1'ê Tebaxê bikarbîne. Niha vîca, bi guhartina personelê, bi guhartinê hoyên hundurî û derveyî, dixwaze wê armanca xwe bibe serî. Em dixwazin hema niha bibêjin, ev proje ji wê serjêr here û wê nekarîbe bigihe armancên xwe. Dîliyên şoreşger, li hemberê çî bikaranînekê wê bê deng nemînin û wê li ber xwe bidin.

Bîranîna qehremanên Berxwedana Bagokê di sersaliya ne mirina wan de rêberê me ye

*Mêjuya 1'ê Nisanê 1988'ê, ew roje, ku di Têkoşîna Rizgariya Nete-wa Kurdistanê de, şereki ji wan şerên mezintir çêbûye. Di vî rojê de Berxwedana Bagokê pêk hatiye. Berxwedana me ya li Bagokê, xwediyê wê sixlet û taybetiyê ye, ku di wê rojê de şereki mezintirîn di navbera hêzên me yên rizgariya netewî de û hêzên yekitiyên artêşa faşîst û dagirker de derketiye, ku heya wê rojê hin şereki hevqasî mezin ne bûbû û hevqasî xwin ne hatibû rijandin...

Berpirsiyariya PKK li Ewropa, bi sernivîsa, "Em qehremanên 1'ê Nisanê, şehidên Berxwedana Bagokê, di sersaliya yekemin de bi hîmet birtin" belavokek anî der, ku bang li teviya gelê Kurdistanê yê welatperwer û awîra gelemperî ya pêşveçûyî û demokrat dike. Di belavokê de, dida nasîn ku divê ev rêzên destpêkê yên li jorê, ji ber Berxwedana Bagokê, di mejiyan de cih bigirin. Tenê bi tîgîhiştina vî yekê, maneya Berxwedana Bagokê dikare baş bê fahmkirin.

Roja 1'ê Nisanê 1988'ê, di navbera gerillayên ARGK (Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê) û hêzên artêşa Tirk a dagirker de şereki mezin çêbû. Di şer de, bêhtirî 200 serbaz û serleşkerên Tirkan hatibûn kuştin û 3 helikopter ji hatibûn xistin. Di vî şerê li navçeya Mistîbînê bajarê Mîrdînê li Çiyayê Bagokê de, 20 tîkoşerên ARGK ji bi qehremani li ber xwe dabûn û şehid ketibûn. Rêhevalên Veli YAŞAR, Mustafa KAPLAN, Yaşar TALAY, Faysal ÇATIKKAŞ, M. Musbah YAVUZ, Cevat YAVUZ, Emin ÇEVİK, M. Emin KAYA, Mehmet KURT, Nurişan AY, Nesim ORAL, Cemal KARATAŞ, Veli KURMAK, Koçero GÜLMEZ, M. Vahaç DOĞAN, Nevaf YILDIRIM, Umættin METİN, Ayten TEKİN, Xebat û Murad, ji bo welateka serbixwe û jiyaneka azad xwin û canê xwe di rîya dozê de dan.

Welatperwerên Kurdistanê yên li Ewropa, ji ber biranîna wan, li gelek bajaran civîn durust kirin. Bi şeweyeka fireh, belavokan belav kirin. Bi hezaran afîş daleqandin.

Bi navê rojnameya me Berxwedan, em qehremanên 1'ê Nisanê, şehidên Berxwedana Bagokê, di yek-saliya ne mirina wan de, bi hîmet birtin û li pêşiya biranîna wan xwe ditewînin...

Ji politîkvanên Kurd ên ku li Almanya Rojava girtî ne

Ali Haydar KAYTAN, Hasan Hayri GÜLER, Selahattin ÇELİK, İbrahim KADAH û Selman ASLAN

DEST BI GREVEKA XWEBIRÇÎHÎŞTINÊ KIRIN

Ji politikvanên Kurd Ali Haydar KAYTAN roja 20'ê Adarê; Hasan Hayri GÜLER, Selahattin ÇELİK, İbrahim KADAH û Selman ASLAN ji roja 10'ê Nisanê 1989'ê dest bi greveka xwebirçîştinê kirin, ku mejiya dawîkirina livbaziye nehatiye diyar kirin. Weke tê zanîn, imperyalîzma Almanya Rojava li ser bingeha hevxeatkariya bi dewleta Tirk a faşîst re, ji destpêka meha Sibatê sala 1988'ê pêve, di hinde mejiyan de, hinde politikvanên Kurd girtibû û wan xistibû di girtîgehên xwe de. Weke nûçeyên gihane rojnameya me, politikvanên Kurd ên din ji, ku girti ne, wê dest bi greva xwebirçîştinê bikin.

Armancên greva xwebirçîştinê yên şirîkî (hevpare), ku ji aliye A. Haydar KAYTAN (Stammheim), H. Hayri GÜLER (Ossendorf), Selahattin ÇELİK (Frankfurt), İbrahim KADAH (Ossendorf) û Selman ASLAN (Ossendorf) hatiye bilid kirin, ev in:

- Rakirina sansura li ser berhemên Weşanxaneyê Agri,
- Dawî-anîna bi zincirkirina lîngan,
- Hilanîna pikolîyên li ser kesên tîn hevdişînê,
- Serbest-kirina pirtûkên zanyarî, polîtîkî û teorîkî.

Weke ku me berî niha ji dabû bihiştandin, politikvanên Kurd dem bi dem grevên xwebirçîştinê çekiribûn û hoyên girtina xwe û girtîgehan protesto kiribûn. Hinek ji Kurdên konevani greva xwe ya xwebirçîştinê, zivirandibûn rojiya mirinê. Ji bo bi cih anîna daxwazan, biryareka xurt hatibû şanîkirin. Li derve ji, welatperwerên ji Kurdistanê livbaziyên xurt ên hevkarîyê birêve xistibûn. Li ser bingeha vî berxwedanê, hoyên girtiyan heya merheleyekê hatibûn başkirin. Lê belê ew mafên, ku Kurdên konevani bi berxwedana xwe bi dest ve anîbûn, disa hêdî-hêdî hatin rakirin. Ev ji azîneyeka wusaye, ku dewleta Tirk a faşîst, di

girtîgehên xwe de, gelek caran bikartîne. Ev azîne herweha rind şani dike, ka dewleta Almanya Rojava û dewleta Tirk a faşîst, bi çî awahî hevkarî dikin, li diji PKK. Ji van pêşveçûnan em dibînin, ku hevkarîya wan, heya pîrsên di girtîgehan de ji, xwe datîne holê. Heke yek ji van dewletan, li dermafê girtiyan şoreşger endamên PKK şîretan û pêşniyarên li dewleta din nake, sedem eve: Ji ber ku herdu dewlet di vî pîrsê de mejiyên xwe digihînin hevûdu û bi hevkarî xwe ditevgirin. Azînen xwe, dizivîrin biryarên hevpare.

Em bang li hemû kesên welatparêz, demokrat û pêşveçûyî, li awîra gelemperî dikin, ku alîkarî û hevkarîya greva xwebirçîştinê bikin, a ku politikvanên Kurd ên şoreşger li diji bikaranînen derî-demokrasiyê yên imperyalîzma Almanya Rojava bilind kirine; piştigiriya berxwedanê bikin û lîva dijîmîni ya imperyalîzma Almanya Rojava li diji Têkoşîna Rizgariya Nete-wa Kurdistanê protesto bikin.